

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: GÜrtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 1. szombat

50. szám.

A békekonferencia.

A Bánát, Szeged és Torontál.

Páris. A román igényekkel foglalkozó bizottság hír szerint ma meg egyezett a Bánát és Temesvár kérdésében. Allítólag Magyarország kapja meg a Szegedet környező vidéket és nem adják Szerbiának Torontál nagyobb részét sem. — Még az a hír szivárgott ki a konferencia tárgyalásából, hogy a magyar csapatokat Erdélyből visszarendelik és felszólítják a magyar kormányt, hogy a Nagyszében és Brassó körüli vidéket, valamint az ezektől északra eső és a Kárpátok öve által övezett ékalaku területet ürítsék ki.

Flottáinkat át kell adni.

Genf. A Times jelenti Párisból: Az előzetes békeszerződés feltételei szerint az osztrák-magyar, bolgár és török flottákat le kell teljesen szerelni és át kell adni az antantnak. Németországnak a saját költségén meg kell semmisítenie Helgoland védműveit. Szintugy le kell rombolni mindazokat a védműveket, melyek a Keleti-tenger partjait uralják. Az előzetes békeszerződésben kötelezni fogják Németországot arra is, hogy a kielii csatornát minden nemzet számára nyitva tartsa.

Vége felé a konferencia.

Genf. Párisból táviratozzák: Tardieu francia béke delegátus külföldi újságíróknak a békekonferencia további munkájáról az alábbiakat jelentette ki:

— **A konferencia munkája március 8—15-ike között véget fog érni.** Még négy kérdés van hátra és pedig: a német—francia határ, az adriai kérdés, az orosz probléma és a tengerek szabadságának kérdése. A Hercegszigetekre tervezett konferenciát nem tartják meg, mert a bolsevik kormány nem fogadta el annak előfeltételét azt, hogy az ellenségeskedéseket szüntessék be. Az antant most más eszközökhöz fordul, hogy Oroszországban helyreállítsa a rendet és véget vessen a bolsevik uralomnak.

A hadikárpótlás fizetése.

Amsterdam. A Newyork Herald párisi tudósítója jelenti: A békekonferencia jóvátételei bizottsága ideiglenesen megállapította, hogy a központi hatalmaknak körülbelül 300 milliárd dollárnyi aktívájuk van, amelyből a hadikárokat és egyéb hadikötelezettségeiket megfizethetik. Németország a reá kiszabandó összeg egy részét rögtön készpénzben, vagy érték-papírban tartozik megfizetni, a többit pedig olyan évi részletekben, hogy módjában legyen amortizációs alapot létesítenie. A készpénzben fizetendő összeg állítólag öt milliárd lesz.

Készül a békeszerződés.

Páris. A németeket március végére vagy április elejére Párisba várják. Az előzetes békekonferencia csütörtöki ülése által kijelölt központi bizottság, mely a különböző bizottságok munkájának eredményeit csoportosítja, már tulajdonképpen az előzetes békeszerződést szövegezi. Ha a németek tárgyaláson meg is jelennek, a bizottságok már nem fognak velük tárgyalni, hanem csak a békeértekezlet teljes-ülése előtt nyújthatnak nekik alkalmat, hogy álláspontjukat kifejtsék. A béke megbizottak alig mutatnak arra hajlandóságot, hogy részletes és beható vitába bocsájtkozzanak a németekkel, sőt egyesek egyenesen azt remélik, hogy már a németek megérkezése napján a békeszerződés aláírására kerülhet a sor.

Szerb katonai missió Bécsben.

Bécs. A Deutsches Volksblatt jelenti megbízható helyről: A legközelebbi napoknak szerb katonai missió érkezik Bécsbe, mely több isztből és mintegy száz katonából fog állni. A missiónak, mely az összes délszláv képviselők ügyeit átveszi, a szerb horvát és szlovén államok részéről ugyanolyan meghatalmazása van, mint annak idején az olasz katonai missiónak, vagyis ellenőrzi a fegyverszüneti feltételek végrehajtását.

A német és németosztrák tárgyalások

Bécs. Illetékes helyről szerzett értesülés szerint a Német-Ausztria és Németország kormányai között folyó tárgyalások kedvezően haladnak. Tegnap több fontos kérdést elintéztek, többek között a valuta-kérdést is. A tárgyalásokon mindkét fél a legnagyobb előzékenységet tanúsítja.

A nemzetgyűlés.

A Zalai Hírlap részére írta: Ujvári Péter.

Áprilisban megint képviselőket választhat az ország. De más képviselőket, mint a régi rendszer alatt, és a választás is más lesz, mint ezélt. Ami korrupciót, piszkot és erőszakot az aulikus gondolkodás abba belegyömöszölt, a népmérgező förtelmek mind kipusztultak már a választás fogalmából. A forradalom kormánya nem fog vesztegetni és a forradalom népe nem fogja megvásároltatni magát. A néphangulatot nem fogja többé megbecstelíteni az alkohol és a szolgabírák tisztátlan zsarnoksága. Szűz fogantatásra várja a népköztársaság első szent hevüléseit a nemzeti akarat.

Ez a most megválasztandó nemzetgyűlés lesz az első igazi népképviselőt ebben az országban. A rendi világban és később az ugynevezett alkotmányos világban is nem e nép akaratát jutott szóhoz a törvényhozásban, hanem az uralkodó osztályoké csupán. Voltak ugyan néha kisebbségek, amelyek a néppel éreztek, de azok rendszerint erőtlenekek és jelentéktelenekek voltak. Rabszolgafelügyelők háza volt a régi parlament, de a szabadság temploma lesz abból, ha a nemzetgyűlés vonul be abba törvényt alkotni. Azzal az elhatározással, hogy a nemzetgyűlési választásokat elrendeli, igen súlyos problémát oldott meg a népkormány: a népköztársaság minden problémája között a legsúlyosabbat talán. Külső és belső vonatkozások tették bonyolulttá ezt az egyszerűnek látszó kérdést, és százféle akadályt kellett legyőznie, amíg odáig jutott a kormány, hogy már a választási módoktól fölött is határozhatott.

A kormány elhatározásáról helyes ítéletet csak úgy alkothatunk magunknak, ha megállapítjuk, hogy kinek az érdekében határozta el magát a választások kiírására. Hát állapítsuk meg. Nem volt még kormány ebben az országban, amely a kormányzó hatalomnak nagyobb teljességét bírta volna, mint a mostani kormány, amely a forradalomból jutott az ügyek élére. Az ő akaratát szentebb, megmásíthatatlanabb, mint a királyi kormányok akaratát volt. Szurony, kaszánya és börtön nélkül is hatalmas, mert tiszta szándéku és csak a népre támaszkodók. Ez a kormány nem szorul pártkegyelemre, és feddhetetlenségéről akkor is meg lenne győződve mindenki, ha munkáját nem is állítaná a politikai pártok ellenőrzése alá.

A nép ráruházta a teljes hatalmat, és megtarthatta volna még sokáig. De nem tartja meg, hanem visszaadja a népnek. A politikai önzetlenségnek olyan lenyűgözően szép péld-

Vendéglősök figyelmébe!

**Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatáruházában kapható**

HIREK.

dája ez, amilyenről keveset tud a magyar történelmünk. Mindebből pedig megállapítható, hogy nem a maga érdekében sűrűlt a népkormány a választásokat. Felületes szemlélődés a nép érdekére utal, amde a nép legfőbb érdeke, hogy a kormányzásban osztatlanul az ő érdeke érvényesüljön, és minthogy ezt az osztatlanságot a parlament nélküli kormányzás jobban biztosítja mint a parlamentit, hát nem állítható, hogy a nemzetgyűlést azért kell összehívni, mert ezt a nép érdeke kívánja. A nép hatalma ma hasonlíthatatlanul több és a hatalommal való élése közvetlenebb, mint amilyen akkor lesz, amikor szuverenitását a nemzetgyűlésre ruházzák át. A nép tehát szintén nem a hatalom érdekéből kívánja a nemzetgyűlési választásokat, mert ha olyan hatalmat akarna, amintől jogtalanul az oligarchák és grófi szellemek bitoroltak, akkor nem változtatna a mai állapotokon, hanem meghagyna mindent úgy, ahogy van; mert abból szédítő magasságig csak egy fórum emelkedik ki, amelyet a nép alá a forradalom épített. Amde a magyar nép éppolyan önzellen és belátó, mint az a kormány, amelyet maga választott. A magyar nép tudja, hogy az alkotmány nem üzeres formalitás. Kell az a rend miatt és kell azért is, mert nem elég, ha mi tudjuk, hogy a törvény ereje alatt állunk. Tudni kell ezt a külföldnek is. És a külföld, amely még nem gondolkodik olyan forradalmian, mint a magyar nép, a törvény megszentelését és a törvényes állapot ismerését sokféle feltételhez köti. Leginkább ahhoz, hogy a törvényt oly parlament alkossa, s a törvényes állapotot olyan törvényhozás biztosítsa, amely az ő gondolkodásának legjobban megfelel. Hát ez az a népképviselet, mely a választások útján alakul.

De nem hallgathatjuk el, hogy ennek a parlamentnek életrehívását éppen a külföld akadályozta meg. A népkormány már kormányzásának első óráiban foglalkozott a nemzetgyűlés összehívásának gondolatával, de a külföld bizalmatlansággal fogadta ezt a szándékát és akkor el kellett ejteni. Azután jöttek a megszállások, és már itthon hozott komoly aggodalmakat a választás gondolata, mert a csonka parlament összehívása s jogfeladás látszatát keltette volna azokban a körökben, amelyeket ellenségeink sugalmaznak még ellenünk. A külföld bizalmatlanságát le tudta győzni a népkormány. Az a nagy energia, amellyel az idegenből behurcolt eszmékkel és a demokráciát veszélyeztető áramlatta szembeállt, őszinteségéről és megbízhatóságáról győzte meg az antantot, — jogaink mellett való szilárd kitartása pedig szomszédainkat győzte meg arról, hogy a kormány semmit sem ad fel a nemzet jogából, s a csonka parlament nem jelent még csonka nemzeti önérzetet, csonka jogérzést és csonka felelősséget sem.

Ezer feladat vár a magyar népre. A békekötés nagy műve a nyár elején talán már tető alá jut, és akkor azt csak a nemzetgyűlés ratifikálhatja. Ideiglenes törvényhozásra nem bízunk ezt a békeszerződő hatalmak. Aztán el kell következni a belső nagy renaissancának. A következő évszázadok fejlődése függ az új Magyarország dologtevésétől, és annak felelősségét is csak a nép által választott nemzetgyűlés erősítheti. Ezért kell a nemzetgyűlés — ezért sávargunk utána, mert az másképp, mint a korrupciós mult parlamentje. Szűz fogantatásra várja a népköztársaság első szerit hűvölését a nemzeti akarat.

— A nagykanizsai önkéntes polgárőrség áll. csoportja tart ma szolgálatot.

— **Ügyvédi és bírói vizsga.** Dr. Knautz László nagykanizsai törvényszéki jegyző Budapestben letette az egységes bírói és ügyvédi vizsgát.

— **Gyászrovat.** F. hó 26-án elhunyt Neiser Ignác nagykanizsai vendéglős felesége, született Schlesinger Matild. Temetése tegnap délelőtt volt Egerszegén. A megboldogult halálában Szegő Pál, a nagykanizsai Hirsch és Szegő cég belfagya nővérét gyászolja.

— **A városház új boltbérleti.** Tegnap döntött Nagykanizsa város tanácsa a legutóbb megüresedett városházi üzlethelyiségek új bérletének ügyében. Összesen tizenegyen pályáztak a két üzlethelyiségre, a volt hatósági és a régebbi Fischl féle boltokra. A legkülönbözőbb fajtájú üzleteket akarták a pályázók a városházban létesíteni. Traftkos, két borkereskedő, droguista, kelmefestő, ruhakereskedő, két fűszeres és egy papirkereskedő volt a pályázók seregében, akik zárt ajánlataikban épp ilyen változatos bérösszegeket kínáltak a két üzlethelyiségért. A hatósági boltra érkezett ajánlatok 6000—8000 korona évi bérösszegek között mozognak, míg a volt Fischl-üzlet reflektánsai 3000 koronától 5000 koronáig terjedő összegeket ajánlottak. A városi tanács igen alapos és beható mérlegelés tárgyává tette az ügyet és a pályázatok sorsának eldöntésénél egészen magas erkölcsi szempontokra helyezkedett. Nem azt nézte rideg üzleti szemmel a tanács, hogy ki ígért legtöbbet, tekintet nélkül arra, hogy közismert lánckereskedő-e a pályázó, aki könnyen fizelhet akármennyi bért. A határozatnál az a szempont is irányadó volt, hogy a város ne járjon elől a háztulajdonosok között a lakbérzsora gyakorlása terén. Mindezek figyelembe vételével úgy határozott a városi tanács, hogy a hatósági üzlet kettősztásával a három üzletet 4000—4000 korona évi bérösszeg fejében az alábbiaknak adja ki: Stern József ruhakereskedőnek, Pollák Adolf és Halmos József borkereskedőknek és Gyenes Lajos fűszerkereskedőnek.

— **Új vállalat Nagykanizsán.** Péter Hugó, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nagykanizsai fiókjának vezetője a Szövetkezet kötelékéből megvált, és Csengery ut 31. szám alatt saját neve alatt bor és hordókereskedést folytat.

— **A kanizsai cipészek és csizmadiaik közgyűlése.** A nagykanizsai Ipartestület cipész és csizmadia szakosztálya hétfőn, március 3-án délután 6 órakor közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Az elnök, alelnök és a választmány lemondása és az új választmány megejtése. 3. Nétáni indítványok. — A közgyűlésre a szakosztály tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

— **Kirakatfosztogató kanizsai diákgyerekek.** Két nagystílusú betörőpalánta került tegnap véletlenül rendőrkézre. Neu és Klein cég egyik alkalmazottja délután 4 óra tájban észrevette, hogy két fiatal gyerek garázdálkodik a nyitott kirakatban a likőrösüvegek között. A kirakatfosztogatók még idejében észrevették, hogy figyelik őket és hirtelen kerekelt oldottak. Az üzlet inasai kergették őket, majd a Fő-ut sarkán egy rendőr is csatlakozott az üldözőkhöz, de a két gyermek a Szarvas szálló udvarán keresztül mégis sikeresen elmenekült. Menekülés közben azonban többet felismerték őket, s ez alapon ma reggelre már mindkét nagyreményű legénykét előállíthatták szüleik lakásáról a rendőrkapitányságra. Egy 12 és egy 13 éves iskolásfiú volt a két imposztor, kiknek lakásán állítólag szüleik tudta nélkül, — elrejtve nagymennyiségű legkülönbözőbb holmit találtak a rendőrök, úgymint cognacot, likőröket, lábszártekereszt, itatóspapírt, vonalzó, nyakkendőket, cipőket, játékszereket, könyveket, három-négyleveles cukorkát stb., több ezer korona értékben. A két kölyök, kinek egyike egy vasutas, a másik pedig egy cipészmester fia; — a bűnfelek ömegének napvilágra kerülésére felhagyott tagadásával és bevallották, hogy alkutcsokkal egész sereg kanizsai üzletkirakatát felnyitották, és pedig: a Neu és Klein, Drogéria, Kolin L. Lajos, Fonyó Mihály, ifj. Wajdits József, Beck Béla, Sipos Andor, Turul és a Kaufmann Mór cégek kirakatait.

Fényes nappal követték el a vakmerő manipulációkat úgy, mintha az üzlet inasai lettek volna, akiknek dolguk van a kirakatban. Beismerték azt is, hogy a Drogériában az üzletből is loptak és pedig nem kevesebbet, mint hat üveg cognacot. A rendőrség most teljes bűnlajstromuk összeállításán fáradozik, mely ha készen lesz, a két nagyreményű ifjút átadják a fiatalkorúak bíróságának.

— **A „Haladás” Kulturális Egyesület helyiségében** (Fő ut 24.) holnap vasárnap délután 5 órakor Herczeg Aladár felolvasást tart „Max és a proletárdiktatura” címmel

ASZTALOS - MŰHELY MEGNYITÁS

Értesitem a t. közönséget, hogy Magyar-u. 23. sz. alatt

asztalos - műhelyt

nyitottam. Elvállalok e szakmába vágó minden új és javítási munkálatokat szolid árak mellett.

Levik Ferenc

épület-, butor-, és parkett - asztalos.

Egy pár még nem használt 37-es nagyságu amerikai szabásu női lakk félcipő átadó. Cim a kadóhivatalban.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közeli évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83-63.

— Sürgőnycim: PAPIRTEXTIL. —

URANIA Mozgóképpalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

február 28., március 1. és 2-án.

Deésy Alfréd és Hollay Camilla felléptével

GASANOVA

szerelmi legenda 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 1. és 2-án.

A végzetes = krónika

hatásos dráma 5 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilvtér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 3. hétfő

51. szám.

Ujra kísért a corridor.

Pozsony. A csehek az olasz-jugoszláv viszony elmérgesedése dacára ragaszkodnak a Dunántulon átvezető korridor gondolatához. Ujabbán úgy értelmezik a dunamenti demarkációs vonalat, hogy a dunai szigeteket is maguknak vindikálják. Előnyomulásnak hírnökei mindig a zavargások, amelyeket az ő embereik idéznek elő. Komáromban is csak azért „kellett a rend helyreállítása végett megjelenő”, hogy ezzel a várost a déli Duna-ág közepéig megszállhassák. Tegnap három vasutasnak öltözött magyarul tudó cseh jelent meg Dunaszerdahelyen azzal a paranccsal, hogy a kompátkelés ellenőrzését készítsék elő. Pozsonyban, ha csendesen is, de áll a harc a Magyarország-hú lakosság és a cseh imperium képviselői közt. Zoch zsupán lemondott a város zsupánságáról (a megyét megtartotta). A zsupánságot dr. Duschek Győzőnek ajánlották fel.

A bécsiek magyar területeket követelnek.

Bécs. Nagy népgyűlés volt tegnap Bécsben, melynek napirendjén a nyugatmagyarországi németek önrendelkezési jogának kérdése szerepelt. Az összes szónokok követelték Nyugat-Magyarország német területeinek Nagynémetország keretében Németausztriához való csatolását. Riehl dr. nemzeti demokrata képviselő beszédében azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy Károlyi Mihály nem veszi el a nyugatmagyarországi németektől az önrendelkezési jogot.

A békekonzferencia.

Newyork. A Newyork Times jelenti Párisból: House ezredes ma kábelsürgönyt küldött Wilsonnak, hogy közvetlenül Brestbe utazzék és onnan azonnal jöjjön Párisba, mert a többi teljhatalmu megbízottal együtt meg kell határozni Németország meghívásának időpontját.

London. Balfour angol külügyminiszter újságrók előtt az alábbi kijelentéseket tette. Reméli — ugymond, — hogy e hó végén már közel leszünk az előzetes békéhez, amellyel jóval közelebb jutunk az általános békéhez is. A párisi konferencia nem várhat a békeállapotok helyreállításával addig, míg megköthetjük az általános békét és megrajzolhatjuk Európa új térképét, noha arra törekszik, hogy valamennyi ellenséggel a legsürgősebben megköthesse a békét. A Németországgal tisztázandó kérdések könnyebben megoldhatók, mint például a volt osztrák-magyar monarchiára vonatkozó problémák.

Páris. A háboruban elkövetett bűntettek felelősségét megállapító bizottság szom-

baton elkészült jelentésével, mely sok száz nevet tartalmaz hadnagyoktól a legmagasabb rangú katonáig. A jelentés részletesen körülírja mindazon bűntetteket, melyeket az emberiség vagy a háborus nemzetközi jog ellen elkövettek. Ha időközben meg nem változik az antantkörök szándéka, úgy Hohenzollern Vilmos fog állni a sor élén. Amerikában azonban az a vélemény kezd uralkodóvá válni, hogy kivihetetlen Vilmos excsászár megbüntetése, szintugy Hindenburg és Lúndendorf megbüntetése is, mert ezeknek összes cselekedetei védhetők azon az alapon, hogy ők az állami politikának csak eszközei voltak. — A vádlottak neveit egyelőre titokban tartják, nehogy elmenekülhessenek. Akiket nem találnak meg közülük, azokat az egész világon körözni fogják. A bűnösnek deklarált török tisztek közül már többeket letartóztattak.

Páris és a bolsevizmus.

Bern. Ideérkezett megbízható értesülés szerint Párisban házkutatások és letartóztatások vannak napirenden a bolsevizmus gyanuja miatt.

Dán kormányválság.

Koppenhága. A Zahle-kormány beadta lemondását, mert a felsőházban elvetették az államkölcsön-felvételére vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a képviselőház már elfogadott.

Villamoskatasztrófák.

Budapest. Két rémes villamosszerencsétlenség történt ma Budapesten. A Ferenc József hidon egy 56-os és egy 63-as kocsit ütközött össze, minek következtében 11-en megsebesültek, köztük 5-en súlyosan. A másik katasztrófa az Üllői-úton a Mária Valéria kórháznál történt, ahol két közuti kocsit ütközött össze. Itt 15 sebesülés — köztük 5 súlyos, — történt.

Nem marad el a diákkoncert.

Ma délelőtt egy téves orvosi diagnózis alapján az a hír terjedt el, hogy járványos betegség miatt a ma esti diákkoncertet el kell halasztani. A koncert tehát a Polgári Egylet nagytermében ma este meg lesz tartva, csupán annyi változással, hogy az nem 6, hanem 8 órakor fog kezdődni.

ASZTALOS - MŰHELY MEGNYITÁS

Értesitem a t. közönséget,
hogy Magyar-u. 23. sz. alatt

asztalos - műhelyt

nyitottam. Elvállalok e szakmába vágó minden új és javítási munkálatokat szolid árak mellett.

Levik Ferenc

épület-, butor-, és parkett - asztalos.

Károlyi elnök Szatmárott.

— Saját tudósítónk távirata. —

Szatmár, március 2.

Vasárnap reggel 9 órakor robogott be a gyönyörűen feldíszített szatmári pályaudvarra a különvonat, amely Károlyi Mihály köztársasági elnököt és kíséretét hozta Szatmárra. A pályaudvaron sok ezernyi tömeg várta az elnököt. Ott volt teljes számban a város, a katonaság, az összes hivatalfőnökök, valamint a szomszédos megyék küldöttségei. Az elnökkel együtt Szatmárra érkeztek: Károlyi Mihályné, Nagy Vincéné, Böhm Vilmos hadügyminiszter, Ugron Gábor volt belügyminiszter, Pogány József kormánybiztos, Stromfeld és Kratochwill ezredesek, Gellért Oszkár, Simonyi Henrik, Herczeg Géza miniszteri tanácsosok, Hunkár Aladár osztálytanácsos, Jeszenszky Imre gárdaparancsnok, Kéry Pál és dr. Molnár hírlapírók.

A kocsiból elsőnek Károlyi Mihály és Károlyi Mihályné szállottak ki, akiket Kossavsky László kormánybiztos üdvözölt a város lakossága nevében. Az üdvözlésre Károlyi Mihály válaszolt. „Nem azért jöttünk ide, — ugymond, — hogy ünnepeljünk, vagy magunkat ünnepeztessük, hanem azért, hogy Szatmárnémeti városát és az itt időző székely dandárt kitarásra buzdítsuk és erejüket fokozzuk. Él bennünk az a meggyőződés és az az akarat, hogy ezt a hazát a jog és igazság fegyverével meg fogjuk menteni”. Majd Károlyi Mihály ellépett a székelyek diszszázada előtt, melyet Nagy Pál ezredes vezényelt. Ez alatt az aktus alatt az egybegyűlt sok ezer főnyi tömeg a magyar Hymnuszt énekelte. Utánna megkezdődött a bevonulás. A sor a gazdák lovasbandériuma nyitotta meg és végig az utvonalon, ahol a menet elvonult, a diákok, a szocialisták és a város közönsége állottak sorfalat.

A város főterén több mint 20,000 ember várta Károlyi Mihály megérkezését. Amikor a köztársasági elnök megérkezett és kíséretével együtt a Pannónia szálloda előtti pódiumra lépett, szólni nem akaró, egetverő éljenzés és taps fogadta őt és amikor az ováció frenetikus zaja lecsillapult, a munkásdalárda a Marseillet, a polgári dalárda pedig a katonazenekar kísérete mellett a Hymnuszt énekelte el. Ezután előlépett Nagy Pál ezredes, a székely hadosztály parancsnoka, hogy a hadosztály nevében üdvözölje Károlyi Mihályt. Beszédében kijelentette, hogy a székely katonaság mindenkor kész a hazáért áldozatokat hozni. Ezután Belteky Lajos a Károlyi-párt nevében, Tanódy Endre a radikális párt és Jellinek Ede a szociáldemokrata párt nevében üdvözölte Károlyit.

Károlyi Mihály nagy beszédében többek között ezeket mondta:

— A legvakmerőbb hazugság, ha azt állítják, hogy a szociáldemokraták nem épp úgy ragaszkodnak az önrendelkezési jog megcsufolásával elrablott területekhez, mint minden más magyar ember. Előrelátás, józan ész és okosság azt követelik, hogy fegyverhez csak végszükség esetében nyuljunk. Semmi uszításba, semmiféle ugratásba nem

**megyünk bele. Éi bennem a remény
és hit, hogy Európa előtt a jog alap-
ján meg fogjuk menteni Magyarországot.**

Károlyi Mihály beszéde alatt a székelydandár egy repülőgépe keringet a tér fölött és virágokat dobált le. A beszéd után Károlyi Gábor a kisgazdapárt nevében üdvözölte az elnököket, majd Böhm Vilmos hadügyminiszter kezdett beszélni. Gyűlölettel szökött a háború okozóiról, kiknek lelkén 600.000 magyar halála és 300.000 rokkant bénasága szárad, s akik sok ezer asszonyt özvegygá és sok száz ezer gyermeket árvává tettek. Az antantnak Magyarország szétdarabolására vonatkozó szándékairól szólva ezeket mondotta: „Figyelmeztetem mindazokat, akik ma Párisban ülnek és tanácskoznak, hogy ha valaha évtizedeken keresztül az ugynevezett macedon fészek fenyegette egész Európa békéjét, még nagyobb veszedelem fenyegeti akkor, amikor ennek az országnak nem öntudatlan macedon és albán lakóit, de öntudatos szervezett népét, a forradalom vívmányait tisztelő és megvédeni akaró népét fogják arra kényszeríteni, hogy tüfészék erdőhajtójává legyen.” Az ellenforradalmárok aknamunkájáról szólott még, akiknek aknamunkája ellen száz és száz-ezernyi embertömegek minden fegyverrel küzdeni fognak, Nagy Vince belügyminiszter, Pogány József a katonatanácsok kormánybiztosa és Ugron Gábor tettek még történelmi kijelentéseket. — A népgyűlés végeztével székely zászlóalj ellépet Károlyi Mihály előtt.

Délben a Pannonia éttermében bankett volt, amelyen Károlyi Mihály mondotta az első felkiszöntöt: „A napokban kikerülünk Párisba és Versaillesbe — mondotta, — ahol kérdőre fognak vonni bennünket, hogyan védjük meg a magyar pacifizmust. Hogy sikerrel dolgozhassunk, az nemcsak rajtunk múlik, hanem az országon is, amely legalább erre a pár hétre, vagy hónapra minden visszavonást tartson távol magától, akármi legyen a politikai meggyőződése. Ha nem leszünk egy táborban, nem tudjuk keresztül vinni eszméinket és Versaillesben akkor elbukott összes politikai ideáljaink lehetőség. — Az új választásokról szólva köszönti a nőket, mint a pacifizmus leghivatottabb apostolait. — Ugron Gábor, Nagy Vince és mások szólaltak még fel az ebéd alatt, mely után Károlyi elnök kiseretével fiobára, a demarkációs vonalra ment, hogy a székely katonákat állásaikban felkeresse.

HIREK.

— **Előadások a szocializmusról.** Figyelemre méltó előadássorozatot kezdett a nagykanizsai szocialdemokrata párt a városház nagytermében. Az első előadást tegnap délután dr. Bartha József tartotta, azokról a törekvésekről, melyek egy szociális berendezésű állam céljai és amelyek az egész dolgozó emberiség boldogulását vannak hivatva eredményezni. — A második előadást ma este 7 órakor Sneff József kormánybiztos tartja „Mit akar a szocialdemokrata párt?” címmel.

— **Nem lesz többet sorozás.** A hadügyminisztériumban rendelet készült, mely a magyar hadsereg gyökeres átszervezését fogja eredményezni. A rendelet, mely joggal korszakosnak nevezhető, értesülésünk szerint néhány napon belül az egész ország területén érvénybe fog lépni. Annak lényege pedig az, hogy az eddigi sorozási rendszer megszűnik, s az általános hadkötelezettségen alapuló hadsereg helyét zsoldos hadsereg fogja betölteni, melynek tagjait toborozzák. Az új zsoldos hadsereg létszáma is pontosan meg van álla-

pítva, minek következtében a ma fenálló katonaság kötelékéből nagyobb elbocsátások, illetve szabadságolások lesznek.

— **A kisgazdapárt nagygyűlése Nagykanizsán.** Tegnap délelőtt és délután tartotta a zalamegyei kisgazdapárt Nagykanizsán már hetekkel ezelőtt hirdett nagygyűlését. Dél-előtt a Deák-téren volt népgyűlés, délután pedig Kiskanizsán a Templom-téren. Marton János kiskomáromi gazda, a zalamegyei kisgazdapárt elnöke beszélt elsőnek, örömmel köszöntvén a forradalom azon vívmányát, mely a földet a nagybirtokosok kezéből azoknak tulajdonába juttatta, akik azt megművelik. Helytelenítette a földműveseknél a 8 órai munkaidőt, mely mellett a földek nem munkálthatók meg kellőképpen. — Drozdy Győző, az országos kisgazdapárt titkára a szocialdemokrata párttal való együttműködés szükségességéről beszélt, mely nélkül eredményes munka nem végezhető. Pázmány Zoltán a bolsevizmus elleni állásfoglalásra intette a népgyűlés közönségét, mely határozati javaslatot fogadott el. A határozati javaslat a forradalom vívmányai és a népköztársaság mellett való törhetellen kintartásról és Szabó István politikája mellett való ragaszkodásról szól. — A délutáni kiskanizsai gyűlésen az említettek kivül még Bozics József, dr. Hagedűs György és Károlyics József beszéltek.

— **Betörők egy Rákóczi-utcai házban.** Tegnap este szolgálatból ment haza Rákóczi-ut 12. szám alatti lakására Szombathelyi Lina, az egyik kanizsai örömtanya szakácsnője. Nagy megdöbbenésére lakásának ajtaját nyitva találta, midőn pedig bent a szobában lámpát gyújtott, a szekrény, amelyben minden értékes holmija volt, feltörve és kifosztva meredt feléje. 1600 korona készpénze, összes fehérnemű — 9 ing, 6 női nadrág, törülközők, ágyruhák, költények és 2 pár arany fülbevaló, — eltűntek a szekrényből. A kifosztott nő azonnal a rendőrségre loholt, ahonnan rögtön nyomozó közegeket küldtek ki a helyszínre, akik az ellopott holmi egy részét az udvarban elrejtve megtalálták, ahova a betörő nyilván azért helyezte el ezeket, mert egyszerre mindent nem tudott elszállítani. A fettesnek egyelőre még nyoma sincs.

— **A kanizsai szocialdemokraták művészestje.** Nagyszabású művészestélyre készülnek a nagykanizsai szocialdemokrata párt szellemi munkásai. Ugyanis I. hó 9 én bemutatják Bródi Sándor hírneves művét, a *Timár Liza-t*. Az érdeklődés városszerte máris nagy arányokat ölt. Körülbelül előre is megállapíthatjuk, hogy kevés műkedvelői előadásnak volt oly erkölcsi sikere, mint amilyen — a jelek után ítélve — a *Timár Lizaé* lesz. Jegyek már keddtől kezdve válthatók a Fischl-féle könyvüzletben.

— **Cigányzene a Koronában.** Ma hétfő estétől kezdve minden nap *Sárközy* Dezső eles cigányzenekara hangversenyez a Koronában.

— **A vasutasestély.** Óriási sikerrel zajlott le szombat este a kanizsai mozdonyvezetők mulatsága. A lényeg pompás műsora előadás előzte meg, melynek magánszereplői: Kiss Lajosné, Gayer Józsefné, dr. Balla János, Lukács Ernőné, Jäger Istvánné, Saueremann Béla és Ferenc szintizta művészetet produkáltak a „Bűvös szék” című Karinthy-bohózat előadói pedig isteni derűt árasztottak a zsúfolásig telt teremben.

— **Lakáshivatal Tapolcán.** A lakáshivatal intézménye először csak Budapesten vált nélkülözhetetlen szükségletté, majd a nagyobb vidéki városok is felállítani kényszerültek azt.

a mindinkább növekvő lakásinség miatt, — de most már a kisebb mezővárosok sem boldogulnak nélküle. E héten Tapolcán kezdte meg a lakáshivatal működését, ahol Polgár Ferenc tb. főszolgabíró alakította meg a lakásbizottságot, mely az egész tapolcai járás lakóügyeit intézi.

Nyílt-tér.*)

Dr. Berger Géza, a muraszendrői és stúdóvári orvosi körök orvosa, Muraköznek jugoszláv megszállása miatt és annak tartamára Nagykanizsán kezdte orvosi rendeléseit Zrínyi Miklós-utca 56. szám alatt. (Munkásbetegséggélyző mellett.)

Külön szakorvosi rendelés bőr- és nemibetegeknek, vérvizsgálat — Wassermann — górcsövi, kémiai és bakteriologiai vizsgálatok.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Keresek gabonaszakmában

némileg jártas, 1—2 évi irodai gyakorlattal bíró, férfi munkaerőt. — Halics Lipót Szemere - utca 5. szám.

Nőszabómunkásokat

férfiakat és nőket, valamint tanuló-lányokat felvesz.

Szabados Rózsi

Csengery-ut 27/a szám.

Értesítés!

A szombathelyi ERFURTI MAGKERESKEDELMI R.-T.

Zala-megyét képviselést írtam.

A legjobb erfurti virág, főzelék- és vetőmagvak, madáreleség, raffia-potló, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Ország József

Nagykanizsa, Erzsébet-tér 2. szám.

URANIA Mozgóképpalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 3. és 4-én.

Olga Beck dán, és Gál Annus magyar művésznők együttes nagy fellépéssel a

Vihar után

dráma három nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 3., 4. és 5-én.

Regény a vadonban

szenzációs dsungeldráma 5 felvonásban. Főszereplő Charli csodaelefánt.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HIRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: GÜrtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 4. kedd

52. szám.

Visszaparancsolják a cseheket.

Balassagyarmat. Vasárnap egy francia kapitány érkezett Balassagyarmatra, megjelent a városházán és Huszár főjegyző előtt ezen kijelentéseket tette:

— Legyenek türelemmel, rövid pár nap múlva parancsot kapnak a csehek, hogy Balassagyarmattól északra 30 és Losonctól északra 50 kilométernyire vonuljanak vissza. A felszabaduló területeket francia vagy olasz csapatok fogják ellenőrizni.

Nemzeti gyász Csehországban.

Prága. Farsang utolsó napjaira, március 2, 3 és 5-ikére a táncmuláságokat egész Csehország területén betiltották, és pedig afölött való gyász jeléül, hogy az antant Teschent a lengyeleknek ítélte oda.

Jugoszlávia krízise.

Zürich. A milánói Stampa hosszabb cikket közöl Triesztből arról, hogy Szerbia forradalom előtt áll. A forradalmat katonák, munkások és parasztok készítik elő. A Karagyorgyevics dinasztia állása tarthatatlan. Szerbia és Horvátország között a szakítás csaknem elkerülhetetlen. A szerb csapatok, melyeket Horvátországba küldtek, úgy érzik ott magukat, mintha csak valamely ellenséges ország földjén volnának. A szerbek és horvátok között véres összeütközések vannak napirenden, melyeket a belgrádi központi kormány erőszakos szerbesítő módszere idézett elő. Az olasz sajtó — nyilván hivatalos sugalmazásra — azt közli, hogy a belgrádi kormány a hadsereg demoralizált állapota és a horvátok magatartása következtében nincs abban a helyzetben, hogy komolyan gondolhatna egy Olaszország elleni hadjáratra. A Corriere della Sera Trumbics szerb külügyminisztert oly államférfiúnak nevezi, akit senki sem vehet komolyan.

Megbizhatlan az olasz hadsereg.

Bécs. Olaszországban az egyre terjedő köztársasági mozgalom válságossá teszi a kormány helyzetét. A tegnapi minisztertanács azt a kérdést vitatta meg, hogyan

védekezzék Olaszország a megbizhatlan hadseregével a jugoszlávok imperiálisták támadása ellen. Valószínűnek tartják, hogy kormányváltás lesz.

A berlini nagy sztrájk.

Bécs. Berlinből jelentik: Noha az általános sztrájk csak ma kezdődik, tegnap délután már 200,000 munkás sztrájkolt. Este az utcák világítás nélkül maradtak. — Noske honvédelmi miniszter, ki Weimarból utazott Berlinbe, egy újságíró előtt kijelentette, hogy a féktelen uszítást minden energiával el fogja nyomni, mert erőszakkal szemben erőszakot kell alkalmazni. Berlinben olyan statáriumot rendelnek el, amilyent a világ még nem látott.

A békekonferencia.

Páris. A szövetségesek tizes bizottsága ma a békeszerződés katonai rendelkezéseivel foglalkozott, de egyre fokozódó érdeklődéssel kísérik a jóvátétel kérdését is. Franciaország és a többi európai államok remélik, hogy sikerül oly nemzetközi megállapodásra találni, melynek értelmében a hadikiadásokat, a szövetséges országok közt lakosságuk számának, háborús veszteségeiknek és nyugdíjkötelezettségeiknek arányában fogják felosztani. E tervzet szerint a háborús kiadások terhe teljesen Amerikára hárulna, mert ennek lakossága a legnagyobb és vesztesége aránylag a legkisebb. Az amerikai megbízottak természetesen nem hajlandók a megállapodást elfogadni.

Az antant a bolsevizmus ellen

Newyork. A szövetségeseknek e pillanatban egyik legkomolyabb gondja az, hogy a bolsevizmusnak Németországon keresztül Angliába és különösen Franciaországba való átszivárgását mindenáron megakadályozza. A hercegszigeti értekezlet tervének meghiusulása óta újabb módokat keresnek, hogy keleten a bolsevizmust letiporják. Az erről folytatott tanácskozások eredményeképpen a szövetségesek valószínűleg Oroszország összes antibolsevista államainak nagyobb segítséget fognak adni, hogy ezzel falat állítsanak, mely a bolsevizmus utját állja nyugat felé. — De nagy kérdés, hogy a szövetségeseknek lesz-e elég erejük ehhez, mert Németország gazdasági helyzete olyan, hogy megérett a bolsevista elvek befogadására. A békemegbizottak tudatában vannak

annak, hogy sürgősen csapatokat és pénzsegélyt kell küldeniök Livlandnak. Kurlandnak és a cseh-től köztársaságnak, mielőtt a bolsevisták felforgató hitvallását elfogadják.

HIREK

— **A kanizsai postapalota ügye.** A kanizsai új postapalota építésének ügye gyors tempóban halad előre. Holnap, szerdán délután lesz az építési szemle a Kazinczy és Zrínyi Miklós-utcák sarkán lévő telken, ahol az új postapalota épülni fog. A szemlén, melyet a városi hatóság tart, a postakincstárt Tichl György műszaki tanácsos, a postaházak építési felügyelője képviseli.

— **Politikai szabad-iskola Nagykanizsán.** Azok számára, kik az I. néptörvényben választójogot nyertek, de politikai tudományokkal eddig rendszeresen nem foglalkoztak, — tehát különösen nők számára, — politikai szabad iskolát nyit a Haladás kulturális egyesület. A szabad-iskola előadásai a jövő hét elején kezdődnek meg, s az egész kurzus mintegy 4-5 hétre fog terjedni. Targyai lesznek: szociológia, társadalmi gazdaságtan, pénzügytan, politika, közmunka-politika. Előadnak: Földes Miklósné tanárnő, Bencze Miksa sz. mérnök, Hirschler Jenő jogszigorló, Karczag Rezső hírlapíró, Pollák Lajos tanár. A tanulmányi tervzet még a kurzus elején a nép-egészségtannal is bővíteni fog. Az előadások a késő délutáni órákban tartatnak az egyesület helyiségében, a jelentkező hallgatók elfoglaltságának figyelembevételével. A szabad-iskolát nemcsak az egyesület tagjai, hanem mindenki díjtalanul látogathatja, ha az előadás-sorozat megkezdése előtt beiratkozik. Hallgatók felvétele 5 én, szerdán este 1/25 órától 1/26-ig az egyesület helyiségében (Fő út 24).

— **Házasság.** Csikós Jenő, a 20. gyalogezred főhadnagya és Horváth Mariska, Horváth György építési vállalkozó leánya tegnap házasságot kötöttek.

— **Előadások a szociálistákról.** E című előadás ciklus második előadását Sneff József kormánybiztos tartotta tegnap a városház közgyűlési termében nagyszámu hallgatóság előtt. A szociáldemokrata párt gyönyörű programját fejtegette és magyarázta mindvégig élvezetes és tanulságos módon.

— **Nagykanizsán csak egy zászlóalj 20-as marad.** Főbb vonásaiban ismertettük tegnap a hadsereg újjászervezéséről szóló hadügyminiszteri rendeletet, mely megszünteti az általános védkötelezettséget és a mai hadsereg helyébe zsoldoshadsereget létesít, melynek katonáit toborozzák. A rendelet szerint a 20 gyalogezred feloszlik és annak törzsét — zala-veszprémi 20 dandárcsapat címmel, —

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért

= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható

Veszprémbe helyezik, s a dandársport három zászlóalja közül egy Nagykanizsán, egy Veszprémben és egy Keszthelyen lesz elhelyezve. Nagykanizsa tehát elveszti katonasága mai létszámának legalább a háromnegyed részét.

— **A diákkoncert.** Tegnap este és éjszaka zajlott le a Polgári Egylet összes termeiben a kanizsai gimnázisták hagyományos mulatsága a hagyományos óriási sikerrel. Már-már úgy volt, hogy el kell halasztani a hangversenyt és táncmulatságot legalább is annyi időre, amíg az egyleti helyiségeket dezinficiálhatják. Tegnap reggel ugyanis a Polgári Egylet vendéglőjének konyhájában rosszul lett egy cselemlány és az orvosok hólyagos himlőnek találták az esetet, mire a hatóság az összes előírt intézkedéseket fogantatosítani akarta, többek között, hogy a diákkoncert összes szereplőit, akik délelőtt az egyleti nagyteremben próbát tartottak — be fogják oltani himlő ellen. Természetesen a diákkoncertet is rögtön lefújták. Képzeltető a szomorúság és elkeseredés, mellyel ezt az intézkedést vagy 300 diák és körülbelül ugyanannyi bakfis fogadta, akik már hetek óta naponként megújuló izgalommal készültek a diákkoncert nagy napjára. A sors azonban csak tréfát üzent a kanizsai fiatalokkal. Délutánra kiderült, hogy a diagnózis téves volt, mert a járványkórházba szállított lánynak baja csak külső tüneteiben hasonlít a rettentően veszélyes hólyagos himlőhöz. A lányt mindjárt el is bocsátották a járványkórházból és délután 3 órakor megindult városzerte a hajrá, hogy a diákkoncert mégis meg lesz tartva. Ily előzmények után zsufozásig, sőt majdnem roskadásig megtelt teremben kezdődött a diákhangverseny este 8 órakor. Ennek pompás műsorát a zenekari számok dominálták az előző évek hasonló produkcióit is felülmúló tökéletességgel. Dr. Lukács tanár gyönyörű műve, mellyel egy komplett, minden hangszerrel felszerelt diákzenekart igyekezett teremteni, immár tető alájutott. A zenekar két nagy nyitányt és három kisebb számot játszott egy filmharmóniai zenekar tökéletes illuzióit keltően. Hasonló tökéletességgel tűnt ki a pompásan betanított énekkar is. Sauermann Ferencnek zenekarkísérettel előadott remek hegedűszólóját meg kellett ismételnie. Mély hafást keltett Smolcz Lajos melodráma szavai. Az est clou-ja egy egyfelvonásos történelmi színmű (1848) volt, mely a rendezés, a maszkirozás és a színjátszás non plus ultrája volt. Ennek szereplői közül különösen Nagy Károly Kreisler György, Domján Gyula, Müller István, Mathea Károly és Ötvös Tibor váltak ki a pompás együttesből. Műsor után tánc következett leirhatatlanul derűs hangulatban. Az első négyest mintegy 200 pár táncolta.

— **A magántisztviselők egyesületének utolsó közgyűlése.** A Nagykanizsai Magántisztviselők Egyesülete értesíti tagjait, hogy folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor a „Haladás” kulturális egyesület helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: *Az egyesület feloszlása.* — Minthogy a múlt hó 23-ára hirdett közgyűlés nem volt határozatképes, az alapszabály értelmében ezúttal tekintet nélkül a tagok számára a tárgysorozat felett határozni fognak.

— **Délivasut internacionálása.** Nagykanizsát és egész Zalamegyét erről a legközvetlenebbül érdeklő és érintő kérdéstről az alábbiakat írta legutóbbi számában a „Magyarország”: Néhány hét óta a Délivasut különben elhanyagolt részvényeit veszik-adják a tőzsdén. Ezzel az élénk tőzsdéi forgalommal kapcsolatban hol itt, hol ott nyilván sugalmazott köz-

lemények bukkannak fel és sürgetik a Délivasut internacionálását. Pénzügyi tekintélyek, vasuti érdekeltségek hangoztatják, hogy nemzetközivé kell tenni a Délivasutot. Akkor hangzik el ez a sürgetés, amikor az ország közgazdasága és közlekedése teljesen megbénult, amikor az ország keleti és déli részeinek közlekedési vonalai az ellenség kezében vannak, a demarkációs vonalakon teljesen szünetel az áruforgalom. Ellenséges csapatok az ország közgazdasági életének ütőerét, a vasutakat vették birtokba és a magyar vasuti hálózat nagy része az ő kezükben van. Az egyetlen vasuti vonal, amely felett a nyugati részekben rendelkezünk, a Délivasut és ezt az egyetlen utat az internacionálás hangzatos jelszavával akarják az ellenséges tőkék impériuma alá helyezni. Felbivjuk a kormány figyelmét erre a hazafiatlan mozgalomra, amely mögött az üzleti haszonra áhító egész raja húzódik meg. Nemcsak azok ellen kell védekezni, akik a forradalom vívmányait veszélyeztetik, hanem azokat is le kell csendesíteni, akik ezekben a nehéz időkben az ország közgazdasági érdekeit fel akarják áldozni csak azért, hogy a maguk zsebébe ömjék. Mert mit jelentene ma a Délivasut internacionálása? Azt, hogy amikor a magyar állam önrendelkezési joga teljesen lehetetlenné vált, akkor kínáljuk fel az idegen tőkének a fehér lapot, hogy diktálja közlekedésünk jövő kialakulásának feltételeit. A cseh-szlovákok útja északról lefelé délre a Délivasut pályatestén keresztül válhatnék lehetővé. Ez is bele illenék az internacionálás hazafiatlan tervébe. Ezt is figyelmébe ajánljuk a kormánynak azért, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel akadályozza meg a nemzetközi Délivasutot.

— **Vádirat** jelent meg az internált báró Szurmay Sándor volt honvédelmi miniszter ellen „Az Ember” politikai hetilap kiadásában. A *Katonák hőhéra* című újsírat-sorozat második füzetét, amely az „uzsoki hő” vérlázító kegyetlenkedéseit és hazug győzelmeit leplezi le, Diószeghy Tibor írta. A 20 oldalas szép kiállítású füzet 60 fillérért kapható mindenütt.

Nyilt-tér. *)

Dr. Berger Géza, a muraszterdahelyi és stridóvári orvosi körök orvosa, Muraköznek jugoszláv megszállása miatt és annak tartamára Nagykanizsán kezdte orvosi rendeléseit Zrínyi Miklós-utca 56 szám alatt. (Munkásbetegségélyző mellett.)

Külön szakorvosi rendelés bőr- és nemibetegeknek, vérvizsgálat — Wassermann — górcsövi, kémiai és bakteriológiai vizsgálatok.

*) E rovat alatt közöltekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Pályázati hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város rendőrségénél megüresedett több

lovas- és gyalogosrendőri állásra pályázatot hirdetnek.

Jelentkezhetnek 24-32 év közötti olyan egyének, akik írni olvasni tudnak, a katonaságnál legalább tizedesi rangot értek el s valamely kitüntetés vagy legalább a Károly-csapatkeresztet megszerezték.

Lovaglásban teljesen jártas egyének a gyalogosrendőri állásoknál is előnyben részesülnek.

Javadalmazás a következő: 2400 korona fizetés, 540 kor. lakbér, — 450 kor. rendőri pótdíj, — 1710 kor. háborús segély, 300 kor. csizmapénz és természetbeni egyenruházat.

A születési anyakönyvi kivonattal és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények folyó hó 10-ig adandók be hivatalomhoz.

Nagykanizsa, 1919. március 1.

Kiss Lajos s. k.
rendőrkapitány.

ASZTALOS - MŰHELY MEGNYITÁS

Értesitem a t. közönséget, hogy Magyar-u. 23. sz. alatt

asztalos - műhelyt

nyitottam. Elvállalok a szakmába vágó minden új és javítási munkálatokat szolid árak mellett.

Levik Ferenc

épület-, butor-, és parkett - asztalos.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut. 6. Telefon 83 63.

— Sürgőny cím: 'PAPIRTEXTIL.' —

Értesítés! A szombathelyi ERFURTI MAGKERESKEDELMI R.-T.

Zala-megyei képviseletét átvette

A legjobb erfurti virág, főzelék- és vetőmagvak, madáreleség, raffia-potló, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Ország József

Nagykanizsa, Erzsébet-tér 2. szám.

URANIA Mozgóképpalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 5. és 6-án.

A tánczosnő

varieté dráma 4 felvonásban. Főszereplő Lopoldine Konstantin művésznő

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 3., 4. és 5-én.

Regény a vadonban

szenszációs dsungeldráma 5 felvonásban. Főszereplő Charli csodaelefánt.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyitlór és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 5. szerda

53. szám.

A dunai konfoederáció megvalósulás előtt.

Bécs. Párisból táviratozzák: Sonnino olasz külügyminiszter kezdeményezésére tárgyalások lesznek a dunai konfoederáció megvalósításáról, melyben résztvesznek Csehország és Jugoszlávia is. E két állam kereskedelmi szerződést fog kötni Olaszországgal. A „Humanité” szerint Magyarországot is felszólítják, hogy lépjen be a konfoederációba, mivel most már maguk a csehek sem hiszik komolyan, hogy megkapják a Csehországot Jugoszláviával összekötő korridor.

A megszálló hatalmak viselkedése.

Kaposvár. Pécsről érkezett hírek szerint a szerb megszálló csapatok tovább kegyetlenkednek. Tegnap délelőtt Nagy Jenő árvaszéki ünököt családja szemlétlára megkorbácsolták, mert a tisztviselői fizetéseket felvette és kiosztotta. Este 6 óra után senki nem mert az utcán mutatkozni, mert a szerb katonák mindenkit inzultálnak.

Győr. Pozsonyban a csehek március 3-ától 5-éig minden mulatságot betiltottak, s 3-án még az üzleteket is bezáratták. Piccioni 200 bersaglierivel Pozsonyba érkezett a rend fenntartására. Barecca ezredes hír szerint Rómába utazott.

Kolozsvár. A nagyszebeni kormánytanács elkészült a megszállt területekre vonatkozó első törvényjavaslattal, amely Erdély részére a román választójogtól eltérő, külön választójogot állapít meg. A választójogi korhatárt leszállították a 21. életévre, és szavazati jogban részesítik a nőket is. A szavazás általános, titkos és kötelező.

Apáthyt szabadon bocsátották.

Arad. Dr. Apáthy Istvánt, Erdély magyar főköormányzóját a román hadbíróóság a bolsevista agitáció vádjára alól felmentette és azonnal szabadon bocsátotta. Hír szerint Apáthy rögtön e utazott Kolozsvárra. A hír azonban még megerősítésre szorul.

Az amerikai magyarok Magyarországot integritásáért

Koppenhága. Washingtonból táviratozzák, hogy Newyorkban a magyar szövetségek 16 nagy tüntetést rendeztek, amelyekkel tiltakoztak magyarországi területeknek erőszakos bekebelezése ellen. Az amerikai magyarok akciójának célja, hogy Wilson Magyarországot helyzetéről felvilágosítsák. Az amerikai magyarok memorandumot is adtak át Wilsonnak, amelyben kifejtik, hogy Magyarország erőszakos szétdarabolása a világ békéjére nagy veszélyt jelent.

A berlini nagy sztrájk holnap valószínűleg véget ér.

Berlin. A nagy sztrájk tovább folyik. A telefon és táviró is szünetel. Sok helyütt barrikádok vannak. Éjszaka folytatódott az utcai harcok. A kormánycsapatok kiméretlenül járnak el a fosztogatókkal szemben.

Berlin. A kormány és a munkásvezetők közötti tárgyalásokról a „Vorwärts” ezeket írja: Remény van arra, hogy a tárgyalások eredményel fognak végződni és Berlinben a munkát holnap megkezdik.

Bécs. Münchenből táviratozzák: A sztrájk, valamint a vasuti hálózatnak a Spartakusok által való megrongálása miatt Németország a franciák által követelt mezőgazdasági gépeknek csak egy részét tudta szállítani. Emiatt a francia fegyverszüneti bizottság erélyes jegyzéket intézett Németországhoz amelyben azt újabb büntető rendszabályokkal fenyegeti. Franciaország a német szénszállításokat is sűrgeti. Németország válaszigyzékében rámutat a sztrájk által teremtett helyzetre és kijelenti, hogy a bányászok sztrájkja miatt még saját szénszükségletét sem tudja fedezni.

A bankjegyek lebélyegzése.

Budapest. A bankjegyek lebélyegzésének határidejét az eredetileg megállapított március 10-ről el fogják egy-két nappal tolni. A zavartalan lebonyolítás végett az Osztrák-Magyar Bank bécsi nyomdája többszáz millió korona értékű új bankjegyet fog a magyar beváltó hely rendelkezésére bocsájtani a kicserélés céljaira. Bécsből az a hír érkezik, hogy ott minden mobil értékből álló vagyon lebélyegzését megkezdtek, — tehát a részvényeket is, — avégből, hogy a belföldi értéktulajdonosok személye a vagyonadó kivetésének céljaira már most megállapítható legyen.

Svájc hadserege nem politizálhat

Bern. A svájci szövetségi tanács oly egyesületek működését, mint aminők a katonatanács és a katonaszövetségek, két évi szabadságvesztés büntetésének terhe alatt betiltotta azzal az indoklással, hogy ezek a katonai fegyelmet aláássák.

ASZTALOS - MŰHELY MEGNYITÁS

Értesitem a t. közönséget,
hogy Magyar-u. 23. sz. alatt

asztalos - műhelyt

nyitottam. Elvállalok e szakmába vágó minden új és javítási munkálatokat szolid árak mellett.

Levik Ferenc

épület, butor-, és parkett - asztalos.

Közművelődési Egyesületet Nagykanizsának.

A világháború általános mélege egy minden irányu csőd és pusztulás képét mutatja. A hamvaiból feléledt Phoenix madár még nem tűnt fel a horizonton, az újraépítés munkája még csak a kezdet kezdetén van. Az általános megújodást az újságok már úgy hirdetik, mint élő valóságot; mintha a ma és tegnap között áthidalhatatlan mélység tátongana, — mintha a ma felvilágosultságát, merészröptű előrehaladását, a forradalom nemes eszményeinek friss, ózondus levegőjű intézményeit a tegnap maradi, sötét konzervatív irányának és imperialista örületének áthatlan függőnye borítaná, a melyet a mumusok: az ugynevezett ellenforradalom csatlósai hiába próbálnák fel-lebenteni. Pedig még nagyon hosszú nehéz út áll előttünk! . . .

Órök hiba volt nálunk magyaroknál, hogy összes energiánkat a politikai villongások állandó tűzében emésztettük föl, — de soha sem vetettünk komoly ügyet az általános közművelődési állapotok javítására, soha sem törekedtünk sziklaszilárd állandó előretöréssel arra, hogy az ország közoktatása európai nívóra emelkedjék, hogy a nép legszélesebb rétegeibe ne csak politikai jelszavakat dobjunk bele, ne csak eszközül használjuk fel legtöbbször önző pártcéljaink elérésére, hanem öntudatos polgárrá neveljük azt, aki az alapismertetek megszerzésén felül tudását tovább fejlesztetni igyekszik, — akit nem lehet felhasználni politikai eszközül, — mert művelt, nemes lelke már önálló gondolkodásra, spontán elhatározásokra, a köz iránti intenzív érdeklődésre, sőt közreműködésre is képes.

A forradalom által felvetett eszmék és az ezek által megérlelt törvények és rendeletek mindenkor túlhaladták ugyanazon kornak közművelődési állapotait. A francia forradalom nagy eszméi több emberöltővel megelőzték az akkori kor társadalmi érettségét, — sőt a mi dicső 48-iki szabadságharcunk eredményei — az 1848-iki szabadságtörvények nagy részének megvalósulása hosszú 70 évi küzdelem után az októberi forradalom kitöréséig csupán álomkép volt!

A régi korszak megbocsáthatatlan bűne, hogy a nemzet tömegeinek nagyobb része írni-olvasni sem tud, — hogy a „közlársaság” fogalmával, lényegével sincs tisztában, hogy nem képes érdeklődni magasabb eszmények iránt, a szorgalom és munka nem eleme!

Az állam szociálpolitikai tevékenysége a forradalom kitörése óta többet teremtett, mint a mennyit a régi kormányok 1867. óta tettek.

A közoktatásügyi kormány rendeletei a szabadelvűen gondolkodók körében lelkesedést keltettek és remélhető, hogy az új tanrend a nép széles rétegeibe az eddigi vallási türelmetlenség helyett az általános emberszeretet, türelmesség, mások jogainak tiszteletben tartása eszméit fogja beleplántálni.

De amint a külföldi példák mutatják, a társadalom állandó-energius, céltudatcsan és radikálisan előre törő akciója nélkül — az általános tudás és műveltség systematikus fejlesztése lehetetlen.

Kétségeim: tény, hogy azon gyermekeknek, akik az elemi iskola elvégzése után kikerülnek az iskolából — és vagy mint családtagok otthon maradnak, vagy valamely foglalkozás után látják, szinte teljesen megszakad a kapcsolatuk oly iskolával és azzal a szerény kis tudással, a melyet a gyermek 10 évig elsajátított; az *irni-olvasni tudáson és az alapvető számadáson kívül minden a feledés homályába merül és mire a gyermek felszököl és 20-22-ik évét eléri, a midőn már esetleg az önálló gondolatával foglalkozhatik, — semmivel sem tud többet, mint egy olyan analfabéta, aki 1-2 havi kurzus után ír és olvas.*

A gyermekek felügyelet nélkülsége, a rossz társaság, az utcai csatangolások, a kurtá korcsmák körüli lézergés a hajlítható lélek romlását, — a korai bűnbeesést eredményezi.

(Vége következik).

HIREK.

— **Velencei karnevál — Nagykanizsán.** Tulajdonképpen felesleges is leírni, hogy volt, mint volt, mert minden épkézlább kanizsai személyesen látta és élvezte. Csak annyit kell megállapítani, hogy Nagykanizsán még soha ilyen nem volt és a kanizsai vasutasok a béke „kitörésének” öröme olyan velencei karnevált csapott Nagykanizsán, aminőt itt eddig csak hírből ismertek. Rendezésének ötletességében, szimpompájában és méreteiben egyaránt pazar volt a bohócok, Harlequinok, ördögök, percesek, indiánusok, parasztmenyecskék, medvétáncosok és másfajta farsangi komédiások tömegének cigányzenekarok játékától kísért felvonulása, amelyet a *Vasutaszövetség nagykanizsai helyi csoportja* rendezett. — A felvonulás sikere folytatódott és nőttön-nőtt a kávéházakban, amelyekben Karnevál herceg jókedvű gárdája utközben kabaréelőadásokat rendezett és hihetetlen anyagi és erkölcsi eredményekkel végződött a Kaszinó termében tartott álarcosbálon. Mindezekért a nagy teljesítményekért a kanizsai vasutasok *vigalmi gárdáját*, s ennek tagjai közül főleg *Dobesch* és *Pataki* lőtőházi alkalmazottakat, *Antal Jenőt*, a népszerű vasúti vendéglőst és *Perger Róbert* dv. főmérnököt illeti meg a legteljesebb elismerés. — A kanizsai karnevál jelentékeny kiegészítő részei voltak a *Kath. Legényegylet* által a Polgári Egylet nagytermében és a *nagykanizsai össemunkásság* által a Szarvas szálló termében rendezett jelmezes táncmulatságok.

— **A szentmiklósi-ut renoválása.** A Hadikórháznak a közel jövőben Nagykanizsa város külvárosává, helyesebben egy új városrészé váló avanszálásával elkerülhetetlen az odavezető utnak alapos megjavítása. Már történetek is megfelelő intézkedések, hogy a leg-
rövidebb időn belül ez az utjavítási munka megkezdődjék. A Hadikórházba vezető ut hengerelt (makadám) törvényhatósági út, mely tehát a vármegye gondoskodása alá tartozik. Ennek megfelelően a faljegyzéki államépítészeti hivatal megbízottja, *Czeglér Béla* főmérnök fog holnapután, pénteken Nagykanizsára érkezni, hogy a nagykanizsa-zákányi törvényhatósági ut nagykanizsa-somogy-szentmiklósi szakaszán (ahogyan a Hadikórházba vezető utat hivatalosan nevezik) szakértői szemle útján megállapítsa, minő és mennyi anyag kell ahhoz, hogy a Hadikórház utja ismét simára hengerelhető legyen.

— **Zsebtolvajlás a Deák-téren.** Ma reggel nagyobb embertömeg ácsorgott Rosenthal Jakab Deák-téri üzlete előtt lóhermagra várva. Az ácsorgók között volt *Balázsni Balázs* tótszerdahelyi földműves is, aki 600 koronát készített elő a lóhermagvásárlásra és azt noteszébe téve köpönyege zsebében tartotta. Keze folyton rajta volt a noteszen, csak egyszer pár pillanatra huzta ki kezét zsebéből, de ez elég volt a tömegben állók egyikének, hogy a noteszt a pénzzel együtt onnét kiemelve. A szomszédja azonban észrevette a zsebtolvajlást és figyelmeztette arra a falusi atyafit, aki utána vetette magát a menckülő zsebtolvajnak. Az Eölvös-téren sikerült egy rendőr segítség

gével elfogni azt, aki a tolvajt bevitte a kapitányságra. Itt az igazgatásnál kitűnt, hogy egy régi notórius zsebtolvaj került ismét hurokra, akivel a kanizsai rendőrségnek már sok dolga volt. *Horváth Ignác* a neve a kitűnő férfinek, akit kihallgatása után átkísértek az államügyészség fogházába.

— **A Munkástanács ülése.** A nagykanizsai Munkástanács holnap, csütörtökön este fél 8 órakor a Munkásterem helyiségében fontos ügyben ülést tart, melyre a tagok, valamint a Katonatanács kiküldöttjeinek pontos megjelenését kéri.

— **A Tornaegylet közgyűlése.** A Nagykanizsai Tornaegylet ma, szerdán este 7 órakor tartja a Polgári iskola tornatermében évi rendes közgyűlést, melyre a tagok pontos megjelenését kéri.

— **A Dézslai önszegélyző szövetkezet közgyűlése.** A Dézslai Takarékpénztár által alapított önszegélyző szövetkezet vasárnap i. hó 2-án tartotta nagy érdeklődés mellett czidei rendes közgyűlést, melynek során az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések tudomásul vétettek s a vagyonmérleg, valamint a nyereség-felosztási tervet elfogadtatták. A közgyűlés ezután az igazgatóságnak, a felügyelőbizottságnak, valamint a számadóknak megadta a felmentvényt. A szövetkezet hivatalos lapja gyanant a *Zalai Hírlapot* jelölték ki. Vegül a választások következtek. A Nagykanizsától távol levő dr. *Ollopp Mór* alelnök helyére a szövetkezet alelnökévé *Schwarz Ignác* igazgatósági tagot választották meg, aki igazgatósági tagsági tisztségéről nyomban lemondott. Helyébe az igazgatóságba *Valics Dezső* legelőbb szavazatot nyert póttag került.

— **Felülfizetések a postakabarában.** A nagykanizsai posta és távirata tisztviselői és egyéb személyzete által rendezett „postakabarában” az alábbi felülfizetések történtek: *Ungár Henrik 100 K*, *Hirschler Ferenc* és neje, *Antal Jenő*, *Gyenes Lajosné*, *Bogenrieder Frigyes* gyógyszerész, *Maschankner Ignác*, *Konzervgyár*, *Goldmann*, *Hoffmann* és *Frank*, *Franz Lajos* és *Fiai Rt.*, *Balázs Ignác*, *Fischl F. cég 50-50 K*, *Sypniewsky György*, *Bölcskey Benő*, *Grünberger Andor*, *D. L. 25-25 K*, *N. N.*, *Deáki család*, *Csizinadia Vilma*, *Berényi Árpád*, *Kürschner Jenő*, *Blach* és *Artner*, *N. N.*, *Kiss Ernő*, *N. N.*, *Pöppné 20-20 K*, *Dr. Merkly 17 K*, *Krajcsics 16 K*, *Fülöp Lajos 15 K*, *Eperjesy Gábor 12 K*, *Maschler István 12 K*, *Gayer főhadnagy 11 K*, *Egry Gizella*, *Kohn E. Lajos cég*, *Dr. Reményi Zoltán*, *Kisfaludy Józsefné*, *Hutter Gézané*, *Kaufmann Testvérek*, *Mathea Károly*, *Samu József*, *Ij. Hirschler Miksa*, *Fatér Mihály*, *Sneff József*, *Tontsch őrnagy*, *Zsilkovics alezredes*, *Reichstaber százados*, *Récsey*, *Dobó Évi*, *Eben-spanger Rezső*, *N. N. 10-10 Koronát* fizettek felül. (Folytatása következik).

— **Cigányzene a Koronában.** Ma szerdán estétől kezdve minden nap *Sárközy Dezső* jeles cigányzenekara hangversenyez a Koronában.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség III. csoportja** tart ma szolgálatot.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

— **Hadirokkantak figyelmébe.** A nagykanizsai hadigondozó-neproda az Országos Hadigondozó Hivatal koránybizottsától leérkezett értesítés alapján ezen az úton közli a hadirokkantakkal és haditörődöttekkel, hogy felülvizsgálatuk céljából ne igyekezzenek fel a fővárosba, mivel mindenki a lakóhelyéhez közelebb felülvizsgálati helyen lesz megvizsgálatva az új nyugdíjtörvény elkészülte után és valószínűleg kizárólag polgári hatóságok által.

Keresek gabonaszakmában

némileg jártas, 1-2 évi irodai gyakorlattal bíró, férfi munkaeerőt. — **Halics Lipót Szemere - utca 5. szám.**

Értesítés! A szombathelyi ERFURTI MAGKERESKEDELMI R.-T.

Zala-megyei képviseletét átvetttem

A legjobb erfurti virág, főzelék- és vetőmagvak, madáreleség, raffia-potló, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Ország József

Nagykanizsa, Erzsébet tér 2. szám.

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 5. és 6-án.

A tánczosnő

varieté dráma 4 felvonásban. Főszereplő *Lopoldine Konstantin* művésznő

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 3., 4. és 5-én.

Regény a vadonban

szenzációs dsungeldráma 5 felvonásban. Főszereplő *Charli csodaelefánt.*

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatósága, felügyelő-bizottsága, választmánya és tisztviselői kara mély fájdalommal jelenti, hogy buzgó tisztviselője, illetve szeretett karlarsa

Vámosi Ella urleány

hosszas szenvedés után folyó hó 5-én elhunyt.

A megboldogult 10 éven át volt intézetünk példás buzgóságu tisztviselője, benne igazgatóságunk érdemes tisztviselőjét, a karlarsak pedig szeretett tisztviselőtársukat gyászolják.

Az elhunyt hült tetemei folyó hó 7-én délután 4 órakor fognak a Széchenyi-tér 6. szám alatti gyászszobából örök nyugovóra helyeztetni.

Emlékét mindenkor igaz kegyelettel fogjuk megőrizni!

ZALA HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
viékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltár és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 6. csütörtök

54. szám.

Középeurópa csőd előtt. Az antant belátja tévedését.

Etelmszerszállítás Németországnak. —
A koronaérték romlása Svájcban. —
Az antantnak is sürgős a gyors béke.

Genf. Az amerikai élelmezési megbizottak, akik már december elején sürgettek a blokád megszüntetését és Németországnak élelemmel való ellátását, kijelentették, hogy most már késő a németeket az éhségtől megmenteni, mert Európa készletei kifogytak és nincs a pótlásra tartalék. Most már Csehország, Magyarország és Jugoszlávia összeomlását is nehéz lesz megakadályozni.

Genf. Párisban attól félnek, hogy a béke már elkésett. Az „Evening News” szerint beavatott helyen mindjobban megerősödik az a vélemény, hogy elkésett a békével, mert Németország mostani kormánya megbukhat, mielőtt a béke alá lenne írva s a bolsevikiek kerekedhetnek felül. — A „Newyork Times” pedig azt írja, hogy a győzelem gyümölcsei mindinkább kiszáradnak a párisi békemegbízottak kezéből és a legnagyobb erőfeszítéssel kell igyekezni, hogy meglehessen menteni azt, ami még menthető. A szövetségesek késedelmeskedése az oka annak, hogy Németországban anarchisztikus állapotok vannak. A szövetségesek ugyan is oly mohón kaptak a zsákmányon, hogy képtelenek voltak meglátni az ellenség teljes összeomlását és így elmulasztották a szükséges óvintézkedéseket, amelyekkel tartós és kielégítő békét köthettek volna. Ez az oka annak, hogy egész Középeurópa egy nagy kártyavár, melynek összeomlása az oroszországi chaosznak újabb hatalmas területeket nyitna meg.

Páris. A szövetségesek minden intézkedést megtesznek, hogy 260 ezer tonna gabonát és zsirt bocsájthassanak Németország rendelkezésére. A franciákat sikerült meggyőzni arról, hogy ha Németország mostani súlyos élelmezési helyzetén nem segítenek, akkor az ebből eredő kaosz folytán a békéről való megállapodás lehetetlenné válik. Biztosra vehető, hogy a Németországgal való bizottsági tanácskozás kielégítő eredménnyel fog járni és a blokád esetleges enyhítésével a béke utolsó akadálya is megszűnik. — A Németország által fizetendő kártérítés maximuma 25—40 milliárd dollár lesz.

Bern. A svájci kormány hivatalos jegyzékben meglátotta a korona-bankjegyek vásárlását. A svájci polgárokat hivatalosan felszólították, hogy a legszélesebb övrendszabályok érdekében a tulajdonukban levő korona-értékeket tulajdonjoguk fenntartása mellett helyezzeik letétbe. Legjobban informált helyről úgy értesülünk, hogy a semleges államok intervniálni fognak a bankjegyek lebélyegzése ellen. S ha ennek nem lenne eredménye, megszakítják a kereskedelmi összeköttetést a volt monarchia valamennyi államával. A korona krízisére való tekintettel az antant egy időre megszüntetett minden szállítást a volt monarchia területére.

Genf. A „Newyork Herald” jelentése szerint Wilson elnök az Egyesült Államok kongresszusához intézett üzenetében azon reményének adott kifejezést, hogy az előzetes békeszerződést április elején, a végleges békét pedig június első hetében a kongresszus elé terjesztheti.

Már Belgium is!

Berlin. Amsterdami jelentések szerint a sztrájkmozgalom Belgium területére is kiterjed. Lüttichben az összes üzemeket fenyegeti a sztrájk.

Sztrájkkal büntetik a Pester Lloydot.

Budapest. A Pester Lloyd tegnap esti számában a hadsereg átszervezéséről egy közlemény jelent meg, amelynek publikálása súlyosan ártott a forradalom ügyének és az ország helyzetének. Az újságírók szabadszervezetének végrehajtó bizottsága megvizsgálta az ügyet és megállapította, hogy vétkes gondatlanság történt, ezért határozatával — melyet Vészi József főszerkesztő és a szerkesztőség magukra kötelezőnek előre elismertek — sztrájkot rendelt. Ennek folytán a P. L. ma este és holnap reggel nem jelenik meg.

Pincérsztrájk Budapesten.

Budapest. Ma reggel általános pincérsztrájk kezdődött Budapesten. A kávéházi pincérek követelik a borral való rendszer eltörlését, fix fizetést és 15 százalékot a bruttójövedelemből, a vendéglői pincérek pedig szolidaritásuk jeléül szintén abbahagyták a munkát, és csak déli 12 órától délután 3-ig, és este 6-tól 7-ig, ebéd és vacsora idő alatt hajlandók kiszolgálni az éttermek vendégeit.

Közművelődési Egyesületet Nagykanizsának.

(Befejező közlemény.)

A német nép csodálatos fegyelmezettsége, rendszeretete, általános műveltsége legelső sorban azoknak a „Schulverein”-eknek az eredménye, a melyekkel a német birodalom a leg-tökéletesebben be van hálózva.

Ezen a „Schulverein”-ek — „iskolaegyesületek” működése, miként az árnyék a fényt, elkíséri a német ifjút és leányt önállóvá válásáig, illetve férjhez menetelig. A „Schulverein” helyiségeiben találja meg a gyermek a nemcs szórakozás és a szórakozva tanulás minden fajtát. Az egyesület vezető tanítója és patronusai felügyelete mellett a gyermekek maguk, vezeik az egyesületet, már serdülő korukban megtanulják a köz iránti érdeklődést, gyermek-társaik jegyinek megbecsülését, a finomult társadalmi érintkezést. Az egyesület helyiségében a nemesebb gyermekjátékok (dominó, tekepálya, stb.) a könyvtár, ének- és zenekar, hangversenyek, felolvasások veitett kepekkel kísérvé, a gyermek lelket nemesítő mozgószínház előadások, szindarabok előadása stb. magasabb kultúrát teremtenek és megvetik egy szebb jövő alapjait.

Az ilyen ifjúsági egyesületek alapításán és pénzbeli segélyezésén kívül napközi otthonok létesítése az egyes iskolák mellett, — népkönyvtárak létesítése — jó előmenetelű és jó magaviseletű tanulóknak könyv- és pénzjutalomban való részesítése, — szegény gyermekek felruházása, — az iskola kerekén belül közérdekben működő tanítók díjazása, — tanonc-közvetítés — lenne legközelebbi célja az alakítandó közművelődési egyesületnek.

A gyermek általános műveltségét fokozná az ugynevezett csere-gyermek-rendszer közvetítése és ellenőrzése. Ugyanis idegen nyelvet tanulni vágyó gyermekek szülei német, vagy horvát „szóra” kicserélnék a nagy vakációban gyermekeiket hasonló társadalmi állású német, vagy horvát szülők gyermekeivel és néhány év alatt a fogékony gyermek teljesen elsajátítana egy idegen nyelvet. Hogy ma mit jelent a szomszédos államok nyelvenek ismerete, ezt felesleges hangsúlyozni.

Nagykanizsa, sőt az egész megye nélküli a közművelődési egyesület.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület a nagy alapítványok dacára sem képes intenzív, eredményes munkára, — mert részben túl nagy a működési tere, — másrészt az Egyesület központi irodájának személyi- és dologi kiadásai felemészítik a rendelkezésre álló jövedelem legnagyobb részét.

Egyébként hasonló intézmények csak úgy válnak be, ha működési körük kisebb területre szorul; ha tehát a helyi viszonyokat a vezetőség ismeri és az egyesület vezetőségének erkölcsi kötelessége közbizálat tárgya lehet.

A lakosság széles rétegeinek a közművelődés áldásaiban való részesítésével — minden politikai, vagy vallási agitációtól mentes önzetlen közlekedésséggel a nagykanizsai sok egyesület közül nagyon kevés foglalkozik.

A hasonló működési körű intézmények szükségességét nem vonom kétségbe; de ezek

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törüiközök,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható.

vagy a társadalmi osztályok legképzettebb tagjait tömörítik magasabb ideálok, a legmodernebb társadalmi eszmék szolgálatába. avagy működési körük az olvasószoba, zártkörű könyvtár, és kártyaasztal határain nem terjedt ki.

Azt hiszem, hogy a széles körű propagandával — a társaskörök, takarékpénztárak, ipari- és kereskedelmi vállalatok és az egész társadalom bevonásával meg lehetne indítani az akciót, amely hivatva lenne Nagykanizsa dolgozó társadalmának kulturája fejlesztésére és tökéletesítésére. Az alakítandó egyesület az Országos Közművelődési Tanács készséggel támogatná, nemcsak erkölcsileg de anyagi eszközökkel is. A város társadalmi számtalan-szor igazolta, hogy nemes, nagy célok elérése végett minden áldozatra képes.

Bizton hiszem tehát, hogy eszmém lelkes pártfogókra akad és a fentebb röviden vázolt programmal hamarosan meg fog alakulni a Nagykanizsai Közművelődési Egyesület.

Dr. R. Z.

HIREK.

20—30 darab láda kiadóhivatalunkban eladó.

— **Rabbihelyettesválasztás a kanizsai izr. hitközségnél.** Tegnap este töltötte be ideiglenesen a nagykanizsai izr. hitközség a három hónappal ezelőtt elhunyt nagynevű főrabbi-jának, dr. Neumann Edének helyét. A budapesti rabbiképző szeminárium igazgatójának ajánlására dr. Winkler Ernőt, a szemináriumnak nemrég végzett kiváló növendékét választották meg egyhangulag nagykanizsai rabbihelyettesé, aki az állás végleges betöltéséig az összes papi funkciókat és a hitoktatói teendőket is el fogja látni. Dr. Winkler Ernő mindössze 25 éves ifjú ember, aki azonban mint tudós máris számottevő egyéniség. Összes tanulmányait, úgy a rabbiképző szemináriumban, mint az egyetemen kiváló sikerrel végezte és külföldi egyetemeket is látogatott. Megválasztása után személyesen megjelent a hitközség előjárósága előtt és rendkívül jó hatást kelto beszédben köszönte meg a belé helyezett bizalmat. Az új rabbihelyettes a közel jövőben foglalja el állását, Nagykanizsán, mert előbb még át kell adnia jelenleg viselt hivatalát, több fővárosi iskolában viselt hitoktatói tisztségét.

— **A zalamegyei papság eskütétele** Tudvaleg a kormány leirata az új magyar népközlársasági alkotmányra való eskü letétele szolgáltatta fel valamennyi egyházmegye róm. katolikus papságát. A szombathelyi püspökhelyettes (az internált Mikes püspök ideiglenes utódja) már elrendelte egyházmegyéjében a papok eskütételét. A szombathelyi egyházmegyéhez tartozik Zalamegye északi fele, melynek egy részén, a zalaegerszegi és novai járásokban elhelyezett papság, az összes plebánosok, káplánok és szerzetes rendi papok holnapután, szombaton délelőtt teszik le ünnepélyes esküjüket Zalaegerszegen a megyeház nagytermében dr. Briglevics Károly főispán-kormánybiztos kezébe. A többi zalamegyei járások papságától a járási székhelyeken a főszolgabírók veszik ki az esküt.

— **Változások a kanizsai iparlajstromban** Nagykanizsa város tanácsának legutóbb tartott tanácsüléséből az alábbi új hatósági engedélyeket, illetőleg egyszerű iparigazolványokat adták ki **Hatósági engedélyt nyertek:** Fleischner Ferenc rőtöskereskedés, Skopál Lajos kereskedelmi ügynökség, Sternberger Samu és Ignác szalma- és terménykereskedés és Mátyás István mészárosipar üzésére. — **Iparengedélyeket kaptak:** Buxbaum Ignác

lőkereskedés, Pécsy Gyula kocsigyártó, Szőlősi Erzsébet és Gumitár Ferencné sz. Gyenes Róza női szabó, Horvát József, Varga József, és Popesnyák György cipés ipar, Kovács Antal és Puska Ferenc csizmadiaipar és Sáfrán Emánuel kisebb ács munkák végzésére. Végül tudomásul vette a városi tanács Tóth Józsefnének kenyér- és egyéb élelmiszerek árusítására jogosító iparengedélyéről való lemondását és őt az iparlajstromból törölte.

— **Március 15. Nagykanizsán.** Szeff József kormánybiztos holnap, pénteken d. u. 6 órakor a városháza tanácstermében március 15 ének melletti megünneplése tárgyában értekezletet tart, amelyre a helybeli forradalmi pártok vezetőségeit s az összes hivatalok megbízottait meghívja.

— **Nagykanizsa közegészségügye februárban.** Dr. Rátz Kálmán városi tiszti orvos betértesztette Nagykanizsa február közegészségi állapotairól szóló jelentését. A felnőttek közegészségi állapotai kedvezők voltak, körjelleg nem észleltetett, a megbetegedések száma csekély volt, leginkább légzőszervi betegségek és rheumatikus bántalmak fordultak elő. A gyermekek közegészségi állapota kedvező volt, kevés megbetegedéssel, leginkább a légzőszervek hurutos betegségei és torokhurutok észleltettek. A járványos és fertőző betegségek közül hökhurut 2 esetben, hólyagos himlő 4, vörheny 1, difteritis 6, tifusz 1 és gyermekágyiláz 1 esetben fordult elő. Súlyos testi sértés, öngyilkosság és veszettség nem fordult elő, elmekeg pedig egy esetben: egy 44 éves dv. pályőr elmeegógyintézetbe szállított. Februárban 37-en haltak meg Nagykanizsán és pedig a következő halálokok folytán: tüdőgümőkór 3, veselob 2, tüdőbántalmak 5, agykori végtimerülés 8, bélfekély 2, szervi szivbaj 5, agybántalmak 2, vele született gyengeség 2, difteritisz 2, ránggörcs 1, hashártyalob 2, úszkösödés 1 és hólyagos himlő 2 esetben. Halva született 2 fiú és 2 leánymagzat.

— **Előadás a szocialista közgazdaságról.** Dr. Bartha József ügyvéd vasárnap, i. hó 9-én délután 3 órakor a városháza dísztermében előadást tart a „Szocialista Közgazdaságról.”

— **Serák Márta Nagykanizsán.** Annak a művészestély-sorozatnak keretében, melynek rendezésére Brónyai Lajos oly elismerésre méltó ambícióval vállalkozott, Beregi Oszkár után legközebb Serák Márta, a budapesti opera hírneves művés-nője következik. Jövő kedden i. hó 11-én lesz a nagyszabású hangverseny a Casino termében. Serák Mártát, kinek hangjánál és énekművészeténél csak a szépsége nagyobb, dr. Balla János nagykanizsai orvos fogja zongorán kísélni. Az estélyre jegyek máris kaphatók a Brónyai-féle kalapüzletben.

— **Sáfrány tanár előadása.** A „Haladás” kulturális egyesület rendezésében Sáfrány Károly főgimnáziumi tanár filozófiai előadást tart 9-én, vasárnap délután 5 órakor a városháza dísztermében. Az előadás címe: „Vagyunk, de nem élünk” — Az érdeklődőket szívesen látja az egyesület. Egyben kéri az egyesület a közönséget a pontos megjelenésre, mert ezentul az előadás megkezdésekor a teremajtók bezáratnak.

— **A szabómunkások értekezlete.** A nagykanizsai szabómunkások saját helyiségükben, illetve a Temetkezési Egylet helyiségében (Köcs vendéglő) ma, csütörtök este fél 8 órakor fontos értekezletet tartanak, melyre a főnököket is tisztelettel meghívja a vezetőség.

ASZTALOS - MŰHELY MEGNYITÁS

Értesitem a t. közönséget, hogy Magyar-u. 23. sz. alatt

asztalos - műhelyt

nyitottam. Elvállalok e szakmába vágó minden új és javítási munkákat szolid árak mellett.

Levik Ferenc

épület, butor-, és parkett - asztalos.

Értesítés! A szombathelyi ERFURTI MAGKERESKEDELMI R.-T.

Zala-megyei képviselőtét dívttem

A legjobb erfurti virág, főzelék- és vetőmagvak, madáreleség, raffia-potló; nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Ország József

Nagykanizsa, Erzsébet-tér 2. szám.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83 63.

— Sürgőnycim: PAPIRTEXTIL. —

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

Március hó 7-én. Csak egy napig!
Magda Sonja lengyel művésznő felléptével!

Don Quan utolsó kalandja

Egy szerelem története. — Dráma 4 felv.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 6. és 7-én.

Az idel első francia műfilm!
Főszerepet játsza Francois Kreppens

A rótszakáll

nagy kalandorjáték 6 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilvtár és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 7. péntek

55. szám.

Az örjögő románok lázítása az erdélyi magyarok ellen.

Nagyvárad. A románok múlt. vasárnap népgyűléseket hívtak össze Szászvárosba, Szászsebesre és Nagyszebenbe. A népgyűlésekre a környékbeli községek népe nagy tömegekben özönlött. Román nemzetiségű tanítók és papok voltak a szóvivők, akik felszólították román hallgatóságukat, hogy ne várják meg az Intő szót, hanem ragadjanak kapát-kaszát, és irtsák ki a magyaroknak még a magját is, hogy mire a magyar csapatok bevonulnak Erdélybe, ne találjanak ott egyetlen élő magyart se. „Az út ezáltal megnyílik előttetek egészen a Tiszáig — mondották a galád izgatók. — mert a magyar lakosság támogatása nélkül már könnyen elbánunk majd a magyar katonasággal.” — A sorozás a románok és szászok között egész Erdélyben erősen folyik. Az erdélyi városokban és falvakban lévő román gárdák megszűntek és beolvadtak az oláh reguláris hadseregbe.

A Duna

nemzetközivé tétele.

Páris. A békekonferencia előtt a legkisebb részletkéig kidolgozva készen áll a Duna nemzetközivé tételéről szóló terv. E szerint Duna-bizottságot és nemzetközi gőzhajózási társaságot alapítanak. A Duna-bizottságba az összes dunamenti államok, valamint az érdekelt nagyhatalmak is képviselőket küldenek.

A békekonferencia súlyos kérdései.

Genf. A békekonferencia során elértek azokhoz a nehéz kérdésekhez, amelyeknél hiányzik a szövetségesek között az egyetértés. Ilyen kérdés első sorban a német hajók felosztásának ügye. Franciaország és Olaszország a német hajók szétosztását kívánják és ellenzik a nemzetközi forgalom újrafelvételét, mert féltik saját kereskedelmüket és ellátásukat. — Amerika és Anglia azonban a nemzetközi forgalom újrafelvétele mellett foglalnak állást. — Az olasz-délszláv vitában a konferencia nagy része Olaszország mellett van. Azt mondják, hogy Lloyd George legutóbbi beszéde, melyben egyes államok kapzsiságáról beszélt, a délszláv aspirációkra vonatkozott. Az olaszok biznak abban, hogy Fiume kérdését az ő kívánságuk szerint fogják elintézni. A francia sajtó e tekintetben az olaszokat támogatja.

Nem engedik Ausztriát Németországgal egyesülni.

Páris. A békekonferencia mai napjának fontos eseménye az a bejelentés, hogy Amerika és Anglia osztoznak Francia-

ország azon álláspontjában, mellyel ez ellenzi Németausztriának Németországgal való egyesülését. Ez az állásfoglalás a Rajna-köztársaság tervével együtt a szövetségesek azon törekvését árulja el, hogy Németország hatalmát és lakosságának számát a minimumra csökkentsék.

Wilson nem enged

a népszövetség tervéből

Bécs. Párisból jelentik: Wilson elhatározta, hogy Párisba való visszatérése után rögtön kikényszeríti a döntést a népszövetségre vonatkozólag. Hír szerint Wilson ott akarja hagyni a konferenciát, ha a népszövetség ellenzői ragaszkodnak intranszigiens álláspontjukhoz.

Német kormányválság.

Berlin. A rendszerint jól értesült Düsseldorfer Tagblatt közli, hogy Weimarban a nemzetgyűlés körében az a hír terjedt el, hogy a kormány beadta lemondását. A hír még nincs megerősítve, de megcáfolva sem. Lehet, hogy Scheidemann már ma, vagy holnap Ebert köztársasági elnök elé terjeszti az összkabinet lemondását. Hír szerint Ebert is ezt a kivezető utat tartja a legcélszerűbbnek, mert csak így lehet a további bonyodalmaknak elejét venni.

Románia is Insegben.

Páris. A jelenleg Párisban időző román királyné személyesen arra kérte az amerikai hírlapírókat, hogy hívják fel a világ világ figyelmét Románia élelmiszerhiányára.

Megszűnik az egyévi önkéntesség.

Budapest. A forradalom által elsöpört sok fölösleges és káros intézmény közé kerül a napokban az egyévi önkéntesség is. A tegnapi esti minisztertanácson ugyanis Böhm Vilmos hadügyminiszter törvényjavaslatot mutatott be az egyévi önkéntesi intézmény eltörléséről. A minisztertanács a javaslatot elfogadta. Az egyévi önkéntesség eltörléséről szóló néptörvény már a legközelebb megjelenik.

A pesti pincérsztrájk.

Budapest. A pincérek sztrájkja még mindig tart, de valószínűleg még ma délután véget ér, mert a kávéskók hajlandóságot mutatnak a pincérek követeléseinek teljesítésére.

Hirdetmény.

A 20. magyar gyalogezred tisztítkezde tulajdonát képező 11 drb. nyulketrecz (csirkeólnak is alkalmas)

1. évi március 8-án, szombaton d. e. 10 órakor a Petőfi-u. 3. sz. alatti házban nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Étkezde gondnok.

A gazdasági munkások a nagykanizsai járásban.

— A teljes szöveget kollektív szerződés. —

Tájékoztattuk a minap e sorok olvasóit arról a nagy és nem kevésbé izgalmas tárgyalásról, mely a nagykanizsai városháza közgyűlési termében a kanizsai járásbeli gazdák-, földbirtokosok és berlők, — és az uradalmukban alkalmazott gazdasági munkások, u. n. cselédek között ezeknek idejéről és konvenciók járandó ágairól folyt. Körvonalaiiban ismertettük a létrejött megállapodásokat is. Most módunkban van a megegyezésről létrejött kollektív szerződést teljes egészében reprodukálni, mely tiszta képet nyújt arról, mily óriási mértékben javult a demokrácia uralomrajutása óta a föld népének helyzete. Igaz, hogy a kollektív szerződésből arról is fogalmat alkothat magának mindenki, hogy mibe fog kerülni az idén egy métermázsza gabona. A Nagykanizsán és a kanizsai járásban alkalmazott gazdasági munkások összes járandóságai a kollektív szerződés értelmében a következők:

1. A munkabér a f. évre a konvenciók gazdasági alkalmazottaknak évi 800 K.
2. A gazdák 400 kor. haborus pótlékot adnak azon konvenciók cselédek részére, akik a mozgósításkor vagy a haboru ideje alatt, avagy abból kifolyólag katonai szolgálatra bevonultak s a leszerelés után a gazdaságba újból beálltak; továbbá azoknak, akik a haboru alatt a gazdaságban tényleg alkalmazva voltak. Ezen haborus pótlék egyszer s mindenkorra szól.
3. Gabonajárandóság 20 q gabona, amelyből 12 q a rozs, 8 q buza.
4. Földjárandóság: 2000 négyszögöl föld, amelyből 400 négyszögöl kerti föld.
5. Joga van minden gazdasági cselédnek 2 darab marhat tartani. Ennek tartásához ad az uradalom nyári tartásra legelőt, téli tartásra 1200 négyszögöl — a gazdaság viszonyaihoz képest — jó rétet, amely rétet a cseléd aggfűre és sarjura kaszál és családja felakarítja. Az uradalom a rész szénát behordatja. Ezenkívül 5 q tavaszi szalmát is ad.
6. Fajjárandóság minden gazdasági alkalmazott részére 2 1/2 köb. öl kemény fa, a gazdasági alkalmazottak házához szállítva, rendes vastag dorong faban érve. (Fát másnak eladni nem szabad.)
7. Amennyiben a gazdasági alkalmazott tehenet nem tart, vagy nem tud, 400 korona készpénzt kap, vagy pedig azon gazdaságokban, ahol tehenészet van, napi 2 liter tejre tarthat igényt.
8. Szabad baromfi tartás (libák kivételével).
9. A gazdaságban alkalmazott családjának nagyságához képest 300—600 négyszögöl répaölvet harmados művelésre igényelhet. — Ahol burgonya részben műveltetik, ott arra első sorban tarthat igényt. Az igényelt földeket köteles a gazdasági alkalmazott megművelni.
10. Temetkezési költség felnőttéknél 14 éven felüliek részére 50 K át, azon alulak részére ezen összeg felét fizeli a gazdaság.
11. Az ünnepnap munkát külön kell fizetni, még pedig 20%-al a hétköznapi napszámot felülfizetni. A szokásos ünnepnap munkáért (fejés, etetés, orvosért, lelkészért, szülésznőért fuvar, futókocsis és lovász, tejluvarozások, istállók, gazdasági épületek és eszközök, majorudvar karbantartása) külön díjazás nem jár.
12. Minden alkalmazottnak joga van évenként 6 szabad napot olyan időben igénybe venni, amikor a gazdasági üzem menetét nem

zavarja. Ezen szabadságot az alkalmazottnak a gazdaság vezetőjétől kell kikérnie.

13. Tűz-kár biztosítást a gazdaság fizeti.

14. Míndezenek a javadalmazások csak teljes koru és teljes munkaképességű gazdasági alkalmazottakra vonatkoznak, kisbéres, kocsi segéd, lovasz, szolgagyerek javadalmazása aránylagosan kisebb és kölcsönös megegyezéssel állapítatik meg.

15. A parancsoló és mesteremberek megállapodás szerint fizetettek, de legalább 10%-al felül kell haladnia a többiek fizetését.

16. Ünneppnapnak tekintendő: Karácsony, húsvét, pünkösd és másnapjai, ujév és május elseje. Azonfelül március 15., október 31. és október 16-ika. Munkaidő az eddigi gyakorlat szerint.

17. Orvost, gyógyszerert és szülésznőt a gazdaság díjmentesen ad az alkalmazottnak.

18. Vita esetén mindkét fél aláveti magát a 430/1919. M. E. sz. alatti békéltetőbizottság rendelkezésének.

A bizalmiférfiakat a gazdaság elismerni köteles, a szervezkedés szabadsága a gazdaság részéről nem kifogásolható.

A kollektív szerződés 1919. április 24-től, 1920. április 24-ig terjedő időre bír joghatállyal.

HIREK.

20—30 darab láda kiadóhivatalunkban eladó.

— **1919. március 15. Nagykanizsán.** Az osztrák szoldateszka, a kapitalizmus és a feudáliszmus fojtogató karmaiból megszabadult Magyarországnak első március tizenötödikét méltó módon fogja Nagykanizsa népe megünnepelni. A szociáldemokrata párt nagy ünneplést felvonulást fog rendezni a város utcáin a munkaszünetes ünnepnappá előlépett március 15-ének délutánján, majd a Polgári Egylet kertjében szónokok fognak beszélni Magyarországnak a forradalomban fogant újjászületéséről.

— **Gyászrovat.** Tegnap délután Budapesten spanyolinfluenzából fejlődött tüdőgyulladás következtében elhunyt dr. Miklós Dezső volt nagykanizsai ügyvéd. Holttestét Nagykanizsán fogják örök nyugalom helyére tenni. Dr. Miklós Dezső már évek óta súlyos betegségben szenvedett, s már a legjobb reményekkel kecsegtetett állapota, midőn a tömeggyilkos járvány meglepte és kioltotta szellemi és erkölcsi értékekben oly gazdag életét. Dr. Miklós Dezső, akiben a nagykanizsai ügyvédi karnak egyik legképzettebb és legrokonszenvesebb tagja hunyt el, 36 évet élt. Mély gyásztól sújtott szülei és lívérei iránt városzerte őszinte részvét nyilatkozik meg.

— **A kanizsai szociáldemokratapárt képviselőválasztási értekezletei.** Az ismert kormányintézkedés értelmében április hó 5. és 6-án lesznek országsszerte a nemzetgyűlési képviselőválasztások. Nagykanizsán elsőnek a szociáldemokratapárt mozdult meg a képviselőválasztási agitáció terén és holnap szombaton kezd meg a nyilvánosság előtt a választási szervezkedést. Holnap és holnapután ugyanis a szociáldemokrata párt Nagy- és Kiskanizsán a választások ügyében három gyűlést tart. Az első gyűlés holnap, szombat este 7 órakor a színházban lesz s azon a város mindazon lakói vehetnek részt, a kik a Teleky-ut, Eötvös-tér, Fő-ut, Erzsébet-tér és Király-utca vonalától északra (a honvédlaktanya felé) fekvő városrészben laknak. Vasárnap délután 3 órakor ugyancsak az arénában a város azon lakóival lesz képviselőválasztási értekezlet, akik a jelzett utvonaltól délre (a vasut felé) fekvő városrészben laknak. Ezzel egyidőben, vagyis vasárnap délután 3 órakor Kiskanizsán, a

Flórián-téren, illetőleg a Polgár-féle vendéglőben a kiskanizsaiakkal tartanak a szociáldemokraták képviselőválasztási értekezletet.

— **Nagy lopás a 20-as tisztiletkezében.** A 20. gyalogezred tisztiletkezésében a minap leltározták a felszerelést. A leltározó tiszt ekkor arra a felfedezésre jött, hogy az étkezde evőeszköz-készleteiből és asztali fehérneműiből nagyobb mennyiség hiányzik. Rögtön nyilvánvalónak látszott, hogy rendszeresen lopják az étkezde felszerelését és ezért titokban nyomozni kezdték a háziszarkát. A nyomozás eredményesnek bizonyult, amennyiben tegnap a tisztiletkezde egyik volt pincéjének, egy jelenleg a századnál szolgáló tizedesnek privát lakásán rengeteg tárgyat találtak, melyek a tisztiletkezde felszereléséből valók. Nem kevesebb mint 24 kés, ugyanannyi villa, 12 ezüst evőkanál, ugyanannyi kávéskanál, fagyaltoskanál, több abrosz, 32 asztalkendő, vagy 30 pohár és egyéb tárgyak voltak a gyűjteményben. A rendőrség, mely a nyomozást és a házkutatást végezte, a tisztiletkezde tolvaját átadta parancsnokságának, mely viszont a hadbírószág elé terjeszti ügyét.

— **A kanizsai hadirokkantak művésztéje.** Magas színvonalu művésztét rendez jövő szombaton, i. hó 15-én a „Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik országos szövetségének nagykanizsai fiókja”. A művészi produkciók legváltozatosabb sorozatában lesz része a pompásnak ígérkező est közönségének. A remek műsornak egyelőre csak a vázlatát közöljük, de ez is éppen eleget mond. Scherz Gézané sz. Haraszti Vilma énekszámokat ad elő. H. Pacher, a bécsi Népopera tenoristája, valamint Oroszi Albert a budapesti Népopera nemrég szerződötelt orosz származásu tenoristája, Bécs és Budapest által csodált énekművészetükkel fogják gyönyörködtetni a kanizsai közönséget. Schwarz Annuska, a kivételes tehetségű kanizsai gimnazistalánya zongorajátékával fog mindenkit csodálatba ejteni, Garamvölgyi Iván rokkant színész (a nagytrafik új tulajdonosainak egyike) Villányi István zongorakíséretével melodramát ad elő. Különös érdekessége lesz a pompás műsornak egy Mozart-quartett, amelyet Wirnilzer György katonakapitány fuvolán, Gürtler István violán, Sauermann Ferenc hegedűn és Sauermann Béla cellón produkálnak. A műsor után tánc következik. Jegyek előre válthatók Szerb Ernő könyvkereskedésében.

— **Orvosi hír.** Dr. Sándor Miklós (Csengeri-ut 15.) újabb rendelési órái bőr és nemi betegnek d. e. 11—12, d. u. 2—4.

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak nagykanizsai szakszervezete** i. hó 9-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel nagyon fontos ügyben taggyűlést tart. Az összes kartársak és kartársnők felkéretnek, hogy biztosan jelenjenek meg.

— **Táncestély a Kaszinóban.** A Magán-tisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak szakszervezete holnap, szombat este 6 órai kezdettel a Kaszinó nagytermében táncmulatságot rendez, cigányzenével.

— **Fejmunkások szervezkedése.** Az értelemesség kellő súlyát és helyzetét a bekövetkező választások során csak a szervezkedés és a vallott politikai elvek mellett nyílt sikeres szállás biztosíthatja. Felhívom tehát azon fejmunkásokat és munkásnőket, akik sem a magánhivatalnok, sem a közhivatalnok kategóriába nem tartoznak, tehát értelmiségi foglalkozásukat, továbbá ezen pályákra készülő ifjakat és leányokat, amennyiben a szociáldemokratapártba beléptek, vagy belépni kívánnak,

hogy lakcímüket levelezőlapon azonnal jelenítsék be nálam és 1919. március hó 8-án délután 5 órakor a nagykanizsai Munkásotthonban (Erzsébet-tér 20) szervezkedő gyűlésre jelenjenek meg. Dr. Bartha József Nagykanizsa, Csengeri ut 9.

— **Közélelmezési közlemények.** Hatósági petróleum kapható: Lackenbacher József, Neu és Klein, Reich Mátyás, Ladislau Jenő, Berger Benő, Lusztig Ödön, Mezriczky József, Rosenberger Béla és Rácutcai Fogyasztási Szövetkezet üzleteiben. Az igényelhető mennyiség családonként fél liter, ára 60 fillér.

— **Dohányneműt vásárolhatnak a kanizsai hadirokkantak** március hó 10-én, hétfőn Szemere és Garamvölgyi nagytrafikos baktársaktól, miért is felhívja a nagykanizsai rokkant szövetség a tagjait, hogy a tagsági igazolványukért Szerb Ernő könyvkereskedő pénztárosnál Fő-ut 8. szám jelentkezzenek, mert csak az igazolvány felmutatása mellett kaphatnak füstöltit valót.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség I. csoportja** tart ma szolgálatot.

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

Szombat, vasárnap, március 8., 9-én

Fern Andra

világhírű amerikai művész nő felléptével

Szerelmi vihar

felmregény 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 6. és 7-én.

Az idel első francia műfilmi Főszerepet játssza Francois Kreppens

A rótszakáll

nagy kalandorjáték 6 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ASZTALOS - MŰHELY MEGNYITÁS

Értesitem a t. közönséget, hogy Magyar-u. 23. sz. alatt

asztalos - műhelyt

nyitottam. Elvállalok e szakmába vágó minden új és javítási munkálatokat szolid árak mellett.

Levik Ferenc

épület-, butor-, és parkett - asztalos.

Keresek gabonaszakmában

némileg jártas, 1—2 évi próbái gyakorlattal bíró, férfi munkaeöret. — **Halisa Lipót Szemere - utca 5. szám.**

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: GÜrtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-fér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 8. szombat

56. szám.

Megszűnt a blokádd.

Páris. A nagyhatalmak tizes bizottsága elhatározta, hogy Ausztria-Magyarországra nézve megszünteti a blokádot és azonnal gondoskodik a volt monarchia népének közvetlen élelmezéséről. Az élelmiszerszállítmányokat a fiumei és triezsi kikötőkön át fogják irányítani.

A békekonferencia.

A spaai tárgyalások.

Amint az a tegnapi lapunkból már ismeretes, a német fegyverszüneti szerződés meghosszabbításáról folytatott tanácskozások megszakadtak, mert a német megbízottak nem tekintik magukat felhatalmazva az antant azon követelésének teljesítésére, hogy a német kereskedelmi flottát szolgáljassák ki az antantnak. Az így előállt helyzetről szólnak alábbi távirataink:

Páris. A Spaaban folytatott tárgyalások megszakítása valószínűleg elfogja huzni a békekonferencia tanácskozásokat is. Mint-hogy általánosan ismeretes annak a sürgős szükségességét, hogy Németország élelmezését azonnal rendezzék, Anglia és Amerika megbízottai belátják, hogy Franciaországnak az élelmezési kérdésekben elfoglalt engeztelhetlen álláspontja milyen világveszedelmet rejt magában. És hogy leszereljék a francia álláspontot, amerikai és angol körök nem titkolják, hogy a tárgyalások megszakítása, sőt már az elodázása, vagy elnapolása is Németország diplomáciai győzelmét jelenti, melynek értékét nem szabad lebecsülni.

Bécs. A spaai fegyverszüneti tárgyalások nem szakadtak meg teljesen, csak félbemaradtak. Március 17-én a szakbizottság folytatni fogja a tárgyalásokat. Tehát az antant nem él a fegyverszünet felmondásának a jogával.

A párisi békekonferencia.

Bécs. Kerülő uton jelentik Párisból: Jól értesült körök információja szerint Lloyd George e hó végén érkezik Párisba, Orlando olasz miniszterelnök 11-ikén, Wilson pedig 13-ikén. Az előzetes béketárgyalásokat f. hó 16. és 25-ike között fejezik be és március 25-ikén lesz a teljes ülés. Wilson ezután Belgiumba látogat el. Március végén Németausztriá-

val, Magyarországgal, Bulgáriával és Törökországgal szemben is meghozzák a békefeltételeket.

A német nagy-sztrájk.

Berlin. A kormány Berlinben katonailag már teljesen ura a helyzetnek. Minden remény megvan tehát arra, hogy a nagy sztrájk az egész vonalon a legrövidebb idő alatt véget fog érni. — A tegnapi harcokban a kormányhű csapatok oldalán döntő szerepük volt a berlini gárda-erdeknek.

Berlin. A katonai parancsnokság közlése szerint az utcai harcokban több mint ezer ember elesett, illetve megsebesült. A néptengerészhadosztály a rendőrfőnökségnél vívott harcokban csaknem teljesen felmorzsolódott.

Munclaturát Budapestre.

Bécs. A Reichspost közli, hogy dr. Charmant Oszkár, Magyarország bécsi követe Rómában időzik, ahol a magyar kormány megbízásából kihallgatáson jelent meg a pápánál több egyházi kérdés elintézése végett. A magyar kormány ugyanis közvetlen kapcsolatot akar teremteni a római szentszékkal, amellyel a monarchia fenállása idején csak a bécsi pápai munciatura közvetítésével voltunk kapcsolatban.

Mosakodik a földművespárt.

Budapest. A földművespárt (mely a Kisgazdapárttal elvi ellentétben áll) tegnapi értekezletén elhatározta, hogy újjászervezi a pártot. Ugyanakkor megállapították a párt követendő politikáját, továbbá hogy a kormányt az ellenforradalmi törekvések leküzdésében és a népköztársaság megszilárdításában támogatják.

Még tart a pincérsztrájk.

Budapest. A fővárosi pincérek sztrájkja még mindig nem ért véget, mert a kiegyezés, mely a kávéskok és pincérek között már-már létrejött, tegnap az utolsó pillanatban meghiusult és a helyzet most jobban el van mérgesedve, mint a sztrájk egész ideje alatt. Mindazonáltal valószínű, hogy ma estére meg fogják találni a megoldást. A pincérsztrájk miatt már negyedik napja zárva vannak az összes pesti kávéházak, ami a főváros egész életére bénító hatással van.

Forradalom - ellenforradalom.

A Zalai Hírlap részére írta: Szini Gyula.

A forradalom és ellenforradalom kérdése komplikált agyagnak komplikáltnak tűnhetik fel. Azoknak, akik a forradalmat megcsinálták és akik egyszerű észű, tiszta fejű emberek, a kérdés sokkal egyszerűbb és világosabb, sőt ők egyáltalán nem tartják a kérdést kérdésnek. Forradalomra szükség volt. Ebben sokkal többen megegyeznek, mint ahányan a forradalmat megcsinálták. Levegő, világosság, napfény, legegységibb szükségletek voltak megvonva tőlünk és a világ legtermészetesebb dolga, hogy kitörtünk a monarchia börtönéből a szabad levegőre.

A rabnak, aki először ér ki a levegőre, édebb és élebb a levegő, mint másnak, meg is mámorosodik tőle, sőt talán idővel émelygést, fejfájást érez és lehet, hogy visszakívánja azokat az idöket, amikor a börtön pompás falai között nem kellett olyan nagy kortyokban szivnia a levegőt. A rabot talán az is zavarba hozza, hogy egyenes hosszú utcák vannak előtte, mehet jobbra vagy balra, mehet, ameddig a szeme ellát, gyakorolnia kell akarata irányítását, meg kell magát erőltetnie, fáradoznia kell: és lehet, hogy visszakívánja azt az időt, amikor tömlőctartói állapították meg napi sétája terjedelmét.

Csak ilyen alapon tudom megérteni az ellenforradalom kívánságait. A rab tulságosnak tartja a szabadságát. Ez annál furcsább érzés, mert ma már olyan tömlőctartók is vannak, akik nem kívánják vissza a régi idöket, amikor őket terhelte a rendért és a rab napi sétájáért való felelősség és ettől nem tudtak aludni. Ezeknek azonban azt mondom; sokkal frissebb még a monarchia minden rothadtságának életünket fojtogató emléke, semhogy visszakívánók ezt a rosszat, aminek a mérget még az ereinkben érezzük. Amig tehát az ellenforradalmárok ki nem találják olyan új monarchiát, amely a réginek homlokegyenest ellenkezője, addig ne számítsanak hívekre. Addig imádnunk kell a köztársaságot, ha egyébrt nem, azért a tényért, hogy miatta nincs többé monarchia, amely már egyenesen életveszélyes intézmény volt minden emberre nézve. Senki sem lehet olyan rövid emlékezőtehetségű, hogy visszakívánná a rosszat, amelynél rosszabb nem, csak jobb származhat az emberiségre.

Várjuk meg, amig ez a fiatal köztársaság meg tudja mutatni, hogy bátran reá bízhatjuk életünket, vagyonunkat, szellemi fejlődésünket és minden legfőbb, legszerelmesebb kincsünket, hisz már eddig is meggyőzött mindenkit arról, hogy a monarchiánál mennyivel

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatáruházában kapható

jobb. Személy szerint én magam azok közé tartozom, akik Piátóval, Kanttal nem is tartanak más államformát jónak, mint a köztársaságot: ezt az „A” betűjét az emberiség minden haladó fejlődő lépésének, Emberi jólétnek, szellemi haladásnak, igazságra való törekvésnek alphája: A köztársaság.

HIREK.

20—30 darab láda kiadóhivatalunkban eladó.

— **A nagykanizsai tanári és tanítói kar köztársasági esküje.** Ma délben tették le az összes nagykanizsai iskolák tanárai és tanítói, valamint tanárnői és tanítónői a köztársasági alkotmányra az esküt a városház közgyűlési termében. Az eskütételre résztvettek úgy a piaristák, mint a világi pedagógusok, a demokrata frazeológia szerint: nevelő munkások. Az eskütétel Sneff József kormánybiztos jelenlétében történt, az eskümentál dr. Kaufmann Lajos kormánybiztos titkár olvasta. Az eskü előtt Sneff József rövid beszédet intézett az eskütevőkhöz, kiknek nevében László Vilmos, a felsőkereskedelmi iskola helyettes tanárja válaszolt a kormánybiztosnak.

— **Megépitik a nagykanizsa—letenye—alsólendva—muraszombati vasutat.** Nagykanizsa régi óhajásainak egyike megy teljesedésbe rövidesen. A köztársasági kormány — mint legbeavatottabb helyről közlik velünk — az öt milliárd összegű állami közmunkák közé felvette a nagykanizsa—letenye—alsólendvai vasut tervét, valamint az ennek folytatását képező alsólendva—muraszombati vasut tervét. Ez ügyben egyébként Nagykanizsa város tanácsa beadványt intézett Garami Ernő kereskedelmi miniszterhez, akit arra kérünk, hogy ha az engedélyesek (dr. Weszely Tibor budapesti ügyvéd és Stein Miklós mérnök) a vasutat most megépíteni nem akarják, vagy nem tudják — úgy az engedélyt az érdekesség (Nagykanizsa város és az építendő vasutvonal menti községek és birtokosok) kapják meg, mely esetben ezek hajlandók a hozzájárulásokat tekintélyes mértékben felelni és a vasut létesítésére részvénytársaságot alakítani. Mint azonban fentebb közöljük, a népkormány máris elhatározta a nagykanizsa—alsólendva—muraszombati vasutvonal sürgős megépítését és pedig a munkanélküliség megszüntetése végett előirányzott 5 milliárd terhére. Nagykanizsa város néptanácsa vasuti bizottságot fog kiküldeni, mely az ügy kanizsai részének intézésére lesz hivatva. A bizottságiól, melynek bizonyára minden egyes tagja át lesz hatva azon tudatól, hogy itt Nagykanizsa jövő fejlődésének sarkalatos feltevéleről van szó, — joggal elvárhatja e szegény elmaradt város minden egyes lakója, hogy a legnagyobb foku aktivitást fogja a dolog sikere érdekében kifejtteni és pedig nemcsak Nagykanizsa város szűk területén, hanem a létesítendő új vasutvonal egész vidékén.

— **Lebontják a régi gimnáziumot.** Nagykanizsa történelmi multu épületeinek egyik legnevezetesebbikét az Eötvös-téri régi gimnáziumot néhány hét múlva eltüntetik a föld színéről. A roskatag vén épület teljesen megérett a csákányra. De talán még mindig nem írták volna alá halálos ítéletét, ha nem lenne elkerülhetetlen szükség az annak dűledező, vastag falaiban rejtőző több millió téglára, melyekből a demokrácia és a modern kultúra új kanizsai palotáit fogják megépíteni. A kanizsai

téglagyárak ugyanis a mai rettenő szénhiány mellett képtelenek lennének annyi téglát produkálni, amennyire a közel hetekben Nagykanizsán meginduló óriási építkezésekhez szükség lesz. Nagykanizsa város tanácsa a legnap tanácsülésen határozta el a régi gimnázium lebontását és holnap jelenik meg az erre vonatkozó árlejtési hirdetmény. A régi gimnázium 30 lakóját valószínűleg a megfresedett kaszárnyákban helyezik el.

— **Gyászsvet.** Tegnap helyezték örök nyugalomra a Nagykanizsai Takarékpénztár élte virágában elhunyt fiatal tisztviselőjét, Vámosi Ellát. A temetésen megjelentek az összes nagykanizsai pénzintézetek összes tisztviselői, beszédes biznyságául annak a mélyen érzett gyásznak és részvétnak, amit bájos fiatal kartársuk korai halála mindnyájuk lelkében keltett.

— **A szesz és pálinkafélék kötelező bejelentése.** A zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál 7,578 számú rendelete szerint szesz, mindenemü pálinka készlet, rum, likör, cognac, stb., március 10., 11., 12. napján az illetékes pénzügyőri szakasznál pótrészesedés alá vonás céljából büntetés terhe alatt bejelentendők.

— **Jótekonyság.** Lukács Ernő, a Fonciére biztosító intézet nagykanizsai titkárja szerkesztőségünk útján 100 koronát adományozott a „Hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák egyesülete” zalamegyei fiókjának. Az összeget rendeltése helyére továbbítottuk.

— **Orvosi hír.** Dr. Sándor Miklós (Csengeri-ut 15.) újabb rendelési órái bór és nemi betegeknek d. e. 11—12, d. u. 2—4.

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak nagykanizsai szakszervezete** f. hó 9-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel nagyon fontos ügyben taggyűlést tart. Az összes kartársak és kartársnők felkéretnek, hogy biztosan jelenjenek meg.

— **Táncestély a Kaszinóban.** A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak szakszervezete ma, szombat este 6 órai kezdettel a Kaszinó nagytermében táncmulatságot rendez, cigányzenével.

— **Tisztviselőtelep létesítése a katonaréten.** Több oldalról az az óhaj merült fel, hogy egy tisztviselőtelep létesítése érdekében a nagykanizsai közalkalmazottak értekezletre hívassanak össze. Ezen óhajnak eleget teendő, felkéretnek az összes nagykanizsai közalkalmazottak, hogy az e tárgyban holnap, vasárnap délelőtt 1/2, 11 órakor a törvényszék nagytermében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

— **A közellátási üzemek közleményei.** Rövid időn belül abban a helyzetben leszünk, hogy a mindennapi faszükségleten felül pár hónapi időre előre el tudjuk látni a város közönségét tűzifával. Hogy ennek lebonyolítása és a leszállítás fennakadás nélkül történhessék, felhívjuk a város közönségét, intézeteket, hivatalokat, hogy a városi közellátási üzemeknél (postával szemben) jelentsék be faszükségletüket és a leszállítani kívánt fa árát — ölenként 280 korona, helyt Prpic telep, fuvarozással együtt 40 koronával több — előzetesen fizetessék le. — **Pótkávét.** Március 1-től kezdve a kiutalt pótkávét a kereskedők hozzák forgalomba, melyet kizárólag pótkávégégy ellenében árusíthatnak, tekintet nélkül arra, hogy más hatósági cikkek eladásával foglalkoznak-e, vagy sem. A beszédett pótkávégégyekkel elszámolai tartoznak. A kiszolgáltató mennyiség a családtagok száma szerint állapíttatik meg. Egy család havonta 1/2 kilónál többet nem igényelhet.

Értesítés!

Értesitem a nőiszabó mestereket, hogy szombaton, azaz 8-án este 7 órára fontos szakértekezletre sziveskedjenek megjelenni.

Özv. Vincze Jánosné
előadó.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 március hó 8. és 9-én.
Az olasz filmgyártás remekműve.

Szemben a halállal

Szerelmi dráma 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Lapkiherdők
felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Paplráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83-63.
— Sörgöncim: PAPIRTEXTIL. —

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

Szombat, vasárnap, március 8., 9-én

Fern Andra
világhírű amerikai művész nő felléptével

Szerelmi vihar

felregény 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

Értesítés! A szombathelyi **ERFURTI MACKERESKEDELMI R. - T.**
Zala-megyei képviselőtétét átvetttem

A legjobb erfurti virág, főzelék- és vetőmagvak, madáreleség, raffia-potló, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Ország József
Nagykanizsa, Erzsébet-tér 2. szám.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés; helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 10. hétfő

57. szám.

Amerika rendet teremt a volt monarchia népe között.

Páris. A szövetségesek legfőbb haditanácsa Hoovernek, az amerikai béke delegátusnak valósággal diktatori hatalmat adott a volt monarchia fölött. Hoover e területeken lévő összes vasúti vonalakkal rendelkezni fog és megállapítja azt az irányt, melyben az egyes nemzetek a szükséges mozdonyokat és vasúti kocsikat az antant rendelkezésére bocsátani kötelesek. A Hoover-vonatok szabadon közlekedhetnek a volt monarchiából alakult államok között. Hoover a vasúti ügyeket amerikai mérnökökre bizza, akiket Pershing tábornok jelöl ki a célra. A szétbomlott monarchiából alakult öt nemzet jelenlegi valósággal blokád alatt tartja egymást, de ezen túl minden anyagkészletüket Hoover rendelkezésére kell bocsátaniok, aki méltányosan felosztja azt.

Megindult a zsirszállítás.

Budapest. Az első 25 waggonos zsirszállítmány, melyet már a múlt héten elindítottak Triesztból, a napokban megérkezik a fővárosba. A közlemezési miniszter intézkedett, hogy a második ugyancsak 25 waggonból álló szerelvényt elküldjék Triesztbe az újabb szállítmány felvételére. Megvan tehát a kilátás, hogy már rendszeresen fog zsir érkezni. Az elosztásról a közlemezési miniszterium maga gondoskodik. Először azok fognak zsirt kapni, kiknél legnagyobb a szükség, elsősorban tehát a szegényeket látják el. Az arra nézve az az információnk, hogy a kormánynak módjában lesz az árakat a legutányosabban megszabni, miután az amerikaiak részéről üzleti szempontból is a legnagyobb méltányossággal találkozunk.

Németország kap élelmet.

Newyork. A „Newyork Herald” jelenti Párisból: A békekonferencia 10-es bizottságának szombat délutáni ülésén Lloyd George hatalmas szónoklatot mondott Németország élelmezésének szükségességéről. Lloyd George beszéde, amelyet House amerikai ezredes felszólalása is támogatott, valósággal elsöpörte az egyes nemzetek képviselőinek ellenállását. Az ülés annak elhatározásával végződött, hogy Németországot az aratásig élelmezni fogják és az élelmiszerszállítmányok küldését azonnal megkezdik.

A cseh és román kérdés.

Páris. A cseh-t és román kérdések bizottságai tegnap ülést tartottak. A legutóbbi napokban e kérdések megoldásának útjából nagy nehézségek háruáltak el, és a munka jól ha-

lad előre. Wilson megérkeztéig a legfontosabb kérdések megoldását valószínűleg megszővegezhetik végleges alakban.

Vilmos császár sorsa.

Newyork. A békekonferencián mindinkább háttérbe szorul Vilmos volt német császár sorsának kérdése. Tény ugyanis, hogy a jogtudósok nem találnak módot arra, hogyan lehetne ellene a büntető eljárást megindítani. Felmerült az kérdés, hogy egyáltalán lehet-e ellene eljárni a szövetségeseknek. A békekonferencia felelősségrevonást tanulmányozó bizottsága hír szerint azt a megoldási módot fogja választani, hogy mint annak idején Napoleont, most Vilmos császárt is egy szigetre internálják.

A berlini csata.

Berlin. Az utcai harcok Berlinben tovább folynak. A harctér újabb kitolódik a keleti külvárosokba. A kormánycsapatok tüzérseget és aknavetőket is felhasználnak a küzdelemben. Reggel a Frankfurter-Allée-ban lángolt fel a harc.

Berlin. Tegnap a Bülow-térre egy repülőgép bombát hajított le, mely az ott csoportban álló polgárok közül négyet megölt és huszonötöt megsebesített. A város északkeleti részeiben az utcai harcok a sötétség beálltáig tartottak, s azzal az eredménnyel végződött, hogy a felkelőket visszaszorították és támaszpontjaikat elfoglalták.

Véget ért a pincérsztrájk.

Budapest. A pincérsztrájk ügyében tegnap este 11 órakor a kávéházi alkalmazottak és munkaadók közti tárgyalások befejeződtek. A pincérsztrájk a pincérek teljes győzelmével végződött. A fővárosi kávéházak szerdán reggel nyílnak meg újból.

Miniszterek a vidéken.

Budapest. Tegnap vasárnap a kormány több tagja vidékre utazott, hogy különböző városokban beszámoljanak a kormány munkaprogramjáról és előkészítsék a nemzetgyűlési képviselőválasztásokat. Nagy Vince belügyminiszter Miskolcon, Vass János vallásügyi miniszter Esztergomban, Juhász Nagy Sándor igazságügyi és Szabó István népjóléti miniszterek Székesfehérvárott és Buza Barna földművelésügyi miniszter Veszprémben jelent meg és mondottak nagyfontosságú beszédeket.

Lapkiördök felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

HIREK.

— Nagykanizsa — dandárparancsnoksági székhely. A magyar hadsereg újjászervezéséről hozott kormányintézkedések között joglaltatott az is, hogy Nagykanizsáról elvisszik a helyőrség legnagyobb részét, s itt csak egy zászlóaljat hagynak meg, míg a 20-ik gyalogezred másik két zászlóalját Keszthelyen és Veszprémben helyezik el, s az utóbbi helyen lesz az ezredparancsnokság, valamint a dandárparancsnoksági székhely is. Sneff József kormánybiztos és Darvas Lajos őrnagy, katonai alomáparancsnok azonban rögtön közbeléptek a hadügyminiszteriumnál a terv megvalósítása ellen és Nagykanizsa helyi helyzetére és a város közgazdasági életére való hivatkozással annak elejtését kérték. Céljuk sikerrel járt, amennyiben a hadügyminiszter távirati értesítése szerint úgy döntött, hogy Keszthely nem kap gyalogságot, hanem Nagykanizsán két zászlóalj katonaság maradjon és itt lesz úgy a 20-as ezredparancsnokság, mint a zala-veszprémi gyalog dandár parancsnokság is.

— Fluinternátus Nagykanizsán. Pfeifer Elek, a nagykanizsa főgimnázium tanára nemrégiben azzal a kérelemmel fordult a közoktatásügyi miniszterhez, hogy engedélyezze neki Nagykanizsán egy fluinternátus felállítását. Az engedély a napokban meg is érkezett és örömmel jelenthetjük, hogy városunk a közel jövőben egy hasznos kulturintézményhez fog jutni. Sok lévén városunkban a vidéki gyerek, igazán áldás lesz az utóbbiakra nézve ezen intézmény. Pfeifer tanáron kívül egy-két tanár az intézetben fog lakni, kiknek feyelmi és tanulmányi ellenőrzése mellett tölti majd az ifjuság iskolán kívüli idejét. Rendkívül fontos körülmény, hogy a nedves, zsufolt, egészségtelen lakások helyett a kevésé tehetős tanulók is szellős, tágas, a hygienikus viszonyoknak megfelelő helyiségekben lakhatnak. Mihelyt a helyi viszonyok megengedik, az intézet meg is kezd működését.

— A zalamegyei rekviráló biztos. Az alispán táviratilag közölte Nagykanizsa város tanácsával, hogy a közlemezési miniszter Zalavármegyébe a terménybeszolgáltatási munkálatoknak (rekvirálásnak) a helyszínen való ellenőrzése végett Skultéti Miklós főszolgabíró központi kiküldöttet bízta meg, akinek feladata egyúttal, hogy a vármegyei szerveknek ez irányu működésükben segítségükre is legyen. Ezért a rekviráló biztos azon helyeken, — főleg a nagyobb gazdaságokban, — ahol a körülmények azt kívánatossá vagy szükségessé teszik, az eljárást személyesen fogja vezetni.

— A népkonyha körül. Nagykanizsa város legnépszerűbb és legáldásosabb intézményének, a Népkonyhának választmánya f. hó 8-án ülést tartott. Révész Lajos litkár jelentést tett az eddigi forgalomról. Az adományok jelentős mérve, a Nemzeti Tanács, majd a háborús segélyezést intéző bizottság és a közlemezési kirendeltség hathatós támogatása lehetővé tette, hogy a népkonyha napi állagban közel 400 egyént láthatott el ebédrel. Te-

kinttel a még mindig élénk látogatottságra, a népkönyha mindaddig nyitva marad, míg ez közérdekből kívánatosnak látszik. A választmány a nagyközönség szellemi élvezetéről is gondoskodni kíván, s ezért elhatározta, hogy április hó 5-én nagyszabású kabarét rendez.

— **Sáfrány Károly felolvasása.** A város-ház közgyűlési-termében még soha nem láttunk annyi embert együtt, mint a „Haladás” vasárnapi előadó-délutánján. Szorongásig töltötte meg a termet a közönség, hogy hallhassa Sáfrány Károly tanár felolvasását. „Léteünk, de nem élünk” címmel adta elő magas filozófiájának gerincét, melyben az élet tartalmául az öntudatot, és hozzávető utal az önmegismerést jelölte meg. A mázsás gondolatokkal tömött, és mégis kristálytisztán éltető logikával vezetett eszmemenet a legfelsőbb figyelésben tartotta a közönséget. A felolvasás végén elragadtató taps jelezte, hogy a hallgatóság egész lelkével követte Sáfrány tanár magas filozófiájának szárnyalát.

— **A kereskedelmisták szabadságünnep.**

A nagykanizsai felső kereskedelmi iskola ifjúsága a márciusi szabadságünnepet vasárnap, március 16-án, délelőtt 11 órakor tartja meg az intézet nagytermében (Csengeri-ut 10) Annak műsora a következő: 1. Hymnus, éneklő a templomi és ifjúsági énekkar. 2. Megnyitó, elmondja Hirschler Andor, a felső osztály tanulója. 3. Ünnepi beszéd, elmondja Bakos Janka, a női kereskedelmi szaktanfolyam növendéke. 4. Nemzeti dal, szavalja Biró Dezső, a felső oszt. tanulója. 5. Március, Nagy Győzőtől, szavalja Rausz Anna, a női keresk. szaktanfolyam növendéke. 6. Szimfónia Danc-látó, hegedűn előadják Hofrichter Emma zenetanárnő, Fischer István és Zerkowitz György, a középső oszt. tanulói. 7. Szózat, éneklő az ifjúsági és templomi énekkar. Az ünnepélyre a szülőket és az iskolai ügyek barátait ez uton hívja meg az igazgatóság.

— **A kanizsai kaszárnyák sorsa.** Nagy változások elé néznek a kanizsai kaszárnyák. Király Sándor mérnök, műszaki tanácsnok a városi tanácshoz nagyjelentőségű javaslatot terjesztett be a kaszárnyáknak és a velük kapcsolatos épületeknek a mainál sokkal célszerűbb felhasználása végett. Az érdekes terv lényege ez: Az egész kanizsai helyőrség, mely két zászlóalj katonaságból fog állni, helyeztessék el a Teleky ut végén lévő új kaszárnyában, mely e célra teljesen elegendő. Viszont a katonai alreá iskolát (illetőleg az ebből alakítandó civil főreáliskolát) pedig telepítsék át a József főherceg-uti honvédlaktanyába. Az új felszabaduló sugár-uti volt 48-as laktanyába költöztessék át a főgimnáziumot, s a gimnázium jelenlegi óriási épületét (az egykori honvédlaktanyát) lakások céljaira lehet átalakítani. A Teleky uti laktanya melletti barakktelep is szerepel Király mérnök tervei között és pedig akként, hogy annak egy része, az átvonuló katonaság szállásául legyen berendezve, másik részéből pedig katonai kórházat létesítsenek. (Közvetlenül az egész helyőrség laktanyája mellett!) Mindez természetesen csak úgy valósítható meg, ha előbb a Sugár-uti 48-as laktanyát iskola (gimnázium) céljára, a sugár-uti gimnáziumot pedig lakásoknak alakítsák át, ami persze csak az iskola nyári szünete alatt történhet. A városi tanács a fenti átalakításokra vonatkozó tervek és költségvetés készítése végett már megkezdte intézett a fővárosi Bálint és Jambor építési-céghez, Horváth György főgimnáziumi igazgató pedig a piarista rendfőnökséghez írt fel, hogy az járuljon hozzá a főgimnáziumnak a 48-as laktanyába való áttelepítéséhez. A Bá-

lint és Jambor cég emberei a napokban helyszíni szemle tartása végett Nagykanizsára jönnek, s ugyanekkor a piarista rendfőnökség megbízottai is itt lesznek, hogy a szemlén szintén résztvegyenek.

— **Serák Márta holnapi dalestélye** igazi művészi szenzációja lesz az ifyjaita élményekben olyan nagyon szegény Nagykanizsának. Aki zenekedvelő csak van a városban, — s vajjon ki nem az? — mind ott lesz holnap este a Casino dísztermében, ahol külön műtélvezetet ígér dr. Balla János nagykanizsai orvos zongorajátéka, mellyel a jeles operanékesnői számai, kíséreni fogja. A Serák-est iránii érdeklődés méretei a legnagyobb siker zálogát képviselik.

— **A Timár Liza.** A nagykanizsai Hadikórház összes szervezett alkalmazottai, — fizikai és f. munkások egyaránt, — összefogtak, hogy egy élvezetes estét szerezzenek a kanizsai közönségnek és néhány ezer koronát a kanizsai Munkásotthonnak. Törekvésüket mindkét irányban a legteljesebb siker koronázta. Szorongásig telt nézőtér előtt zajlott le tegnap a Polgári Egylet nagytermében Bródi Sándor szin-padi remekének, a Timár Lizának előadása, mely valóban jóval meghaladta a dilettantizmus szokott mértékét. Az est nagy sikerének létrehozásában pompás játékkal az alábbiaknak volt orozlánrészük: *Völgyi Lenkének* (Timár Liza), *Hermann Arnoldnak* (az öreg Timár), *Beck Fridának* (Timárné), *Csizmás Bélának* (az orvos), *Török Ferencnek* (konzul), *Plunischer Micinek* (konzulné), *Török Józsefnek* (tábornok), *Vidor Imrének* (ulánus főhadnagy) és a három szerepet kreáló *Kiss Istvánnak*. A műsor után vég nélküli tánc következett. A remekül sikerült est jövedelméből több mint 300 korona jutott a Munkásotthonnak.

— **Orvosi hír.** Dr. Sándor Miklósi (Csengeri-ut 15) újabb rendelési órái bór és nemi betegeknek d. e. 11—12, d. u. 2—4.

— **A közellátási üzemek közleményei.** Rövid időn belül abban a helyzetben leszünk, hogy a mindennapi faszükségleten felül pár hónapi időre előre el tudjuk látni a város közönségét *üzemével*. Hogy ennek lebonyolítása és a leszállítás fennakadás nélkül történhessék, felhívjuk a város közönségét, intézeteket, hivatalokat, hogy a városi közellátási üzemeknél (postával szemben) *jelentsek be faszükségletüket* és a leszállítani kívánt fa árát — ölenként 280 korona, helyi Prpić telep; fuvarozással együtt 40 koronával több — előzetesen fizetessék le. — *Pótkávé.* Március 1-től kezdve a kiutalt pótkávét a kereskedők hozzák forgalomba, melyet kizárólag pótkávé-jegy ellenében árusíthatnak, tekintet nélkül arra, hogy más hatósági cikkek eladásával foglalkoznak-e, vagy sem. A beszédett pótkávéjegyekkel elszámolni tartoznak. A kiszolgáltató mennyiség a családtagok száma szerint állapíttatik meg. Egy család havonta 1/2 kilónál többet nem igényelhet.

— **A nagykanizsai borbélyok és fodrászok** értesítik a közönséget, hogy március 15-én az ünnepélyekre való tekintettel műhelyeiket teggeltől délután 2 óráig, és délután 5 óráig tartják nyitva.

Leiró 6 középiskolai képzettség-gel, szép magyar és német kézírással, gépirási munkát keres. — Vállalkozik periratok, levelek, beadványok stb. másolására, a'ku szerint — Értésítés nyel- — hető 53 számú távbeszélőn. —

A Sikátor - utca 16. számú ház eladó.
Kéthéten belül a lakás átvehető

26 5/19'9.

Árlejtési hirdetmény.

A nagykanizsai régi gimnázium épületek emeletes része

lebontási munkálatainak

biztosítására nyilvános, zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetünk.

Ajánlat csupán az összes munkákra tehető **a városi mérnöki hivatalnál** beszerezhető ajánlati és költségvetési úrlapokon.

Az ajánlati költségvetésben úgy az egységárakat, mint az eredményezett összegeket számokkal és betűkkel ki kell írni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett írásbeli ajánlatokat legkésőbb

1919 március hó 18-án déli 12 óráig

kell a városi iktatóba benyújtani, s az ajánlatok ugyanakkor fognak nyilvánosan, bizott-ságilag felbontani.

A város a munkálatokra vonatkozóan szabad rendelkezési jogát a beérkező ajánlatoktól füg-getlenül minden tekintetben fenntartja.

A városi tanács.

Nagykanizsa, 1919. március hó 7-én.

Dr. Sabján Gyula
polgármester.

Kérdések figyelmébe!

Hordó - dongának alkalmas

tölgyfa eladó.

Felváltás kapható Magyar - utca 49. számú házban. — —

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

Hétfőn és kedden március 10 és 11.

Hollay Kamilla felleptével!

A csábító

dráma 4 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

Kátránypapír-lemez

bármilyen mennyiségben kapható

Krausz Sándor és Társa

műszaki-, vas- és gépkereskedésében.

Nagykanizsa Fő-ut 13. — Telefon 317.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 10., 11. és 12-én.

A magyar aransorozat 12 ik képe!

Az ördög

Molnár Ferenc színműve 5 felv.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 11. kedd

58. szám.

Magyar-bolgár szövetség

Bécs. Bukarestből jelentik: A La Roumain jelenti, hogy Svájcban tárgyalások folynak a magyar-bolgár szövetség megkötéséről. Magyarország és Bulgária kölcsönösen meg akarják védeni területeiket a román aspirációk ellen.

Ahogy a csehek gondolják.

Genf. Benesch, a cseh-szlovák állam külügyminisztere kijelentette a Malin tudósítója előtt, hogy az antant és a cseh-szlovák állam szövetsége a háború után is fennmarad. Németország és Magyarország évi részletekben fizetik a megállapítandó kártérítést. Német-Ausztriából semleges államot kell csinálni, olyképp, mint Porosz-Sziléziából.

Pichon nyilatkozatából.

Bern. Diplomáciai körökben nagy szenzáció erejével hatott Pichonnak az a kijelentése, hogy Franciaország határkiigazítási igényei Olaszországgal szemben jogosak és szerények. A Havas-ügynökség kiadásában hivatalosan megjelent beszédszövegből kitűnik, hogy Franciaország igényei Olaszországgal szemben nem annexiós természetűek. Általában politikai körökben nem latják tisztán, mit jelentett tulajdonképpen Pichon beszéde.

Bécs. Neues Wiener Tagblattnak táviratozzák Rotterdamból: Pichon kijelentette, hogy Lloyd George tervét, mely szerint a németországi védkötelezettséget megszüntetik, az antant tízes bizottsága elfogadta.

A készülő békeszerződés.

Newyork. A Daily News jelenti Párisból: Hír szerint a készülő békeszerződésben az amerikaiak a Monroe elv fentartását is kijelentik (hogy t. i. Amerika az amerikaiaké és hogy Amerika ügyeibe más mint Amerika bele nem szólhat és viszont amerikaiak sem dönthetnek más népek dolgaiban), de az amerikai békedelegátusok véleménye szerint ez a népszövetség tervét lényegében nem érinti. A békeszerződés még egy eddig ismeretlen rendelkezést fog tartalmazni, mely a német vezető férfiaknak a háború alatt elkövetett bűntettek miatt való felelősségét állapítja

meg és ezek kiadatásáról gondoskodik. Ez első sorban azokra vonatkozik, akik még ma is Németország területén vannak. Vilmos excsászár kiadatásának kérdése már nehezebb feladat. Őt a békeszerződésben valószínűleg csak meg fogják bélyegezni.

Angol-német tárgyalások a német exportról.

Bécs. A Neue Freie Presse jelenti: Rotterdamban szerdán este tárgyalások kezdődtek német és angol megbízottak között bizonyos termékeknek Németországból való kiviteléről. A tárgyalásokat Anglia kezdeményezte.

A berlini rémnapok.

Berlin. A Spartakusok helyzete Berlinben mind tarthatatlannabbá válik, mert a vidékről minduntalan új erősítések érkeznek a kormánycsapatok támogatására. Az utcai harcok tegnap délután ismét újult erővel megkezdődtek és azok 4 órakor érték el tetőpontjukat. A kormánycsapatoknak sikerült hirtelen és erélyes támadással a spartakusokat újabb harcra kényszeríteni és megfutamítani.

Kommunizmus Szegeden.

Szeged. Hetek óta nagy kommunista-agitáció folyik Szegeden. A szegedi kommunistapárt két napja népgyűlést tartott, amelyen a burzsoázia teljes megsemmisítését hangoztatták. Tegnap pedig a leszerelt katonák és altisztek szabadszervezete tartott gyűlést Szegeden, amelyen fejenként 5400 korona végkielégítést követeltek, de úgy hogy azt ne a kormány, hanem a gazdag emberek fizessék. A gyűlésről nagy tömeg a csillagbörtön elé vonult, de annak francia őrsége elzavarta őket. Erre a városháza elé vonultak. Itt dr. Somogyi Szilveszter polgármester, aki hozzájárult köveleléseikhez és kijelentette, hogy a város gazdag polgárait a legsürgősebben értekezletre fogja összehívni. A szegedi Munkástanács tegnap este foglalkozott a dologgal és a kommunista terror elleni tiltakozás jeléül ma délelőttre általános sztrájkot rendelt el. Ma délelőtt pedig a szegedi szociáldemokrata part népgyűlést tartott, amelyen 40,000 ember vett részt. A népgyűlés is tiltakozott a kommunista terrorja ellen. A városban óriási az izgalom.

HIREK.

— A zalamegyei Károlyipárt nagygyűlése. A zalamegyei Károlyipárt vasárnap, folyó hó 16-án Zalaegerszegen nagygyűlést tart, amelyre Budapestről Nagy Vince belügyminiszter, vagy Buzsák Barna földmívelésügyi miniszter fog lejönni, azonkívül ott lesz Hock János, a Nemzeti Tanács elnöke.

— Gyászrovat. Tegnap délután 4 órakor helyezték a nagykanizsai izr. sírkertben örök nyugovóra dr. Miklós Dezsőt. Nagykanizsa városának legjobbjai valamennyien jelen voltak végtisztességtételén, hogy elbucsuzzanak tőle, ki a minden jóért-szépért való küzdelemben az első között harcolt. Tragikus korai kidőlését dr. Büchler Sándor egyetemi tanár, a keszthelyiek tudós főrabijja, költői hasonlatokkal és bölcs gondolatokkal ékes beszédben gyászolta meg a ravatálnál.

— Zalában is megkezdődött a birtokosztás. Zalaegerszegről jelentik: A népkormány földbirtokreformjának gyakorlati megvalósítása tegnapelőtt Zalamegyében is megkezdődött. Zalaszentköt község Zalavármegye Kálkápólnája, Zalaszentköt után pedig Ollár, Nagylalud, Csátár és Besenyő — mind Zalaegerszeg környéki községek — határai kerülnek sorra. A földosztás történelmi mozzanata Zalamegyében Bartha László rádiházi földbirtokos birtokán kezdődött, aki önként átadta birtokát egykori hű munkásainak, sőt vetőmaggal is ehátta őket.

— Milyen építési államsegélyt kaphat Nagykanizsa? Fővárosi tudósítás alapján már közöltük röviden a kormány a vidéki városok építési segélyezése ügyében elfoglalt álláspontját. Azt, hogy a kormány az építési költségek $\frac{1}{3}$ ával hozzájárul a városok által tervezett építések megvalósításához. Ez ügyben ma érkezett Nagykanizsa városához a részletes kormányleirat, mely az alábbiakat tartalmazza: A népkormány eredetileg összesen 58 millió koronát irányzott elő a vidéki városok lakássegének és ipari munkanélküliségének megszüntetésére, vagy legalább is csökkentésére. A dunántúli városok közül azonban erre az államsegélyre csak Szekesfehervár, Pécs, Győr és Komárom voltak felvéve. A minisztertanács azonban Garami Ernő kereskedelmi miniszter javaslatára az építési segélyakciót kiterjesztette az összes vidéki városokra oly formán, hogy ha a városok adják az építéshez szükséges telket és az építési költségek $\frac{2}{3}$ át, úgy az állam rendelkezésükre bocsátja a terveket és viseli az építési költségek $\frac{1}{3}$ részét. Ezenkívül, minthogy a városoknak kellő tőke nem áll rendelkezésükre, a minisztertanács felhatalmazta a

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért

= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható

pénzügyminisztert, hogy „a városok által igényelt kölcsönnek a legelőnyösebb feltételek mellett lehetőleg megszerzése iránt a szükséges intézkedéseket megtegye.” — Mindezeket figyelmébe ajánljuk a nagykanizsai néptanács tagjainak, akik bizonyára nem fognak habozni, hogy a kormány által nyújtott kedvező alkalmat megragadva, az éviizedek óta stagnáló városi építkezéseket is újra megkezdjék. Hogy csak egyet említsünk: halaszthatatlanul sürgős a laktanyalaktanya és szertár alapos átépítése.

— **Podgyászvizsgálat a kanizsai vasuti állomáson.** Megfelelő kormányrendelet alapján tegnaptól kezdve a nagykanizsai vasuti pályaudvaron szigorúan megvizsgálják az összes itt feladott gyors- és teherárúküldeményeket (a személypodgyászt is), hogy nem tartalmaznak-e szállítási igazolvány nélküli élelmiszert. Ha pedig ilyenre bukkannak, azt irgalmatlanul elkobozzák, miáltal a küldemények expedálásának gyorsasága is jelentékeny hátrányt szenved. — Itt közöljük azon tegnap megjelent kormányrendeletet is, melynek értelmében a *belföldi forgalomban* — a határállomások és átmenetileg a megszállott területek kivételével — tengelyen, vagy bármely más közlekedési eszközzel szállítási igazolvány nélkül kész podgyászból szabad élelmiszert szállítani.

— **Gyilkos nemzetőr.** Zalaegerszegről jelentik: Véres gyilkosságot követett el a minap Csömödérben egy kaptos nemzetőr. Mult vasárnap volt esküvője Ferecskó József csömödéri korcsmáros leányának. A lakzi két nap két éjjel tartott, s abban résztvett néhány nemzetőr is, akiket rekvirálni küldött parancsnokságuk a községbe. Amikor kedd este a vendégek eltávoztak a lakodalmas házból, a nemzetőrök, akiknek még kevés volt a muriból, nem mentek el, hanem zajongva új italt kérték. Az őrdmápa nem teljesítette kívánságukat, hanem kiteszkolta a részeg nemzetőröket lakásából azzal, hogy menjenek haza aludni. A nemzetőrök egyike erre bosszúságában lekapta válláról puskáját és belépett az ajtón. A golyó keresztülütötte a korcsmáros fiának mindkét kezét és azután belefurdolt az új menyecske gyomrába és azonnal megölte. A gyilkos nemzetőrt letartóztatták és bevitték Zalaegerszegré. A rémes merénylet miatt a csömödéri lakosság elkeseredése oly nagy volt, hogy a gyilkost meg akarták lincselni és a kíséret, — bár 10 nemzetőrből és több csendőrből állott, — ezt alig tudta megakadályozni.

— **A kanizsai gyermekvédelem ügye.** A rettentő háborús emberpusztulás után a társadalomnak fokozott kötelessége a jövő generáció testi és szellemi fejlődésére gondot fordítani. Ezt a nemzetmentő és emberemésítő célt szolgálja a patronázsügy régi kanizsai harcosának és kiváló szakértőjének, dr. *Mutschenbacher* Edvin törvényszéki bírónak holnapután, csütörtök délután a polgári iskola tornatermében tartandó előadása, melyre ez uton hivataluk meg az érdeklődők, de főleg a tanárok és tanítók, kik hivatásszerűen foglalkoznak a gyermekneveléssel és az ezzel összefüggő kérdésekkel.

— **A Hadviselt Szellemi Munkások zala-megyei egyesülete** ez uton hívja fel tagjai figyelmét arra, hogy akik állami, törvényhatósági, községi vagy magánalkalmaztatást óhajtanak elérni, ebből szándékukat a titkárságnál sürgősen jelentsék be, s ugyanitt az állást igénylő lapokat töltsék ki. Azon bajtársak pedig, akik a földreform keresztülvitelénél háztelekre, családi kertre vagy szőlőskertre tartanak igényt, sürgős jelentkezésre hivatnak fel. A tagsági igazolvány felmutatása ellenében

a helybeli piacon Szerb Ernő könyvkereskedő 10%, Garamvölgyi és Szemere nagytőzsdések 20%, Schwarz Dezső divatárúkereskedő oly cikkek után, melyek nincsenek maximálva, 15%, és Leitner István droguista 15% engedményt adnak tagjainknak. Az országos egyesület kebelében ruhabeszerező szövetkezet alakul Budapest székhellyel s fiókiintézetekkel a nagyobb vidéki gócpontokban. Egy-egy üzlet rész 100 Korona, melyre 40% az aláírásakor készpénzben befizetendő. Az aláírás zárdeje e hó 15. Aláírási hely az egyesület titkársága (Sugár-ut 8. I. em.)

— **Emelkedik a bor ára.** Az őszi nagy árhanatlás után most újra emelkedik a bor ára és ma már nyolc koronát ért el. Az ár-emelkedés oka az, hogy az országot megszálló csapatok részére a francia intendatura nagyobb mennyiségű bort vásárol. Ez a kereslet és az ennek kapcsán előálló ár-emelkedés igen előnyös hatást gyakorol a már-már teljesen megrendült borpiacra, emellett azonban valutáris szempontból is nagyjelentőségű a franciák borvásárlása, mely a bankok beáramlását lényegesen fokozza.

— **Koszorúpótló adományok.** Néhaj Fűredi Jánosné elhunytá alkalmából a megboldogult tisztelői 314 korona összegű koszorúpótló adományt adtak össze, amelyet három egyenlő részben három inséget szenvedő kanizsai szegény család között osztottak szét.

— **Angolul és németül tanít csoportok** és egyenkint, — tanulókat előkészít, — valamint minden irodai teendőket elvállal *Rosenfeld* Szemere-ut 23. (Csengeri-ut sarok). — Fogad 12—2-ig és 5—7-ig.

— **Felülfizetések a postás-kabarén.** (Folytatás) Varga István, Molnár asztalos, 50—50 Kor., Nemes Jenő 25 K., Harsay György, Nagy Tivadar, Pál Sándor, Hirschler Jutka, Barabas Kálmán, Böhm Ignác, Faics Lajos, 20—20 K., Janda Károly 15 K., Baksa János 11 K., Galos Bela, Freisinger Józsefné, Palfy Zsigmond, Jankovics Ernő, Antal József, Veliak Janos, Kenessey László, Pinter Sandor, Stern Dániel, Nagy István, Csakany Anna, Horváth József, Tariós Ferenc, Szabo Bela, Csete József, 10—10 K., Seifcz Gusztávné, Korényi Erzsébet, N. N., 8—8 K., Reichmann Tivadarné, Klapper Miklósné, Németh Ferenc, Csakany Manka, Hubonay Irén, N. N., Németh Imre, Fodor Gyula, Jancsek főhadnagy, N. N., Tarr Ferenc, 6—6 K., Dénes János, Horváth József, Vadász Ignác, Oszeszly Mártna, Pollermann János, N. N., Baglady Béla, N. N., Steiner, Göllész J., Simon Gy., 5—5 K., Noll Viktória, Németh Irma, Samu Gizella, Sió Mária, Thury Ernő, Bayer László, Deutsch Márton, Thury P., Kaufmann Manó, Takacs Lajos, N. N., László, N. N., 4—4 K., N. N., Szekeres D., Szaucsek Géza, Kikircs Péter, 3—3 K., Hóbor Irma, Topolits Margit, Hild Franciska, Almásy Jánosné, N. N., Tibola József, Keresztury, N. N., N. N., 2—2 K., Horváth György 1 K., Schwarz Dezső 30 K. Összesen 1917 Korona.

— **A nagykanizsai önkéntes polgárőrség** I. csoportja tart ma szolgálatot.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Lapkiördök felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Konvenció állást keres 31 éves éves nős gépész, gőzeke, cséplőgépek, elektromos munkát is önállóan szerel. — Cim Lencsár József gépész, Nagyréce.

HIRDETMÉNY.

A 20 magyar gyalogezred tulajdonát képező 1000 darab jó minőségű, különféle mintázatu vizespohár és 150 darab vizes, illetve borosíveg nyilvános árverés útján el fog adatni. — Különösen korcsmárosok és vendéglősök figyelmébe ajánlom. — Árverésen résztvenni óhajtok f. hó 13-án, csütörtökön délután 3 órakor a József főherceg-uti honvéd laktanya bejárójánál gyülekezzenek.

Étkezde gondnok.

Leiró 6 középiskolai képzettséggel, szép magyar és német kézírással, gépirási munkát keres. — Vállalkozik periratok, levelek, beadványok stb. másolására, a'ku szerint. — Értesítés nyert — betű 53 számú távbeszélőn. —

A Sikátor - utca 18. számú ház eladó.
Kéthétben belül a lakás átvehető

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejében

szőlőkötöző papírzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83 63.
— Sürgőnycim: PAPIRTEXTIL. —

URANIA Mozgóképalóda, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március 12., 13. és 14-én kerül bemutatásra Strauss Oszkár világ-hírű operettje a filmen

A varázskeringő

szerelmi játék 4 felvonásban. Főszereplők Várkonyi Mihály és Valeró B. A betét dalt **PLANDER ANTAL** minden éneklé előadásán

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 10., 11. és 12-én.
A magyar aransorozat 12 ik képe!

Az ördög

Molnár Ferenc színműve 5 felv.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: GÜrtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifjú Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 12. szerda

59. szám.

Ausztriát semlegesíteni és Bécsét nemzetközivé tenni akarja az antant.

Bécs. Párisból érkezik kerülő uton annak híre, hogy Pichon francia külügyminiszter a békekonzferencia egyik legközelebbi ülésén javasolni fogja Német-Ausztria semlegesítését és Bécsnek nemzetközivé tételét. Javaslatának megokolásában Pichon hivatkozni fog az antantnak Tirol és Voralberg képviselőivel Bernben folytatott tárgyalásaira.

Vagy behódolás - vagy blokádn.

Bécs. A Fremdenblattnak jelentik Berlinből: Amerikai szikratávirat közli, hogy a német békedelegátusokat március 20-ra hívták meg Versaillesba, hogy átadják nekik az antant békefeltételeit. Ezek a feltételek hír szerint olyan súlyosak, hogy amerikai köröknek az a véleménye, hogy Németország bizonyára vonakodni fog a feltételek elfogadásától. Ez esetben a német békedelegátusok Versaillesból visszatérnének Weimarba, hogy újabb utasításokat kérjenek a német kormánytól. Ha Németország még ezután is vonakodnék, úgy nem marad más hátra, mint hogy az antant a blokádot továbbra is fenntartsa és pedig mindaddig, míg Németország a békefeltételeket el nem fogadja.

192 milliárd hadikárpótlás.

Bern. Párisból jelentik: A hadikárpótlás összegének megállapítására kiküldött bizottság meghozta végérvényes határozatát, mely szerint Németországot 8 millió font sterling fizetésére fogják kötelezni.

(8 milliárd font sterling a háboru előtt 192 milliárd koronának felelt meg. A koronaérték mai lezülöttsége mellett azonban még ennél is sokkal nagyobb összegre rug az antant kártérítési követelése.)

Szövegezik a békeszerződést.

Páris. A békeszerződés nagy vonásai-
ban már e héten elkészül, úgy hogy Wilson megérkezése után állérhetnek a végleges megszövegezésre. A szerződés igen hosszú lesz, főleg azért, mert a katonai rendelkezések részletesen meghatározzák Németország lefegyverzését, és ennek módzatait. A szerződés öt-hat fejezetre fog oszlani.

Már rend van Szegeden.

Szeged. Tegnap este Szegedre érkezett a budapesti tengerészeti nemzetőr-különítmény és erélyesen hozzálátott a rend helyreállításához. A város katonai parancsnoka, Neugeber Ferenc este 7 órakor bezáratta az összes vendéglókat, kávéházakat és valamennyi nyilvános he-

lyiséget és a lakosságot felszólította, hogy azonnal térjen lakásaikba, mert a statáriális rendelet értelmében este 9 óra után senkinek sem szabad az utcán tartózkodnia. Elrendelték a szegedi kommuniszlavezérek letartóztatását is.

Bizánc második alkonya.

Bern. Milanóból jelentik: A török hatóságok és a szultán elköltözködtek Konstantinápolyból Kisásziába.

A vajudó Csehország.

Prága. A Narodni Listy jelentése szerint e héten a cseh nemzetgyűlésen döntő események várhatók. A levegő tele van válsághírekkel.

Ellismerik Cseh- és Lengyelországot.

Bern. A Bund jelenti, hogy a svájci szövetségstancs elhatározta a csehszlovák és lengyel államok elismerését.

Berlin rémnapjai.

Bécs. Berlinből telefonálják: Ma hajnalban a kormánycsapatok megindították a támadást a Lichtenbergben körülrzárt spartakusok ellen. A spartakusok torlaszait aknákkal robbantották szét, mire a spartakusoknak sikerült előre kiépített állásokban újból megállaniok.

Francia gyógyszerek Magyarországnak

Bern. A legutóbbi napokban magyar számlára Franciaországban egy millió korona értékű gyógyszert vásároltak. A fizetés frankvalutában történt. A gyógyszerek Svájcban át már utban vannak Magyarország felé.

Bűnvádi eljárás

Windischgraetz herceg ellen

Budapest. A budapesti államügyészség az új néptörvény alapján vádat emelt Windischgraetz Lajos volt közéletmezési miniszter ellen hivatali sikkasztás büntette miatt. Ezért az államügyészség tegnap azt az indítványt terjesztette a törvényszék elé, hogy kérje a svájci kormánytól Windischgraetz kiadatását.

3808/1919.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 34905 számú rendeletére felhívom a város lakosságát, hogy a bankjegyek felülbéjegyzésével járó kényelmetlenségek elkerülhetése céljából bankjegyeit takarékbetéteként postatakarékpénztáraknál helyezze el.

Takarékbetéteket minden postahivatal elfogad.

Nagykanizsa, 1919. március hó 11-én.

Dr. Sabján Gyula s. k.
polgármester.

HIREK.

— **Uj iparendedélyek Nagykanizsán.** A városi tanács legutóbbi tanácsüléséből az alábbi új hatósági engedélyeket, illetőleg iparigazolványokat adták ki. **Hatósági engedélyeket kaptak:** *Fischl Fülöp Fia* cég díszmű-árak, norinbergi és iparművészeti cikkek, *Leitner Aladár* gazdasági és kertli magvak, *Pogány Ernő* terménykereskedésre, *Herrstein Béla* kereskedelmi ügynökség, *Kaufmann Jenő* fűszer és csemegekereskedés, *Tobik Ferenc* norinbergi és szövöttárak, *Beck Lajos* háztartási cikkek, *Heisler Ignác* rőfös és divatárakereskedésre, *Sárközy Teréz* déli gyümölcs és cukorka, *Goldberger Károly* rőföskereskedés, *Herrstein Mihály* rőfös és rövidárakereskedés, *Németh György* piaci gyümölcs és zöldség és *Bolf Lászlóné* piaci élelmiszerkereskedés üzésére. **Egyszerű iparendedélyt kaptak:** *Schuhel Mariska*, *Horváth Ida*, *Novák Nándorné* szül. *Pacher Mária* és *Marvalits Teréz* női szabóipar, *Kohn Mór* lőskereskedés, *Lufi György* cipész és *Volner János* csizmadiaipar gyakorlására. — Ellenben lemondtak iparendedélyükről *Molnár Mária* női szabó és *Leitner Ödön*, a Sas vendéglő korcsmárosa, akiket a kanizsai iparajlstromból töröltek.

— **Ujraalakul az ipartestületi dalárda.** A háboru, mely annyi pusztulást okozott, Nagykanizsa közös értékei közül az ipartestület dalárdáját is elpusztította. A diadalmas forradalommal a lelkekbe költözött új életet teremt a romokon és az újjáéledő kanizsai intézmények között van az ipartestület dalárdája is. Ezt jelenti az alábbi felhívás is, melynek közlésére kértünk fel. A felhívás így hangzik: „Felkérjük az ipartestületi dalárda t. tagjait, valamint azon ipartestületi tagokat akik magukat a dalárdába felvétetni kívánják, hogy csütörtökön e hó 13-án este 8 órakor az ipartestület helyiségében okvetlen megjelenni sziveskedjenek. *Büchler Mór* karnagy.”

— **Serák Márta hangversenye.** A legmagasabb fokú műélvezetben volt része annak a mérsékelt számú közönségnek, mely tegnap este a Casino termében megjelent, hogy *Serák Máriának*, az Operaház művésznőjének énekében gyönyörködjék: Amit istenadta lehetőség és a legalaposabb tanulás csak eredményezhet: ez *Serák Márta* művészete, mely két óra tartamára az élet szürke kódéből varázslatos erővel kiragadott és magasabb szférákba emelt néhány száz megértő lelket. Hatása szinte leírhatatlan volt, s annak jellemzésére elég csak annyit feljegyezni, hogy óriási műsorát a ráadások és ismétlések hosszú sorozatával kellett megtoldania. Zongorán dr. *Balla János* kísérte felülmulhatatlan tökéletességgel és olyan művészi bravurral, hogy ez a kíséret egy külön hangverseny élvezetével ért fel. Öszintén sajnálhatják, akik mindezt nem hallották, s közülük sokan, — akiknél nem tesz számot ilyesminek az ára, — egyszersmind szégyelhetik is távolmaradásukat.

— **Elloptak két pár lovat és hat hizott disznót.** Nagy munkában voltak az éjszaka Nagykanizsa környékén a lókötők és sertésoltvajok. Tegnap Csurgóról Nagykanizsa felé

tartott rozoga szekeren egy verkliszaspár. A sánci majornál borult rájuk az est és ott telepedtek meg az éjszakára. Verklisék a kocsin háltak, a lovakat pedig a kocsizhoz kötötték. Hajnalra azonban mindkét ló eltűnt. A szegény verklispár kára 8000 korona. — Az Eszteregnye melletti Fülöp majorból Lázár Soma bérlőnek hat hizott sertését elhajtották az éjszaka ismeretlen tettesek. A rendőrség már a tettesek nyomában van. — Ihárosban is történt az éjszaka lólopás. Dobri István két lovát kötötték el. A két ló leírását telefon útján közölték a kanizsai rendőrkapitánysággal.

— **Államosítják a tűzoltóságot és a tűzbiztosítást.** Óriási szociális jelentőségű tervvel foglalkoznak most a belügy- és pénzügyminisztériumokban. Arról folynak komoly tárgyalások, hogy egyelőre a tűzbiztosítást kivesszik a magánbiztosító intézetek ügyköréből és állami feladattá teszik. Ezzel egyidejűleg törvényben kimondják azt is, hogy a tűzkár-biztosítás mindenkire nézve kötelező. Terv szerint az állam az állami iparfelügyelet mintájára be akarja szervezni az állami tűzrendészeti felügyeletet. E célból minden felügyelői kerületbe kineveznek egy állami tűzrendészeti felügyelőt. Felállíthatnak a hadügyminisztériumban külön tűzrendészeti ügyosztályt és államosítják a most fennálló városi tűzoltó szervezeteket, egyidejűleg ezek nagyarányú fejlesztését is tervbe veszik. Ebben az ügyben legközelebb ankétet tartanak a belügy-, a pénzügyminisztérium és az országos tűzoltó szövetségek küldötteinek bevonásával.

— **A „Muzsa“ előadás-sorozata Nagykanizsán.** Nemrég Budapest legismertebb művészeinek és íróinak vezetése alatt „Muzsa Irodalmi és Művészeti részvénytársaság“ elnevezés alatt egy nagyrahivatott vállalkozás létesült azzal a céllal, hogy a vidék közönségével közvetlenül megismertesse a főváros előadóművészeit és az ezek által képviselt különböző művészeti ágakat. Hogy a társaság be is fogja váltani nagyszerű programját, annak igazolására elég csupán a „Muzsa“ alapítói közül csak az alábbi néhány nevet felsorolni. És pedig: Ivány Jenő és Góth Sándor színművészek, Lengyel Menyhért, Karinthy Frigyes és Heltai Jenő írók, Hegyi Árpád, Kurucz János zeneszerzők stb. A „Muzsa“ a legközelebbi jövőben Nagykanizsára is kiterjeszti működési körét és három hónapon belül Nagykanizsán az alábbi magas színvonalú előadásokat fogja rendezni: Március 29-ikén operast lesz, amelynek szereplői Szemere Árpád és Palay Matild, az Operaház művészei és Kurucz János zeneszerző lesznek, — április hónap folyamán zeneestet rendeznek Nagykanizsán az európai híru Hauser — Ipoly — Indig — és Son Harry quartett tagjaival, ugyancsak még áprilisban egy drámai est is lesz Ivány Jenővel és Paulay Erzsivel, a Nemzeti Színház művészeivel, — májusban romantikus operettet csinálnak M. Szoyer Ilonkával, a Népopera művésznőjével és Gábor Józseffel, az Operaház jeles tenoristájával, végül ugyancsak májusban K. Pallay Anna az Operaház balletkara klasszikus tancestet fognak tartani Nagykanizsán. Olyan hatalmas művészeti program ez, melynek élvezetéhez eddig nem három hónap, hanem három év alatt sem jutott hozzá Nagykanizsa városának a művészetek terén oly sokat nélkülözött intelligens közönsége.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Barta Ferenc, Barta Lajosnak, a nagykanizsai izr. hitközség titkárának fia, ügyvédi irodáját Budapesten, VIII. József-utca 9. sz. II. em. 6. alatt megnyitotta

— **A kanizsai izraeliták I. skellátása.** A nagykanizsai izr. hitközség előjárósága ez uton is tudatja a hívekkel, hogy a közéleti miniszter rendelete értelmében a folyó évben macosz csak korlátolt mennyiségben süthető, miért is macosz rendelését mindenki, a háztartásához tartozó személyek számának feltüntetése mellett lehetőleg azonnal, de legkésőbb f. hó 15-éig a hitközségi irodában, az ott kapható bejelentési lapokon jelentse be. Később érkező bejelentések nem lesznek tekintetbe vehetők, a bejelentést elmulasztók pedig macoszt egyáltalán nem kaphatnak. A hitközség fentartja magának a jogot, a bejelentett mennyiség, mely személyenként 2 kilogrammnál több nem lehet, esetleges redukálására. — Ahány kilogramm macoszt a hitközségi előjáróság kiutal, annyiszor 1 kiló és 10 dekagramm főzölisztet kell az illetőnek a macosz átvétele előtt Fischer Ferenc kereskedőnél (Király-utca 8. sz. alatt) beszolgáltatnia; utóbbi az átadott lisztét kilogrammonként 1 K-át fizet s a liszt átadásáról igazolványt ad. A macosz csak ez igazolvány és a hitközség utalványa ellenében lesz kiszolgáltatva. A macosz ára Kgr.-ként 5 Korona. A megrendelés az illetőre kötelező, s tartozik a hitközség előjárósága által megrendelése alapján kiutalványozandó macoszt a sütő raktárból (Király-utca 8. szám) készpénzfizetés ellenében f. évi április hó 8-áig saját közegével elvitetni. A vonatkozó utalvány posta útján fog megküldetni.

— **A polgárőrség vezetősége** felszólítja a tagokat, hogy tekintettel az intézmény elrendelt felosztására, a náluk levő fegyvereket és felszerelési tárgyakat szolgáltatassák be az őrség helyiségébe. Naponta este 8 órától található ott a szolgálatvezető.

— **Postaforgalmunk Béccsel és az egyéb külfölddel.** A kültöldi postatorgalom időleges korlátozása tárgyában a kereskedelmi miniszter 5890 szám alatt rendeletet bocsátott ki, amely szerint külföldről és a volt osztrák császárság területeiről Magyarországra további intézkedésig csupán nyitva feleltett közönséges, nem ajánlott levelek, közönséges áruminták és hírlapok és postai csomagok küldhetők. Ezenfelül Németországból és Német-Ausztriából postautalvány útján legfeljebb 100 K utalványozható. A Delszláv államból (ideértve Horvát-Szlavonországot is) Csehországból és a csehek által megszállt területekről semminemű postaküldemény a detszlávok és románok által megszállt területekről, továbbá Kelet-Galicziából (Nyugat-Ukrán köztársaság) pedig csak nyitva feleltett közönséges levelek és levelezőlapok, áruminták és hírlapok küldhetők. A megszállt területekről sem pénz, sem csomagküldemények nem érkehetnek. — A Béccsből és Német-Ausztriából érkező csomagokat e forgalmi korlátozás tartama alatt valamely határállomáson (a deli vasuton jövő bécsi csomagokat Sopronban) vámvizsgálatnak vetik alá, s ha azokban bankjegyeket és az előnt pénzügyminiszteri engedély nélküli kamat és osztalekszelvényeket találunk, ezeket elkobozzák. A megvizsgált csomagokat Sopronból „Vámvizsgálatott“ jelzéssel egy-két napi késéssel továbbítják. — Ertesülésünk szerint e postaforgalmi korlátozások, — éppugy mint az utazási korlátozások is, — csak addig fognak tartani, míg ugy nálunk, mint Ausztriában befejezik a bankjegy-lebélyezést.

— **Felülfizetések a vasutas mulatságra.** A nagykanizsai vasutasok busztagyó keddi mulatságán felülfizetni szivesek voltak: Zerkowitz Lajos 100 K, Király-szifözde r. t. 70 K, Rubint Karoly, Perger Robert, Antal N,

Franz malom, Vida Endre, Schilhán János, Ungár Sándor, Blumenschein Mór 50—50 Kt, Bogenieder József, Dr. Balla János 40—40 Kt, Dr. Sándor Miklós 30 Kt, Miltényi Sándor, Bölcseki Benő 25—25 Kt, Berényi Árpád, Kövér János, Gyurkovics Ferenc, Opernicza Miklós, Opernicza Károly, Meierdorfer János Stern József, Oswald József, Zavodnik Ferenc, Zavodnik Ferenc, Grünfeld Márk, Sneff József, Kárlóvics József, Dr. Lukács József, Dr. Hajdu Gyula, Kiss Ernő, Darvas Lajos, Holczheimer Károly, Barta Pál, Flachner Károly, Rozs Ferenc, Gutenberg nyomda, Dr. Merkel Bálint, Gayer József 20—20 Kt, Péter Béla, Pokorni Ferenc, Német, Póznér István 15—15 Kt, Kurucz István 12 Kt, Gibsz Gusztáv, Dr. Goda Lipót, Szattler Gyula, Deutsch Ödön, Schiller József, Benkő Ferenc, Szendrey Károly, Piriti Sándor 10—10 Koronát. (Vége következik).

— **Angolul és németül** tanít csoportonként és egyenként, — tanulókat előkészít, — valamint minden irodai teendőket elvállal Rosenfeld Szemere-ut 23. (Csengeri-ut sarok). — Fogad 12—2-ig és 5—7-ig.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

Egy jó házból való fiu felvétetik Billik Ferenc cipőfelsőrészkesztőnél Kölcsey-utca 5. szám.

Hivatalsszolgá azonnal alkalmazást nyer a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság nagykanizsai főigazgatójánál. Probaidő eltelté után nyugdíjjogosultság. — Személyes ajánkozások délelőtt 10 órakor Erzsébet-tér 16 szám alatt.

A Sikátor - utca 16. számú ház eladó.
Kéthéten belül a lakás átvehető

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.
1919. március 12., 13. és 14-én kerül bemutatásra Strauss Oszkár világhírű operettje a filmen
A varázskeringő
szerelemi játék 4 felvonásban. Főszereplők Várkonyi Mihály és Valeró B.
A betét dalt **PLANDER ANTAL** minden énekli előadáson
Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas-szálloda.
1919 március hó 10., 11. és 12-én.
A magyar aranyosorozat 12 ik képe!
Az ördög
Molnár Ferenc színműve 5 felv.
Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
viaékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilvántartás és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifjú Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 13. csütörtök

60. szám.

A magyarok meghallgatása nélkül nem határoznak Párisban

Koppenhága. Newyorkból kábelezik: Wilson elnök az amerikai magyarok küldöttségének, midőn ezek ismert memorandumukat átadták, a következőket mondotta:

— Magyarország képviselőinek országuk politikai és gazdasági kérdéseinek tárgyalásánál alkalmuk lesz Párisban megjeleni és a magyarok meghallgatása nélkül nem hoznak ítéletet.

Turócszentmártont akarják a tótok fővárosuknak.

Prága. Dr. Srobár tót miniszter március 9-én a turócszentmártoniak küldöttségét fogadta, amelyet Dula Máté vezetett. A tótok azt kérték a cseh-szlovák kormánytól, hogy városuk történelmi jellegére és központi fekvésére való tekintettel Turócszentmárton legyen Tótország fővárosa. Srobár miniszter a küldöttségnek megígérte, hogy mindent megtesz kívánságuk támogatására.

Támadásunktól félnek a csehek.

Prága. Azzal az állítólagos támadással kapcsolatban, amelyet március 4-ikére Magyarország és Német-Ausztria együttesen terveztek a cseh köztársaság ellen (?) a Narodni Listy ezeket írja: Csehországot nem annyira a németek, mint a magyarok részéről fenyegette nagy veszedelem. A Pester Lloydnak a magyar hadsereg felállításáról írott cikke a magyar kormány által a tótoknak adott autonómia arra mutatnak, hogy Magyarország általános mozgósítást kezdett Csehország ellen. Ezért a prágai lap azt követeli, hogy a legkíméletlenebbül járjanak el a magyar köztársaság ellen. De a bosszút nem ajánlja, mert néhány héten belül Magyarország ugyis teljes csődbe jut. A Narodni Listy erőlyes rendszabályokat követel, melyek lehetetlenné teszik, hogy Magyarország fegyvert foghasson a csehek ellen.

A kommunizmus Csehországban

Bécs. A Deutsches Volksblattnek jelentik: A kommunista mozgalom, mely e hó elején Pilsenből a Skoda-művekből

indult ki, egyre nagyobb tért hódít Csehország ipari negyedében. A bányákban a munkástanácsok magukhoz ragadták a vezetést és elkergették a főtisztviselőket. A cseh kormány a kommunista mozgalommal szemben teljesen tehetetlen, mert a katonák, kiket a mozgalom elfojtására kiküldtek, megtagadják az engedelmisséget.

Az új német haderő.

Páris. A szövetségesek legfőbb tanácsa szerdán délután megállapította a hétfőn elfogadott katonai rendelkezések végleges szövegét. Ezzel elébe vágott mintegy a ma várható német tiltakozásnak, hogy 100 ezer főnyi fegyveres erő nem elég a belső rend fenntartására. Rámutat ugyanis a határozat arra, hogy a németeknek a százezer főnyi haderőn kívül huszezer főnyi csendőrséget, ugyanolyan számú pénzügyőrséget, nyolcezer főnyi erdőőrszemélyzetet és megfelelő városi rendőrséget van joguk megtartani. A tengerészeti rendelkezéssel is foglalkozott a tanács és meghallgatta azokat a rendelkezéseket, melyeket a német kábelek, a kieli csatorna és Helgoland jövőjéről elébeterjesztettek. Angliának ama terve fölött, hogy a német hadiflottát elsüllyesztesék, még nem határoztak. Erről a végső döntés később lesz, még pedig valószínűleg úgy, hogy teljesítik a franciák és olaszok kívánságát, hogy a flottát közzöljük osszák fel.

Forradalom Belgiumban.

Berlin. Ideérkezett hírek szerint Belgiumban kitört a forradalom. Lüttich és Charleroy utcáin heves összeütközések játszódtak le a szocialisták és kommunisták között, majd később a polgárság és katonaság között. A forradalmi mozgalomra való tekintettel jelentékeny amerikai és belga csapatot toltak el a veszélyeztetett vidékre, különösen Brüsszel és Antwerpen környékére. A belga király országából Angliába menekült.

Szegeden helyreállt a nyugalom.

Szeged. A város ma reggelre visszanyerte rendes külső képét, már tegnap este óta nem történt rendzavarás. — A középületeket nem francia csapatok tartják megszállva, hanem rendőri karhatalom és a tengerész-különítmény; a francia katonák csak készenlétben állanak. — A katonák leszerelése incidens nélkül folyik.

Az új honfoglalás.

Írta: Kardos István.

Az ágyuk engedelmes puffogásának, a géppuskák és fegyverek katógó zajának, a hegyi útegek fájdalmas vinyogásának echójában áll előtűnk az új márciusi nap, talán az első, az igazi, hetvenegy esztendő óta. Ma, amikor újra kokárda díszleg rajtunk, nem szabad meglepedkeznünk a negyvennyolcadiki márciusról. A hetvenegy esztendőt könnyen átrohanhatjuk és visszaterhetünk a szelid pesti apostolok forradalmára, amely vértelen volt és nemes volt, mint egy krisztusi hadjárat a pogányok között. A gondolat és az eszme akkori hősei nem patotakba törték és nem zúztak észre fent csakannyal; nekik csak két ut volt fontos: az egyik a Lauderer nyomda felé, a másik a börtönbe. A Lauderer-nyomda betűöntődéjében volt becsukva a magyar ember szava, a „Neugabäude”-ban a magyar szót kiejtő magyart tartották bezárva. E két fegyházba vonult be a lízas forradalmi tömeg és esernyővel kezükben szabadítottak ki bílincsei közül a gondolatot és az embert. Az akkori udvaroncok, a közbömbösek és nemtoródók az „esernyő forradalmának” nevezték ezt a napot és széles mosollyal nezték a küzdő magyarok sorfalát.

Sohasem voltunk annyira melegen együttérzők a márciusi hősökkel, mint ma, amikor megkezdődött a mi forradalmunk is. A nyomoruságos esztendők lassu-pergése mindjobban belénk véste azt a gondolatot, hogy a kormányzóságokban azoknak kell ünnökök, akik munkájukkal építik az országot. Mindjobban ráeszméltünk arra, hogy azok, akik ingyenéléssel töltve idejüket a hatalmas munkástömeg kezének munkájából élnek, nem vezethetnek becsületesen azt az országot, amelyben ők a Caesarok. Ők hozták ránk a minden idők legborzalmasabb vérzivatarát, az ölesztendő háborút, amikor, amint a világ legtekintettség-statisztikája mutatja, 4.183.492 magyar férfit vittek vágóhídra, akik közül ötszáznegyven ezer sebesült meg, háromszáznyolcvanhárom ezren estek hadifogságba, négyszáznyolcvan ezren tüntek el a csaták forgatagában és hatszázhetvenezren borult rá az idegen föld hantjára. Ebbe még nincs beleszámítva az utolsó piavei csata, amikor négyszáz ezer ember vesztesége volt a magyar népnek. Ebben az egyetlen egy csatában tehát Magyarország lakosságának öt százalékat ragadták ki házaikból örökre a courádok, a nagypálok, a boroevicsek. A pyromániás germán uralkodónak csak megrezdült a bajusza és megnyitlak a tömegsírok.

Ezt a szervezett munkásgyilkosságot azok hozták ránk, akik uralkodók udvarainak tanyáiban sütkéreztek és valami különös és megdöbbentő vérdőlletnek engedve, kipusztították az emberiség dolgozó elemeit. Ezeknek tehát pusztulniok ke lett, hogy a régi világrend elcsúlyedjen és nyomában az új rend lépjen, amelyben a dolgozó nép maga intézi, nemcsak a saját, hanem a belőle élőknek sorsát is.

Nem szabad azonban azzal áztatnunk magunkat, hogy az új rend magától jön, hogy megteremtí azt az idők természetes fejlődése. Az új világot nekünk maguknak kell megterem-

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható

leni, és ezért nyitott szemmel kell állnunk az eszmék hegyén, hogy onnan, beláthassunk a Kárpátok övezte kis világunkba. A hálósípkások, akik a forradalmat „úrsoll csinynek” tekintik, nem alusznak, hanem éberül várják azt a pillanatot, amikor a ma még gyermekgyöngeségi államformára rácsaphatnak. Vigyáznunk kell rájuk, nehogy megkezdjék a harcot, amelyből ha a népköztársaság kerül is ki győztesen, de vérrel borítva. Legyen ez a mi forradalmunk, az emberszeretők márciusa.

Be kell vallanunk, hogy mi nem így gondoltuk. Fehér, csendes, márciust akartunk, sajnos azonban az éhes ágyuk torka még mindig ránk mered és a mi fehér forradalmunkon vércseppek rajzanak. Biznunk kell azonban magunkban és biznunk kell a Fehér Ház elnökében, aki ha szétnéz, látni is fog. A közvilág bukásával el kell jönnie a népuralomnak, amelynek kezdetén, a világok lassan befejezéshez érő époszából forrón köszöntünk: **Március!**

HIREK.

— **Csendőrtisztekből — csendőrtisztviselőik.** Mélyreható reformot léptetett életbe a hadügyminiszter a csendőrség szervezetében. A reform értelmében a csendőrtisztek közül azokat, akik csendőrtiszti vizsgát tettek, csendőrtisztviselőkké léptette elő a hadügyminiszter, és ezek a katonai tisztviselők rendes egyenruháját és distinkcióit viselik tiszti sapkával és tisztviselői kardbajljal. A tisztviselőkké avanszált volt csendőrtisztek fizetési osztályokba soroztattak és pedig az állami tisztviselői ranglétra szerinti VIII. IX. X. és XI. fizetési osztályokba. A VIII. fizetési osztályba előléptetettek új címe *csendőrfelügyelő*, distinkciója pedig ezüst gallér egy arany rozettával, a IX. fizetési osztálybeliek címe *csendőrségédfelügyelő* századosi rozettákkal, a X-esé *főellenőr* főhadnagyi és a XI-esé *ellenőr* hadnagyi rangnak megfelelő rozettákkal. Hasonló módon és hasonló rangjelzésekkel léptették elő az irodai szolgálatot végző csendőrtiszteket, akiket szintén a VIII—XI. fizetési osztályokba soroztak irodai igazgató, irodafőtiszt, irodatiszt és irodasegéd-tiszt címekkel. — A csendőrtisztség tagjai közül azok, akik nem akarnak tisztviselői statusba bekerülni, az altiszti ranglétrán egészen a tiszthelyettségig mehetnek előre. A csendőrtisztviselőkből pedig megfelelő vizsga letelvével csendőrtisztek is lehetnek. *Nagykanizsán*, az itteni csendőrtisztparancsnokság legénységének állományában a reform az alábbi változást eredményezte: *Miszlay István* járásörmester csendőrfelügyelő lett őrnagyi distinkcióval, *Zrim János* II. oszt. őrmester segédfelügyelő századosi rozettákkal és *Tóka Mihály* II. oszt. őrmester főellenőr főhadnagyi rozettákkal. — Itt említjük meg, hogy a csendőrtisztek fizetésemelésének ügye most van rendezés alatt. A csendőrtiszti létszám egyébként teljesen be van töltve és oda senkit fel nem vesznek.

— **A Déli-vasut új dunántúli vasuterve.** A Déli-vaspálya társaság igazgatósága körében azzal a tervvel foglalkoznak, hogy *Pozsony és Csáktornya* között új va uti vonalat létesítsenek. Egyébként a vasutársaság bevételeinek csökkenése és kiadásainak növekedése következtében december, február hónapokban a Déli-vasut kiadásai 80 millióval haladták túl annak bevételeit.

— **A Franz-gyár újabb szénmizériái.** Szerencsésen megusztuk a villanymizériák elkerülésével az egész telet, de most újabb bajok vannak. A Franz r.-t. már egész március hó folyamán nem kapott meg egy grammot sem abból a napl 10 tonna (1 vagon) szénből, amit a szénkormánybjús a vállalat részére még az ősszel kiutalt. A villanergyár összes

széntartalékai már teljesen elfogytak és ismét válság fenyegeti Nagykanizsa közvilágítását, valamint villamos erővel dolgozó kisiparát. A Franz r.-t ezért beadvánnyal fordult Nagykanizsa város tanácsához, ennek sürgős közbenjárását kérve, hogy az elmaradt szénszállítmányok valamint a kiutalt napi mennyiség szállítását erélyes közbelépéssel eszközölje ki.

— **Kanizsai csereakció a gráciakkal** Az éhező Grác városának két kiküldöttje érkezett Nagykanizsára, hogy élelmiszert szerezzenek, melynek eleneben a gráciak megfelelő értékű iparcikkal kuldenének. Dr. Krátky István főjegyző, a városi élelmezési üzem vezetője tárgyalta a gráciakkal, akik nagyobb mennyiségű burgonyát kaphatnának Nagykanizsától, illetőleg a környékbeli gazdáktól, — föltéve, hogy a csereakcióhoz a közlelmezési miniszter is hozzájárul. A gráci megbízottak, ha Nagykanizsával az egyezség létrejön, Budapestre utaznak a közlelmezési miniszterhez, akiből kitűnő ajánló leveleik vannak.

— **A balatoni halászat kommunizálása.** Tegnapelőtt Lellén a Balaton melletti községek előljárási, nemzeti tanácsai és szociáldemokrata érdekképviseletai értekezletet tartottak a Balatonra vonatkozó halászi és partbérleti jogoknak községi kezelésbe való átvétele céljából. Az értekezleten egyhangú határozatot hoztak, hogy többé nem engedik át a Balaton nagy kincsét, az óriási értékű halállományt nyereszkeskedő részvénytársaságoknak, hanem a Balaton melletti községek lakosai maguk fognak saját hasznukra és saját élelmiszer-szükségletük ellátására a balatoni halásziat gyakorolni.

— **A fülöpmaajori disznók nyomában.** Tegnap közöltük, hogy az Eszteregnye melletti Fülöpmaajorból elloptak hat hizott sertést. A sertések közül tegnap egy már elő is került és pedig a Kiskanizsa és a vágóhid közötti réten. Mint megállapították, a sertést a tolvajok szándékosan hagyták el azért, mert oly kövér volt, hogy nem tudott tovább menni, mint a vágóhidig. Csoda, hogy odáig is el tudott gyalogolni. Ebből a lelethől az is nyilvánvalóvá lett, hogy a disznókat saját lábukon hajtották el és ez alapon a rendőrség már annyira előrehaladt a nyomozás munkájában, hogy a tettesek közvetlen nyomában van.

— **Két súlyos sebesült a kanizsai kórházban.** Tegnap a nagykanizsai kórházba két sebesültet hoztak be faluról, egy 10 éves fiút, meg egy 53 éves férfit, az egyiket Gelsérről, a másikat Oltárcról. Megsebesülésük körülményeit az őket kihallgató rendőrtisztviselő előtt a következőkben adták elő: A gelsei kis fiú, *Németh Ferkó* tegnapelőtt átment szomszédságukba játszani a pajtásával, de a béres csak oly föltétel alatt tűrte a játékot, ha a gyerekek segítenek neki répát vágni. A gazda kislfia hajtotta a repavágó gépet, s *Németh Ferkó* pedig a répát rakta bele, mindaddig, amíg csak a keze is nem került a kések közé. Súlyos sérülésével Kanizsára hozták a kis parasztyereket, a gondatlan béres ellen pedig a bűnvádi eljárás indul. — A másik sebesült *Szabó István* oltárci gazda, aki a berzencei szőlőhegyen a szomszédjának, *Cséplő Ferencnek*, felnőtt fia amiatt ócsárolt, mert ő nem volt a harctéren. Ebből szóváltás, majd tettelegesség fejlődött, melynek során ifju *Cséplő Ferenc* fejszéjével olyanokat sújtott *Szabó István* balkezére, hogy azt valószínűleg amputálni kell. Ennek az ügynek is a törvényesség előtt lesz folytatása.

— **A Szociális Ipargazdasági Párt** felkéri a nagykanizsai iparosságot, hogy a március 15-iki ünnepélyhez szombat délután 2 órakor az Ipartestület helyiségében gyülekezzenek. Az elnökség.

— **Elveszett egy Hirschl Benőné** névre szóló általános fogyasztási szövetkezeti igazolvány. Kéretik a megtalálót, hogy Kazinczy-utca 5 szám alatt szíveskedjék leadni, ahol illő jutalomba részesül.

— **Izr. istentiszteletek.** Az izraeliták istentiszteletei f. hó 14-étől kezdve ismét a nagy templomban tartatnak meg és pedig 14-én 1/2 órákor a szokásos péntekesti istentisztelet 15-én, szombaton d. e. 10 órákor muszáj; d. n. 6 órákor és 16-án, vasárnap reggel 7 órákor purimi istentisztelet a megillah felolvasásával.

3372/1919.

Hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város helyi faármegállapító bizottságának a tűzifaért, faszénért stb. követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában hozott határozata a mai naptól számított 15 napig a városi kiadóhivatalban betekinthező.

A határozat elleni felebbezések ugyan ezen időn belül az Országos Központi Árvizsgáló bizottsághoz címezve ugyanott beadhatók.

Nagykanizsa, 1919. március hó 11-én.

Dr. Krátky s. k.
polgármesterhelyettes.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelegő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirszinnyel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83-63.
— **Sürgőnycim: PAPIRTEXTIL.** —

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március 12., 13. és 14-én kerül bemutatásra Strauss Oszkár világ-hírű operettje a filmen

A varázskeringő

szerelemi játék 4 felvonásban. Főszereplők Várkonyi Mihály és Valeró B. A betét dalt **PLANDER ANTAL** minden énekli előadáson

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órákor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 13. és 14-én.
Nick Fantom nagy detektív slágere!

Nincs tovább

nagy detektívdráma 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órákor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órákor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 14. péntek

61. szám.

Osztoznak Magyarországon a szerbek és a románok.

Belgrád. Párisból jelentik: A szerb megbízottak megvannak elégedve a románokkal való határkérdés elintézésével. A Fehértemplom—Temesvár vasutvonal a szerbeké lett, de Temesvár városáról a jóviszony érdekében le kellett mondani a románok javára.

A pécsi sztrájk eredménye.

Pécs. A politikai sztrájk befejeződött és a munkásság teljes győzelmével végződött. A szerb katonai parancsnok teljesítette a munkásság következő követeléseit: 1. Minden, a sztrájk miatt letartóztatott egyént szabadlábra helyeznek s az elszállítottakat hazabocsájtják. 2. A sztrájk miatt senkit sem érhet büntetés. 3. Biztosítják a szakszervezetek egyesülési és gyülekezési szabadságát s a sajtószabadságot. 4. Megszüntetik a katonai garázdálkodásokat. 5. Botbüntetéssel senkit sem sújtanak.

Munkásuralom Szegeden.

Szeged. A munkástanács tegnap este ülést tartott, melegen elhatározta, hogy a város kormányzását a szociáldemokrata-párt kezébe helyezi. Felszólította dr. Detre János kormánybiztos és Somogyi Szilveszter polgármestert, hogy hagyják el helyüket; egyben kormánybiztosul Wellisch Kálmán szociáldemokrata párttitkárt, polgármesterül pedig dr. Cibula Antal ügyvédet nevezték ki.

Szakítás Német-Ausztria és Csehország között.

Bécs. Tuzár a bécsi cseh-szlovák megbízotta elhagyta Bécsét, mert Német-Ausztria és Csehország között megszűnt minden összeköttetés. Bécsben azt hiszik, hogy Csehország csak ürügyet akar keresni ahhoz, hogy bevonuljon Német-Ausztriába.

A békekonferencia.

A pénzügyi blokkad is megszűnt.

Páris. A Németország ellen fennálló pénzügyi blokkadot megfogják szüntetni és pedig azon tárgyalások következtében, melyeket az antant most Spaabau a német fegyverszüneti bizottsággal folytat.

Egy hét alatt kész a szerződés.

Genf. Lloyd Georgetól üzenet érkezett Londonba, azzal a tartalommal, hogy a békeszerződés egy hét alatt elkészül, s mielőtt Wilson Párisba érkezik, a tervezetet eléjeterjesztik. Ha ő elfogadja, átadják a németeknek.

Wilson a hecsületes békéről.

Bécs. (Szikratávirat a nyílt tengerről.) Wilson elnök a „George Washington” fedélzetén a béke ügyéről nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és kijelentette, hogy mindaddig nem tér vissza a párisi békekonferenciáról Amerikába, míg a békét teljesen nem biztosítja. A béke biztosítása alatt azonban, — ugymond, — nem azt érti, hogy egy terjedelmes aktát írjon alá, hanem hogy oly állapotokat teremtsenek, amelyek minden nép számára biztosítják a békés és elviselhető megélhetést.

Az amerikaiak nem engednek a népszövetség tervéből.

Newyork. Párisi jelentésekből nagyon könnyen megállapítható, hogy amióta Wilson a népszövetség tervét a békeértekezlet asztalára helyezte, azóta a népszövetség ügye semmit sem haladt előre. Amerikában azonban úgy érzik, hogy a népszövetség megvalósítása nélkül lehetetlen részt venniük oly ügyek elintézésénél, melyek Amerika érdekkörén kívül állanak és ezért, ha a népszövetség elbukik, úgy az amerikaiak otthagynak a békekonferenciát.

A német hajók sorsa.

Rotterdam. A német kereskedelmi flotta kiszolgáltatására vonatkozó követelést az antant határidőhöz fogja kötni. Hir szerint ez a határidő 5 nap lesz.

Görögország területgyarapodása

Páris. Azon nemzetek között, amelyek területük gyarapodását óhajtották a háborúval, csak Görögország aratott győzelmet, mert Görögország meg fogja kapni Szmírnát Kisázsia nyugati részével egyetemben.

Anglia Spanyolországgal tárgyal

Madrid. Asquit angol miniszter Madridba érkezett és tárgyalásokat kezdett Romanones miniszterelnökkel. A tárgyalások anyagából semmi nem szivárgott ki.

Uradaimok figyelmébe!

Ajánlunk szavatolt fajazonos
MAMUTH és OBERNDORFI

répa-magot

— még a készletből tart. —

Hirsoh és Szegő gazdasági
magkereskedése Erzsébet-tér

Csáktornya—Pozsony.

Egy rejtélyes új vasutvonal.

— Saját tudósítónktól. —

Lapunk tegnapi számában Ióvárosi értesülésünk alapján röviden beszámoltunk arról, hogy a Délivasut igazgatósága egy Csáktornya—Pozsony közli vasutvonal létesítésének gondolatával foglalkozik.

Szükszavu értesülésünk nem jelezte a vasut politikai s gazdasági célját és utvonalát, de ha jelezte volna is, akkor sem mehetnénk el a terv mellett egy kis tanakodás nélkül. Csáktornya—Pozsony. Ahogy ez a két városnév egymás mellett áll, valami csehszlovák—jugoszláv korridor ize van a dolognak. Vagy éppen soggel ez a nemzetközi (?) vasutvonal lenne, hivatalva feleslegessé tenni ezt a diplomáciai szörnyszülöttet?

Ha a térképen összekötjük Pozsonyt és Csáktornyát egy egyes vonallal, ez a vonal Sopron és Szombathely mellett fut le Zalaszentivánon és Alsólendván át. Vagyis pontosan magában foglalja a pozsony—soproni vasutat, a bécs—nagykanizsai vasut legnagyobb részét és a csáktornya—szentiváni vicinális. Mivel azonban a terv a Délivasuté, vegyük az összeköttetést úgy, hogy az csekély kivétellel a társaság vasutjaiból álljon. Akkor az ut: Pozsony—Sopron, Sopron Dv.—Szombathely—Nagykanizsa—Csáktornya. Ez az utvonal az előbbinél csak jelentéktelenül hosszabb, és a Pozsony—Sopron szakaszt leszámítva gyorsvonalat vonal.

Ha a Délivasut tényleg arra vállalkozik, hogy a cseh—dél-szláv forgalmat lebonyolítsa, nem tudjuk elgondolni, miért tervezné ezt fölösleges vicinálisok megvásárlásával és költséges átépítésével. Ha magát a pozsony—soproni vicinális veszi s építi át és Sopronnál a saját vágányaira hozza át a vonatot, Innen már megvan a régi kiépített gyorsvonalat vonala Csáktornyáig, és messze tovább igazi jugoszláv vidékekig, Triesztig.

Csak az furcsa, hogy mindezek mellett miért keresztelték el az új vasutat Pozsonyról és pont Csáktornyáról. Talán ép arról volna szó, hogy a régi vasutak elmellőzésével egy minden egyéb forgalomtól mentesített nemzetközi (?) vonal álljon rendelkezésre? Hihetetlen. Vagy a bécs—kanizsai vonal nem bírja el a várható forgalmat, és egy párhuzamos vonalra is van szükség? Ez esetben nemzetgazdaságilag legmegfelelőbb volna a vasut Pozsony—Magyaróvár—Csorna—Vasvár—Zalaegerszeg—Keszthely—Nagykanizsa vonalon.

A rejtélyes pozsony—csáktornyai vasut mindenestre kell, hogy gondolkodni- és érdeklődni valót adjon nekünk. Nemcsak nekünk itt a Zalai Hírlap íróasztalánál, de a hivatalos Nagykanizsának is. Rézkarc.

— Megismétlik a Timár Liza előadását. A nagykanizsai Hadikórház szervezett személyzete által mult vasárnap rendezett színelőadást, a Timár Lizát alalános kívánságra holnapután, vasárnap este 6 órakor megismétlik. Az előadásra szóló jegyek, miután a Fischl-féle könyvkereskedés két napig zárva lesz, a Saluator-gyógyszerárban (Erzsébet-tér) válthatók előre.

HIREK.

Március tizenötödikét

piros betűkkel írta bely a magyar népköztársaság kormánya a kalendáriumba, de lángbetűkkel vésődött ez a dátum husz millió ember lelkébe, valahol csak egy magyar van a világon. Két igazi nagy ünnepe van most már a magyarságnak: az egyik március 15, a másik október 31. Március 15 a magyar szabadság megvetésének, október 31. pedig duskalászu aratásának minden husvét-nél-karácsonynál szentebb és nagyobb ünnepük. Kerek 70 esztendőig kellett érnie a magnak, amelyet Károlyi Mihály legendás emlékü elődei, Petőfi Sándor és Kossuth Lajos a honfivértől dusan öntözött magyar televénybe elvetettek, mig nem mosolygó, piros gyömolccsé érett az. „Lesz még ünnep a világon,” mondotta a költő meggyőződés és meggyőzés hatalmas erejével és most már tudjuk, hogy igazat jósolt. 1848 március 15-ike nélkül talán sohasem lett volna 1918. október 31-ike és csak most vált valóssá az a hitünk, hogy nem haltak meg hiába Damjanics honvédei, meg az aradi tizenhárom vértanu és annyi millió társuk. Vigasztalódnak a magyar anyák, özvegyek és árvák, akiknek kenyérkeresői ott fekszenek a doberdói sziklák között, a lengyel síkságon, vagy a szerb agyagban, ezeknek a megdicsőült hősöknek vére hullása is kellett ahhoz, hogy 1848 március 15 ének emberiségmegváltó nagy eszméi diadalmas életre támadhassanak. Borzalmasan nagy ár volt, de meglássák, még ezt is megérte. Ünnepeljenek holnap ők is, mert nekik is felvirradt a legszebb tavasz, az igazi március: A szabadság, egyenlőség, testvériség

— **Március 15. — Nagykanizsán.** Méltó fénytel ünnepel meg holnap Nagykanizsa város egész lakossága a torradalom nagy ünnepét, március 15 ikét. A kanizsai ünnepsegek a főgimnázium és a kereskedelmisták hazafias ünnepélyével kezdődnek. Az utóbbit már jeleztük, a főgimnázium ünnepélye pedig, melyre külön meghívókat bocsátottak ki, holnap délelőtt fél 11 órakor a városház dísztermében lesz, s ott beszéd, szavatelok és nagy zenei produkciók is lesznek. Délután 3 órakor a Deák-téren lesz nagy ünnepély, amelyre az összes nagykanizsai testületek hivatalosan felvonulnak. Ennek szónokai Snell József, dr. Hajdu Gyula és Nagy Böske lesznek, aktuális költeményeket Pálffy Erzsébet és Garamvölgyi Iván adnak elő. — Holnap Nagykanizsán, az erről szóló új törvény értelmében, — általános munkaszünet lesz, tehát az összes üzletek egész nap zárva tartandók, kivéve a mézár-székeket, melyek délelőtt 11-ig és a borbély-üzleteket, melyek déli 12 óráig lesznek nyitva.

— **Magántisztviselők felvonulása.** A helyi csoport, holnap f. hó 15-én délután 2 órakor a Munkapálya helyiségében gyülekezik, amikor is egyidejűleg rövid taggyűlés is lesz. Mindenki tartozik megjelenni. A vezetés.

— **A nagykanizsai ipartestület cipez és eszmadia szakosztályának tagjait** kérjük, hogy szombaton március 15-én délután 3/4 2 órára az ipartestület helyiségébe teljes számban megjelenni sziveskedjenek, ahonnan az ünnepélyre felvonulunk. Az elnökség.

— **Nagykanizsa néhány napon belül önálló törvényhatóság lesz.** Snell József kormánybiztos a napokban hivatalos ügyekben Budapestre jár, s ez alkalommal deputációt vezetett Nagy Vince belügyminiszterhez, akitől Nagykanizsának a megyei gyámkodás alól való sürgős felszabadítását kérték. Snell József kormánybiztos e kívánság teljesítéséhez állását költötte. A belügyminiszter teljesen magáévá vette Snell József álláspontját és kilátásba helyezte, hogy az erről szóló néptörvény a leg-rövidebb idő alatt, — néhány napon belül, — meglesz. A belügyminiszter egyben röglön

utasította az illetékes zalamegyei tnyezöket, hogy Nagykanizsának a megyétől való különválasztása ügyében azonnal kezdjék meg a keresztülvitel technikájára vonatkozó intézkedések megbeszélését.

— **Gyászrovat.** Emlékezetes az a szomorú eset, mely múlt hónap 16-án a zala- és somogyi határszélen fekvő Kakonyás történt, amikor a Dráva-parton őrt álló 20-asok egyik törzsörmeistere, Weissenstein Lajos egy lakodalmi mulatságon tréfából fegyvert fogott a társaság nőtagjaira, és a fegyver elsült, s Szánti Ferenc 20-as törzsörmeister feleségét hasbalította. A szerencsétlen asszonyt súlyos sérülésével Budapestre szállították és a Rókus kórházban helyezték el. De az orvosi tudomány nem volt képes segíteni rajta, mert majdnem egy havi kínlás után szerdán reggel meghalt. Mély gyásztól sujtott férje, tragikus véget ért feleségének holttestét szülőfalujába, a somogy megyei Kökuta szállítattja, s ott helyezik örök nyugalomra. A rettenetes tréfa szerzője Weissenstein törzsörmeister, aki az eset után eltűnt, már előkerült és hadbíróság előtt fog számot adni meggondolatlan cselekedetéről.

Tegnap Budapesten meghalt Vámbéri Sándorné sz. Steinhaus Fáni, Vámbéri (Wamberger) Sándornak, az egykori nagykanizsai gabonakereskedőnek felesége. Holttestét Nagykanizsára fogják szállítani és f. hó 16-án, vasárnap délután 4 órakor az iteni izr. temető szertartás-teremből helyezik örök nyugalomra néhai fiának porai mellé.

— **Betörések éjszakája.** Az éjszaka ismét két betörés történt Nagykanizsán. Tassaly Tamás posta sé távirda ellenőr Király Pál 5/a szám alatti házának udvarán álló zárt sertés-ólt feltörték és onnét egy 600 korona értékű fél éves sertést elloptak. A betörő a kerítést is kidöntötte és az Ödögárkon keresztül távozott zsákmányával. — Liditt Samu Király-utcai fuvaros bezárt istállójába, annak ablakán át behatoltak és onnét egy pár igazlószerzőt és két lópokrócot loptak el összesen 1500 korona értékben. A rendőrség keresi a betörőket.

— **A Hadirokkantak holnap esti hangversenyét** közbejött akadályok miatt jövő szombatra kellett halasztani.

— **Angolul és németül tanít csoportonkint** és egyenkint, — tanulókat előkészít, — valamint minden irodai teendőket elvállal Rosenfeld Szemere-ut 23. (Csengeri-ut sarok). — Fogad 12—2-ig és 5—7-ig.

— **Orvtámadó orvvadászok.** A zákányi csendőrijárőr tettenérte Imre József és Csikos József surdi lakosokat, amikor azok a Bükkösd község határában fekvő szőlőben három nyulat és egy őzbakot cipeltek. Amikor az orvvadászok a járőrt meglátták, a vadakat eldobták, futásnak eredtek és az egyik pince mellől a járőrökre tüzelni kezdtek. A csendőriök nagy nehezen lefegyverezték a vadászokat, de csak Imre Józsefet sikerült elfogni, a másik elmenekült. Imre Józsefet a csurgó járásbíróshoz kísérték.

— **Utlevélkényszer Német-Ausztriába.** A német-osztrák követség közli: A német-osztrái bankjegy lebélyegzés tartama alatt csak azok a német-osztrák honosok kaphatnak utlevelet vagy hosszabbíthatják meg utlevelük érvényességét, és csak azoknak az utlevelét látják el Német-Ausztriába vagy Német-Ausztrián keresztül való utazásra szükséges látamozással, akik mint köztisztviselők hivatalos ügyben utaznak.

— **Felülfizetések a vasutas mulatságon.** Gerőli Jenő, Schafár Ödön, Kemény János, Klein Ignác, Wolf Ernő, Maryalics József, Kudich Agoston, Német István, Godinek József, Kohn L. Lajos, Ungár Márton, Fodor borbély, Borai Géza, Schiller János, Horváth József, Mathea Károly, Barcza Ignác, Hovány János, Gulyás Károly, Junker Károly, Pasqualetti Gyula, Gassmann Lajos, Füöp Jenő, 10—10 Kt, Vehofsitz Nándor 9 Kt, Horváth Ferenc 8 Kt, Horváth Ferenc 7 Kt, Tanner Rezső, Takács Mihály, Talafausz János, Talafausz István, Horváth Károly, Mishon Károly, Lőrincz János, Moszhammer Antal, Gold

Ignác, Mrasz Kálmán, Zsifkovics alezredes, Sáfraán János, Göllös II. Ferenc, Szinger Mihály, Szvetecz József, Vida Lajos, Buck Dénes, Lőrincz Imre 5—5 Kt, Bindinger József 4 Kt, Tólosi István, N. N., 3—3 Kt, N. N., N. N., Schusztér Gyula, Horváth N., 2—2 Kt, N. N., N. N., 1—1 Kt. (Vége.)

Elloptak Kossuth Lajos-tér 9. számú ház udvarából egy kisebb fűrdőkádát, a nyomravezető jutalomban részesül.

Egy jó házból való fiu felvételik Billik Ferenc cipőfelsőrészkesztőnél Kőlcsey-utca 5. szám.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83 63.

— SÜrgőnycim: PAPIRTEXTIL. —

Zongora, hegedű, cimbalom és egyéb hangszert játszóknak figyelmébe.

Hangjegyek óriási választékban, részben a régi áron, mely 50—100% engedménynek felel meg, míg a készlet tart :-: kapható :-:

ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

Cégtulajdonos (Gutenberg nyomda.)

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 15. és 16-án
A most nemrég szerencsétlenül járt
Gombaszögi Frida első fellépte a filmen

Lobogó vér

dráma 5 felvonásban. Magyar film!

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 13. és 14-én.
Nick Fantom nagy detektív slágere!

Nincs tovább

nagy detektívdrama 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 17. hétfő

62. szám.

Románia mozgósít.

Bécs. A „Morgen“ a bukaresti „Adeverul“ azon hírének közli, hogy csütörtökön Bukarestben rendkívül fontos ügyben minisztertanács volt, amelyen az autánt bukaresti megbízottai is résztvettek. Ezután Ferdinand király külön kihallgatáson fogadta a miniszterelnökhelyettest.

A román fővárosban híre jár, hogy a csütörtöki minisztertanács azokkal a rendszabályokkal foglalkozott, amelyeket a román kormány a magyaroknak és ukránoknak esetleges támadásával szemben szükségesnek tart. A minisztertanács felhatalmazást adott Bratlanunak, hogy a párisi békekonferencián előterjeszthesse, hogy Románia erdélyi és besszarábiai határainak védelmére kénytelen volt általános mozgósítást elrendelni. A minisztertanácsban résztvevő antantmegbízottak kijelentették, hogy kormányaiknál közbe fognak járni, hogy Románia a szükséges katonai segítséget megkapja.

Szerbia csalódásai.

Genf. Markovics belgrádi tanár, a párisi békebizottság szerb tagja a La Serbie című laphoz levelet írt, melyben panaszkodik, hogy a bizottság nemcsak a Bánát kérdésében foglalt állást Szerbia ellen, — amikor a szerbeknek legkedvesebb területet Romániának juttatta, — hanem a Bácska kérdésében is figyelmen kívül hagyta Szerbia kívánságát. Így nemcsak Közép-Bácska, de Dél-Bácska is elvesztettnek tekinthető Szerbiára nézve.

Wilson a szláv-olasz békéért

Newyork. A Sun-nek jelentik Párisból: A békeértekezlet munkájának előterében ismét az olasz kérdés áll. Wilson megérkezése óta főleg az olasz igényekkel foglalkozik, s azon fáradozik, hogy az olasz-jugoszláv ellentétet, — mely már majdnem új háborút idézett elő, — elsimítsa. Negyvennyolcz órán belül három hosszú értekezletet tartott Orlando olasz miniszterelnökkel, melyek azonban a kiszivárgott hírek szerint nem vezettek eredményre. Olaszország és Jugoszlávia között továbbra is nagyon feszült a viszony és az élelmezési nehézségek még komolyabbá teszik a helyzetet.

A tenger mellék sorsa.

Laibach. A Slovenska Narod március 14-iki száma genfi táviratot közöl, mely szerint az olasz-jugoszláv határ kérdésében már döntöttek. Görz, Trieszt és Póla az olaszoknak jutott, Fiume azonban szabad kikötő lesz. A dalmát kérdés lényegében a jugoszláv igények győztek, bár egyes szigeteket és városokat át kellett Olaszország részére engedni. Olaszország viszont kijelentette, hogy Németországgal szemben ridegebb magatartást tanúsít, mint eddig, és nem támogatja Német-Ausztriának csatlakozási törekvéseit, Jugoszláviával szemben pedig előékenyebb lesz.

Május közepére — béke.

Berlin. A Times jelenti Newyorkból: Wilsont május 15-re várják vissza Amerikába. Lansing, az Unió külügyi államtitkárja annak a reményének adott kifejezést, hogy erre az időre megkötik az igazságos békét.

Wilson — a Népszövetségről.

Páris. Wilson elnök tegnap ujságírók előtt a készülő Népszövetségről az alábbi kijelentéseket tette:

— A békeértekezlet 1919 január 25-én hozott határozata, mely szerint a Népszövetség integrans része lesz a békeszerződésnek, — végleges hatályu. Teljesen alaptalanok azok a hírek, hogy a békekonferencia ezen határozat megváltoztatását tervezi.

Vass János — lemond?

Budapest. Ma délután 5 órakor minisztertanács lesz, amelyen dr. Vass János vallásügyi miniszter tegnapi kinos incidensének ügyével is foglalkozni fognak. Vass János közölni fogja a minisztertanácsal, hogy a mennyiben nem kap elégtételt, lemond. Tisztázza a minisztertanács álláspontjától függ, hogy marad-e helyén, vagy távozik.

(Vass minisztert szombat délután Budán egy Károlyi-párti gyűlésen Migray József szocialista szónok mint olyant aposztrofálta, aki fennakarja tartani az iskolákban a vallásoktatást. Erre botrány tört ki és a minisztert válogatott szidalmakkal illették, leköpdösték és mikor a termet elhagyta, többen meg is ütötték.)

Nagy Vince Zalaegerszegezen

— Saját tudósítónk távirata. —

Zalaegerszeg, március 17.

Tegnap, vasárnap délután volt dr. Nagy Vince belügyminiszter részvételével Zalaegerszegezen a zala-megyei Károlyipárt szervezkedő nagygyűlése. A miniszter kíséretében voltak Nagy Endre író és Drozdy Győző, a Kisgazdapárt titkára. A miniszter, aki déli fél 12 órakor érkezett Zalaegerszegegre, fellobogózott utvonalon vonult be a városba. A népgyűlésen, mely a Bárány-szálloda előtti téren volt, óriási tömeg jelent meg, egyformán nagy számban Károlyi-pártiak, a szociáldemokraták, a kisgazdapártiak és a keresztényszocialisták.

A szokásos üdvözlések után dr. Nagy Vince belügyminiszter másfélórás, hatalmas beszédet mondott.

Beszédét annak a kétségbeesett küzdelemnek megvilágításával kezdte, amit Károlyi Mihály és kis csapata a parlamentben Tisza Istvánnal és sok száz csatlósával a háború ellen és a béke megteremtése érdekében vívott. Majd az új rendszer feladatait vázolta és erélyes szavakkal ostromozta azokat, akik különösen a vidéken a polgárságot és munkásságot egymással szembeállítani igyekeznek, holott éppen most, amikor Párisban Magyarország sorsáról dönteni tognak, az egész világnak meg kell mutatni az ország egységét Károlyi Mihály háta mögött. Csak így lehet a polgárháború lehetőségét is elhárítani, amelyből a csehek, románok és szerbek ürügyet kovácsolhatnának a beavalkozásra és az ország ieldarabolására.

A közelgő nemzetgyűlési választásokról szólva közölte, hogy a Károlyi-párt összefogott a Kisgazdapárttal, és éppugy csak egymás támogatásával élhet meg a falu és a város. „Minden talpalatnyi löldből minél többet ki kell termelniök a magyar gazdáknak, hogy feleslegükkel a városi lakosságot elláthassák. A falu nem élhet külön életet. Rá van utalva a városra, az ott termelt iparcikkekre. Ha tehát a város haldoklik, a falu is haldokolni fog. A népkormánynak az az üzenete a vidékhez, hogy ha vem áll a forradalmi kormány háta mögött, az ország szekere meg fog akadni abban a kátyuban, amelybe a régi kormányok vezetői vitték. Szabad fejlődés felé akarjuk vinni az országot, a kormány tagjai boldogok lennének, ha helyüket olyanok foglalnék el, akik becsületesebben tudnák az ország ügyeit szolgálni. Az országnak az az érdeke, hogy a forradalmi pártok nagy többségben jussanak a nemzetgyűlésbe, mert akkor a nyugati hatalmakkal olyan békét köthetünk, amely biztosítja a forradalom vívmányait és az ország területi épségét. E tekintetben nincs különbség a szociáldemokraták és a forradalmi polgárság között.

Nagy Endre, majd Drozdy Győző kisgazdapárti titkár szólaltak meg fel, majd a népgyűlés

határozati javaslatában

felkérte a pártok vezetését, hogy hassanak oda, hogy a választásokon az igazi népakarat nyilatkozzék, meg és a

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható.

terror és a vesztegetés, a lefűlt rendszer ezen maradványai, kiküszöböltesse nek. (A határozati javaslat többi részében a kormányt tantonutatlannal bizalmukról biztosítják.)

A határozatot Károlyi Mihály köztársasági elnökkel, Berinkey miniszterelnökkel és az összes pártok vezetőivel táviratilag közölték.

HIREK

— **Március 15. Nagykanizsán.** Soha még olyan impozáns módon és annyi bensőséggel nem ünnepelte Nagykanizsa a magyar szabadság hajnalhasadásának világtörténelmi évfordulóját, március 15-ikét, mint tegnapelőtt. Már délelőtt az iskolák ünnepélyeinek eddig példátlan zsufoltsága mutatta, hogy 1848. nagy eszméinek diadalrajutását a maga teljes nagyszerűségében felfogta Nagykanizsa város egész népe, de ahogyan délután a szociáldemokrata párt ünnepélyén demonstrált a város lakossága szinte teljes számban a forradalom ideáljai mellett, azt leírni nem, csak látni lehetett. Délután 2 órakor kezdett már élénkülni a Deák tér, amikor az ott felállított pódium körül egymásután helyezkedtek el a katonaság (élén az egész tisztikarral), a törvényszéki és járásbírók, az államügyészség, a városi tanács, a tantestületek, a pénzügyőrség, az ipartestület, a rendőrség díszcsapata, a katonai alreáliskola összes növendékei, a fejmunkások szakszervezete stb., stb. Ugyanekkor kezdtek gyülekezni az Eötvös-téren a különböző nagykanizsai szakszervezetek, ahonnan a rengeteg tömeg szociáldemokrata az ünnepélyt megelőző tüntető felvonulásra indult. Csak a fővárosban lehetett eddig pártját látni ily méretű felvonulásnak. Több mint egy kilométer hosszúságú menet kigyózott végig zárt négyes sorokban a Fő ut, a Sugár-ut, Rozgonyi-utca, Erzsébet tér, Fő tér és Deák tér vonalán. Minden szakma csoportjait külön külön táblák jelölték, melyek között ezúttal először szerepeltek a magántisztviselők (köztük sok nő), a postások, vasutasok és a menet élén haladó hadiözvegyek. Az óriási méretű menetet a gimnázista diákság csapata zárta, mely az intézet selyemlobogója alatt vonult ki. Mintegy négyezer ember részvételével, pontosan három órakor kezdődött meg igazi ünnepi hangulatban az ünnepély. Az ünnepség a Hymnus és a Marseillaise eléneklésével kezdődött. *Sneff* József kormánybiztos rajongó lelkesedéssel köszöntötte a forradalom első március 15-jét, melynek felvirradtára végre sikerült a proletárságnak megvalósítani a 48-as március 15 nek gyönyörű ideáljait: a szabadságot, egyenlőséget, testvériséget *mindenki* számára. Petőfi legizibb forradalmi sorainak idézése úgy hatott e lendületes ünnepi szónoklatba beleszőve, mintha a mostani forradalom ihlete sugálta volna őket. Az ünnepség másik szónoka dr. *Hajdu* Gyula volt, ki költői hasonlatokkal dus beszédében a magyar függetlenségi törhetetlen lelkesedésével méltatta, amellyel annyi nehéz évtizeden át küzdöttek a forradalom kivívásáért. *Garamvölgyi* Iván megdöbbenő átérzéssel, *Pálfi* Gizi izzó lelkesedéssel szavaltak Csizmadia Sándor proletárverseiből, Petőfi Sándor két forradalmi versét pedig Nagy György és Csizmadia János adták elő nagy készséggel.

— **Gyászrovat.** A múlt évszázad Nagykanizsájának egyik legtiszteltetelmesebb típusos képviselője, egy ősi kanizsai családnak matróna-feje szállt ma sirba. Szombat délután 84 éves korában meghalt özv. *Rosenberg* Jánosné, leánykori nevén: *Wellisch* Sarolta. Néhai férje

a legrégebb kanizsai cégek egyikének a *Rosenberg* és *Wellisch* cégnek a megalapítója és annak a kereskedőársadalomnak egyik oszlopos tagja volt, melynek Nagykanizsa városa egykori nagy hírnevét köszönhette. (A *Rosenberg* és *Wellisch* cégből lett később a *Neu* és *Klein* féle üzlet.) A megboldogult urihölgy a maga fejében vezető szerepet vitt Nagykanizsa minden irányu társadalmi mozgalmában, amire szeretetreméltó egyénisége mellett széleskörű műveltsége, kiváló zongorajátéka és nyelvismeretei is elsőrendűen kvalifikálták. Nagy és előkelő család gyászolja és pedig gyermekei: dr. *Rosenberg* Mór ügyvéd, *Rosenberg* Ernő, a *Franz* r. t. főtisztviselője, *Rosenberg* Richard budapesti gyáros és özv. dr. *Blau* Simonné, továbbá unokái között dr. *Balla* János nagykanizsai orvos és több dédunoka, akik mint családjuk igazi nagyasszonyát nem közönséges szeretettel övezték. Két év óta betegeskedett már, míg nem tegnapelőtt örök jobblétre lért. Temetésén, mely ma délután 4 órakor volt, résztvett a Nagykanizsa város egész intelligens társadalma.

— **Pártmozgalom Nagykanizsán.** A nagykanizsai szociáldemokrata párt tegnap két szakszervezettel bővült. Délelőtt a tanárok és tanítók gyűltek össze a Munkásotthonban és *Sneff* József kormánybiztosnak és *Brónyai* Lajosnak előadásai után megalakították az Oktatómunkások Szakszervezetét, melynek elnökévé nagy lelkesedéssel egyhangulag *Szalay* Sándor igazgatót választották meg. — Délután az arénában Nagykanizsa női jelentek meg, hogy meghallgassák dr. *Lukácsné* Viola Erzsébet előadását. Az előadónő magával ragadó beszédben mutatott rá a nők politikai jogainak jelentőségére úgy a nők, mint az állam szempontjából. *Földes* Miklósné a politikai jogok teljes gyakorlásának fontosságára hívta fel a figyelmet és kérte a nők szociáldemokrata szabadszervezetének megalakítását. A szervezet meg is alakult nyomban, s elnökévé *Földesné*, alelnökévé *Sneff* Józsefnét választotta. A gyűlésen beszédet tartottak még *Erdélyi* László, *Bárány* Antal és *Marvalics* József.

— **Nem jön holnap Kunfi miniszter.** A zalamegyei tanítószágot tanítógyűlésre hívták össze Nagykanizsára, ahol szerdán délelőtt dr. *Kunfi* Zsigmond közoktatásügyi miniszter személyesen akarta szállómegyeje pedagógusait az új tanítási rendszert illetően instruálni. *Kunfi* miniszter azonban kanizsai utazását közbejött akadályok miatt rövid idővel elhalasztani kényszerült, s így a szerdai tanítógyűlés sem lesz megtartva.

— **A Hadirokkantak estje.** Szombat este a legtöbb támogatást és rokonszenvet érdemlő egyesületnek, a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva szövetségének adózott a kanizsai publikum. Az est, mely művészi tekintetben busás ellenértéket nyújtott a jótékony adója fejében. Az egész műsor csupa válogatott művészi produkció volt. *Schwarz* Annuska a 13 éves kanizsai urleányka pazar zongorajátékával bámulatba ejtett mindenkit. Az orosz hadifogolyból magyar állampolgárrá, és budapesti szüesszé lett operaénekes, *Oroszi* (Eisenberg) Albert ünnepléses énekével keltett frenetikus hatást. Nem kisebb sikere volt a kvartettnek sem, amelyet *Wirnitzer* György volt 48-as karmester, *Gürtler* István, *Sanermann* Béla és *Ferenc* adtak elő teljes művészettel. *Garamvölgyi* Iván megrázó drámai erővel szavalt el egy melodramát. Mint zongorakísérők *Pásztor* Miksa tanár és *Villányi* István tették teljessé a koncert nagy sikerét.

— **Életunt kanizsai aggastyán.** Szombat délelőtt *Rédei* József 74 éves kanizsai cipész Hunyadi utcai lakásán borotvával elvágta a torkát. Nem sikerült azonban meghalnia, mert a kórházban, ahová még jókor vitték be, megmentették az életét. Kihallgatásakor azt mondta, hogy betegség és nyomorúság vitte rá végzetes lépésére.

— **A kanizsai dispensair nagy hangversenye.** A nagykanizsai tudóvesszeseket gondozó egyesület, f. hó 22-én magas színvonalu hangversenyt rendez a Polgári Egylet nagytermében. Ennek szereplői közül eddig *Scherz* Gézáné sz. *Haraszti* Vilma, *Pacher* H. a bécsi Néppera tenoristája, *Wirnitzer* György 48-as karnagy, a jeles fuvolaművész és *Blumenschein* Vilmosné ismeretesek. E négy név egymagában a legfényesebb sikert, s egyben a legmagasabb művészi nívót jelenti.

— **A Munkásstanács** holnap kedden este 7/8 órakor ülést tart, melyre a t. tagok és a Katonatanács tagjainak megjelenését kéri az elnökség.

— **Felhívás.** A nagykanizsai cipész és csizmadia iparosok szakosztálya felhívja összes tagjait, akik használt bakancsra igényt tartanak, kedden, azaz 18-án este 6 órakor az ipartestület helyiségében okvetlenül jelentkezzenek. *A vezetőség.*

Középiskolát végzett értelmes fiut tanoncul felvesz, elsőrangú szakemberré kiképez *Zsoldos* Gyula óras és ékszerész Csengeri-ut 2. szám.

Boroshordók

ujak és használtak, — balatonmenti borok waggontételekben ab termelő állomás kaphatók —

Péter Hugó bor- és hordókereskedőnél Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. szám alatt. (Borok kedvező fe tételekkel beratározhatók)

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 17. és 18-án

Lehár Ferenc a hírneves zeneszerző felléptével

A művészet diadal utja

művészdráma 5 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 17. és 18-án.

Az idei szezon legnagyobb eseménye!

Az iglói diákok

diaktörténet 4 felv. — Éneklésrel mellett.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltár és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kladóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 18. kedd.

63. szám.

Ha Magyarországot megcsonkítják...

Branting Intelmel az antanthoz.

Koppenhága. Branting, a szociáldemokraták nemzetközi kongresszusának elnöke a „Szociáldemokrata” című lap hasábjain Magyarország kérdésével foglalkozva súlyos intelmeket intéz a párisi békekonferencia tagjaihoz. Figyelmezteti a békedelegátusokat, hogy új háború és új bizonyalmak magvát hintik el, ha Magyarországon erőszakot akarnak elkövetni. Magyarország megcsonkítása — írja Branting — új Breszt-Litovszkot jelentene, és a csehek, akik ennek okozói, Európa nyugalmának megrontói lesznek.

Az Adria-kérdés.

Páris. Néhány nappal ezelőtt, az Adria-kérdés napirendre tűzésekor Olaszország azzal fenyegetőzött, hogy eltávozik a konferenciáról, ha nem kapja meg Fiumét. Az utolsó két napon sikerült megegyezést teremteni úgy, hogy Fiumét Olaszország kapja. Sonnino és Orlandó ugyanis kijelentették, hogy nem tudnak hazatérni Fiume nélkül. Fiume tehát, mint szabad kikötő Olaszországa lesz, ezzel szemben Olaszország lemond Dalmáciáról, melyet ugyanis csak stratégiai érdekekből igényelt. Zára és Sebenico így független, szabad kikötők lesznek, Dalmácia többi részét pedig Jugoszlávia kapja.

Mikor lesz meg a béke?

Páris. Nagy idegességet keltett Wilsonnak az az elhatározása, hogy a Népszövetségről szóló szerződést a békeszerződéssel egyidejűleg akarja aláírni. A békemegbízottak körében meg vannak győződve, hogy ha csak nem sikerül az elnöknek csodát művelnie, az előzetes békeszerződést nem írhatják alá március 20. körül, hanem az több heti halasztást fog szenvedni.

A pápa az erőszakos béke ellen.

Lugano. Az „Osservatore Romano”, a Vatikán hivatalos lapja közli, hogy a pápa nem kíván résztvenni a békekonferencián. Már tudatta is az antantkormányokkal, hogy nem vesz részt a konferencián, ha ott a győző diktálni akarná a békét a legyőzötteknek.

Német-Ausztria semlegessége.

Hága. Dr. Willon a Daily Telegraphban hosszabb cikket írt Német-Ausztriának Németországhoz való csatlakozásáról. A cikkben többek között az is foglalta-

lik, hogy ha Németország és az antant között új háború kerülne a sor, úgy Német-Ausztria semleges marad.

Cseh-lengyel csata Északmagyarországon.

Pozsony. Csacától északkeletre (Trencsénmegyében) a lengyelek megütköztek a csehekkel, akiket véres harc után visszaszorítottak. A csehek sebesülteiket Pozsonyban helyezték el.

A német—orosz harcok.

Bécs. Hágából jelentik, hogy a német csapatok ismét mintegy 20 kilométernyire vannak Rigától. A város kiürítése előtt az oroszok minden embert ártalmatlanná (?) tesznek.

A berlini polgárháború áldozatai

Berlin. A Munkástanácsok konferenciájának közlése szerint a Berlinben legutóbb lefolyt Spartakus-harcoknak 2400 áldozatuk van, kik közül 1200 a halottak száma.

Mackensent szabadon bocsátják

Bécs. A Freudenblattnak jelentik Belgrádból: Mackensent húsvét után valószínűleg szabadon bocsátják az internálásból. Hír szerint Mackensen megírta emlékiratait, melyek főleg a háborúért való felelősség kérdésére vonatkoznak.

A bankletétek és betétek.

Budapest. A bankletétek és betétek mozgathatóságának ideiglenes korlátozása tárgyában kiadott kormányrendelet megvitatására a budapesti pénzintézetek megbízottai ma délelőtt 1/2 10 órakor Ullmann Adolf elnöke alatt értekezletet tartottak a M. Á. Hitelbankban. Az értekezlet — értesülésünk szerint — mindenekelőtt állást foglalt az ellenőrzés módja ellen. Hivatkoznak arra, hogy a legszigorubb ellenőrzést a bankok vezetőségei vállalták volna teljes felelősséggel. A kulcsok átadásával a teljes anyagi felelősséget áthárítják a kormányra, s annak határozott átvállalására kérik is a kormányt.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 március hó 17. és 18-án.

Az idei szezon legnagyobb eseménye!

Az iglói diákok

diktörténet 4 felv. — Éneklés mellett.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

A toborzás utolsó napja.

A magyar népköztársaság önkéntes hadseregének toborzása a (győri) 4 hadosztálynál holnap véget ér.

Rövidesen felállítás alá kerül mind a hat, — a fegyverszüneti szerződésben megállapított gyaloghadosztály is.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a magyar hüm. már eleve az önkéntes hadsereg alapjára helyezkedett, melyet ime most, párisi hírek szerint a békekonferencia is követelni akar.

A népköztársaság életkérdése, hogy mindazok, akiknek munkaalkalmuk megvan — cisősorban földmunkások — a termelő munkához balasztás nélkül hozzáfogjanak. Ezen elvnek megfelelően a hüm. e'rendelte, hogy a régi kötelékből a földmunkások, valamint azok, kik elbocsátásukat maguk kérik, mihielyt a toborzott hadsereg megalakult s a régi csapat-teszt felválthatók lesznek — leszereltesenek.

A szabályszerűen leszereltek leszerelési illetményben részesíttetnek.

A legmeszebbmenő humanitással gondoskodás történik azonban mindazokkal, kiknek akár mint „menekültek”, akár mint „munkanélküliek”-nek megélhetésük biztosítva nincs. Ezek az új hadsereg kötelékébe felvétetnek, illetőleg ott megmaradnak.

Ugyanezen szociális humánus elvből következik az is, hogy a toborzásnál azok a szervezett ipari munkások, akiknek munkaalkalmuk nincsen, elsősorban jönnek felvételre tekintetbe.

Az új népköztársaságnak azonban épen olyan életérdeke, hogy szociális államberendezkedését, minden nemzetiségű polgárnak szabadságát megvédje, bármiféle hódító imperiálizmus, vagy ellenforradalom ellen, jöjjön az bármelyik oldalról is.

Azért volt sürgős szükséges, egy szociális, demokratikus alapon szervezett néphadsereg felállítása.

Az új hadseregbe azok jelentkezhetnek felvételre, akik:

a) 24 életévüket betöltötték, de 42 évnél nem idősebbek;

b) akik magukat legalább 6 havi tényleges szolgálatra kötelezik s a katonai fegyeleni és esküdszéki intézménynek fogadalommal alávetik;

c) s akik erkölcsi megbízhatóságukat valamely hatósági, társadalmi, gazdasági, vagy munkás szervezet tanúsításával igazolják;

d) és testileg alkalmasak.

Minden jelentkezőnek magával kell hoznia a c) pont alatti igazolványt, továbbá eddigi katonai szolgálatát, vitézségi érmeit, csapatkeresztjét tanúsító igazolványokat.

A felvettek „kötelezői” tartoznak alánni; *illetményeik:*

Napi zsoldjuk 15 korona.
Havi pótlék (legfeljebb 4 családtagig) 50 korona.

Nős katonák félévi lakbére 300 korona.
6 havi kifogástalan szolgálat utáni jutalomdíj 300 korona.

Karhatalmi kiküldetési pótdíj a helyőrségen kívül naponta 2 korona.

Akik használható katonai ruhában (lábbelivel) vonulnak be, addig amíg azt a ruhát viselik napi 2 korona pótdíj és ha ezen ruhájukat 6 hónapig viselik 200 korona jutalomdíjat kapnak.

Toborzó bizottságok működnek III/10 től — III/19-ig.

A győri 19. ddr. csoport részére:
Győr, Komárom, Esztergom és Magyaróváron.

A szombathelyi 18 ddr. csoport részére:
Szombathely és Sopron.

A zala- veseprémi 20 ddr. csoport részére:

Nagykanizsa, Veszprém, Keszthely és Alsólendva.

Továbbszolgáló altisztek, rangosztályba nem sorolt havidíjasok ugyanazon illetményben részesülnek mind a legénység, ezenfelül az eddigi szabályok szerint nekik járó különös *hadü* illetményeiket továbbra is huzzák.

A toborzottak III/20-án tartoznak lehetőleg egyenruhában a felszerelési állomásokra bevonulni s erre a toborzottakat az illető toborzóbizottság utasítja.

Újzetárségek és hírszerző különítmények tisztjei és legénysége egyébkénti alkalmasság mellett mind át fognak vétetni az önkéntes hadseregbe. Erre intézkedések később jönnek.

Mindazon tiszték és továbbszolgáló altisztek elhelyezése, ellátása és esetleg továbbképzéséről, kik az önkéntes hadseregbe helyet nem kapnak, a hadügyi kormány a legmesszebbmenő humanitással fog gondoskodni.

Nincsen tehát a hadügyi miniszter szándékában a fiatal tényleges tiszték elbocsátása.

HIREK.

— **Kinevezés.** A földművelésügyi miniszter Halász József nagykanizsai állami főerdőmérnököt, aki mint helyettes, már hosszú idő óta intézi Nagykanizsa város erdőinek ügyeit is, — erdőtanácsossá nevezte ki.

— **Tanári kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter kitérő földinket, dr. Mező Ferencet a ceglédi állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki. Dr. Mező a háború óta, amelyből szintén derekasan kivette a részét a nagykanizsai szociális irányú mozgalmakban élénk szerepet töltött be, s távozása határozott vesztesége a szociáldemokrata pártnak.

— **Az önálló törvényhatóság felé.** Jeleztük nemrég, hogy Snéft József nagykanizsai és dr. Briglevics Károly zalavármegyei kormánybiztosok együttes eljárásának eredményeképpen Nagykanizsából rövidesen önálló törvényhatósági joggal felruházott város lesz, ami Nagykanizsának a megyei gyámkodás alól való megszabadulását jelenti. Ebbe ugyan legalább még néhány hét bele fog teleni, de a vármegyének Nagykanizsa fölött való gyámkodása máris véget ért. Mint ugyanis Zalaegerszegről közlik velünk, a népkormány intézkedése folytán ezideig is, amíg Nagykanizsa város törvényhozásilag önálló törvényhatóságnak nyilvánították, Nagykanizsa város már most is közigazgatásilag a vármegye felügyelete alól kivettelt és a város teljes önkormányzatot nyert. Ennek megfelelően intézkedés történt, hogy Nagykanizsa r. t. városától a vármegyei közgyűléshez már előzőleg bejelentett ügydarabok Nagykanizsa városhoz visszaküldessenek.

— **Felállították a belatinci járást.** Több ízben tudósítottunk arról, hogy Zalavármegye vendvidékét, az alsólendvai járás nyugati felét Belatinc székhellyel új közigazgatási járássá akarják elkülöníteni. A belatinci járás, Zalavármegye 14-ik járása szombaton, március 15-ikén alakult meg ünnepélyes formák között. Ez alkalomra Kolbenschlag Béla alispán Belatincra utazott. A belatinci járás felállítását az ottlakó vend anyanyelvű lakosság méltányolni való kívánságára történt. A valóságban tulajdonképpen már hónapok óta külön közigazgatási területet képezett a zalamegyei vendvidék, ahol az alispán azideig is, amíg az új járás felállítható volt, Belatinc székhellyel fősolgabírói kirendeltséget állított fel, s már közel fél év óta itt intézték a derék vendek közigazgatási dolgait. Most hogy az új járást felállító törvényhatósági határozatot a népkormány jóváhagyta, Zalamegye közönsége örömmel állította fel a 14-ik járása részére a fősolgabírói hivatalt. Az új járás vezetésével dr. Cigány János tb. fősolgabíró bízott meg, aki mellé szolgabíróul dr. Kovács Jenő közigazgatási gyakornokot osztotta be az alispán.

— **Egy egerszegi katolikus pap rendőri felügyelet alatt.** Zalaegerszegen néhány hét óta egy új hetilap jelenik meg erősen klerikális irányú szellemben „Zalamegyei Újság” cím alatt. A lapnak egyik legszorgalmasabb munkatársa Pehm József r. kath. lelkész, több zalaegerszegi iskola hitoktatója. A zala-

egerszegi Munkástanács legutóbbi ülésének javaslatára dr. Briglevics Károly főispán-kormánybiztos Pehm Józsefet a „Zalamegyei Újságban” megjelent több forradalom- és köztársaságellenes cikke miatt rendőri felügyelet alá helyezte. Az intézkedést Zilahi István zalaegerszegi rendőrkapitány foganatosította Szombathelyen, ahol Pehm József már több napja tartózkodott. Dr. Briglevics ez intézkedéséről jelentést tett Nagy Vince belügyminiszternek, aki a kormánybiztos intézkedését jóváhagyta és egyúttal arra is utasította a kormánybiztos, hogy a zalaegerszegi rendőrség Pehm József ellen ellenforradalmi cikkei miatt az eljárásra illetékes budapesti államügyészségnél a feljelentést tegye meg. Az eljárás lefolytatásáig természetesen Pehm József Szombathelyen, rendőri megfigyelés alatt marad. Forrásunk szerint a szombathelyi püspöki helynök Pehm Józsefet, aki cikkeivel és agitációival a város politikai és társadalmi életének békéjét megzavarta, Zalaegerszegről el fogja helyezni. — A „Zalamegyei Újság”, melynek hasábjain Pehm József kártékony munkáját végezte, az esetről irván, reprodukálja a lelkész írásműveinek inkriminált részeit, melyek a következők: „A főpásztor (a Celldömölkre internált gróf Mikes János szombathelyi püspök) az elmúlt vasárnapon együtt imádkozott az Egek Urához a celldömölki hívőkkel szerencsétlen hazánkért”. A Munkástanács a „szerencsétlen” jelszót inkriminálta. A másik újságcikk a főkegyuri jogról szólt és ennek kifogásolt mondata így hangzik: „És még az nincs tisztázva, hogy az apostoli királynak engedélyezett főkegyuri jog okvetlenül átszáll-e a köztársasági elnökre.” — Az a meggyőződésünk, hogy Pehm hitoktató rendőri felügyelet alá helyezése nem ok nélkül történt.

— **A balatonmenti fürdők megrendszabályozása.** Ugyancsak korán fogott hozzá az idén a kormány a fürdők megrendszabályozásához. A kereskedelmi miniszter felhívására, ugyanis a központi árvizsgáló bizottság már foglalkozik a fürdőhelyek elemezési és lakásvizonyuinak kérdésével. A tervezet szerint szabályozni fogják az étkezés árát, továbbá a fürdés, ruhák és egyéb mellékszolgáltatások díját is. A szabályozás nemcsak a szállókra, hanem a panziókra és magánlakásokra is ki fog terjedni. Sőt az is meglesz szabva, hogy egyes családok és személyek mennyi ideig vehetik igénybe a fürdőt a fürdőidény alatt. Minthogy hazánk fürdőhelyei csaknem kivétel nélkül a megszállott területeken vannak, a későbbi rendelet kizárólag a balatonparti fürdőket fogja érinteni.

— **Hogyan lehet megszüntetni a munkanélküliséget?** A nagykanizsai szociáldemokrata párt „Szellemi munkások” csoportjának tagjai felkéretnek, hogy csütörtökön d. u. 6 órakor a Munkásotthon helyiségében jelenjenek meg. Tárty: 1. A munkanélküliség megszüntetése feletti eszmecsere. 2. Tagfelvétel.

— **A polgárőrség elnöksége felhívja a polgárőröket,** hogy szerdán délután 1/2, 6 órakor valamennyien jelenjenek meg az őrtanyán tartandó gyűlésen, melynek tárgya a polgárőrség felosztása. — Egyben felkéretnek mindazok a polgárőrök, akik fegyvereiket s egyéb felszerelési tárgyukat még nem adták be, e hó 25-ig okvetlenül szereljének le. Estenkint 8-9 óra közt a szolgálatvezetők az őrtanyán veszik át a felszereléseket.

— **A próbaszolgálat folytatása.** Többekkel megesett, hogy az államnál olyan állásra volt kilátása, melyre csak bizonyos idejű próbaszolgálat után neveztek volna ki, de a háború éppen a próbaszolgálat teljesítése közben érte, s így félbe kellett szakítani a próbaszolgálatot. A kormány most elrendelte, hogy azok, akik próbaszolgálatukat a hadbavonulás miatt szakították félbe, azt ott, ahol megkezdték, folytathatják.

— **Angolul és németül tanít csoportonként és egyenként,** — tanulókat előkészít, — valamint minden irodai teendőket elvállal Rosenfeld Szemere-ut 23. (Csengeri-ut sarok.) — Fogad 12-2-ig és 5-7-ig.

15/Vh. 1919. sz.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tételik, hogy a letenyei járásbírósnak 1918. évi Pk: 869/3 számú végzése folytán Dr. Csempesz Kálmán ügyvéd letenyei lakos végrehajtató javára 66 korona tőke, ennek 1918. július 7-től járó 5 százalékos kamatai, eddig összesen 117 korona 38 fillérben megállapított és a még felmerülő költségek erejéig, — beszámításával a lefizetett 38 korona összegnek, 1918. évi július 12-én lefoglalt és 780 koronára becsült kocsi, hordók, pajta, göré és sertésből álló ingóságok Felsőszemenyén 1919. évi március hó 31-én délelőtt 11 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Letenye, 1919. évi március hó 14-én.

Schmid János
jbir. végrehajtó.

Középiskolát végzett értelmes fiut tanoncul felvesz, elsőrangú szakemberré kiképez Zsoldos Gyula óras és ékszerész Csengeri-ut 2. szám.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papíráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83 63.
— SÜRGŐNYCÍM: PAPIRTEXTIL. —

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 19. és 20-án

Várkonyi Mihály felléptével!

Baccarat

dráma 4 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Uradaimnak figyelmébe!

Ajánlunk szavatolt fajazonos MAMUTH és OBERNDORFI

répa-magot

— még a készletből tart. —

Hirsch és Szegő gazdasági magkereskedése Erzsébet-tér

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vadászpostán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifjú Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 19. szerda

64. szám.

Wilson győz.

Magyarország javuló kilátással.

Bécs. Amsterdamból jelentik: A „Manchester Guardian” című angol lap párisi tudósítása szerint Wilsonnak sikerült a franciákat mérsékeltebb politikára bírni. A franciák belátták, hogy az imperialista béke csak új háborút idézne elő, s ezért lemondtak az önálló rajnai köztársaság alakításáról, valamint a Saarmedencének Franciaországhoz való csatolásáról. **Magyarország tekintetében az angol lap szerint Franciaország teljesen elélt azon szándékától, hogy a kis nemzetek telhetetlen aspirációját kielégítse.** Az utóbbi időben különösen Amerika részéről nagy agitáció folyt a mérsékeltebb békefeltételek érdekében. Hír szerint a békekonferencia területi bizottsága fogalmazza az új feltételeket, melyek szerint elsősorban a nemzetiségi viszonyokat kell tekintetbe venni, **nem szabad tehát tiszta magyar vidéket idegen imperalizmusnak feláldozni.**

Mit ígértek a cseheknek?

Prága. A napokban visszaérkezett Párisból Tusek, Massaryk cseh köztársasági elnök bizalmasa, aki úgy informálta a prágai vezető politikusokat, hogy a párisi békekonferencián a cseheknek ígérték Magyarország Dunától délre eső vidékeinek egy részét továbbá az Ipolytól keletre eső és Ungmegyétől keletre elterülő vidékeket is. A cseheknek állítólag joguk van Pozsonynál és Komáromnál a Duna déli oldalán egy-egy hidőt kiépíteni 12 kilométer körzettel. Tusek szerint Sálgótarján is megkapják a csehek, Miskolcot azonban meghagyják a magyaroknak.

(Kétségtelen, hogy ha volt is alapjuk a csehek által nyert ezen ígéreteknek, ezeket Párisban még Wilson nagy diplomáciai győzelme előtt tették, melyről első táviratunk szól. A Wilsoni álláspont győzelme bizonyára nagyot változtatott a cseh álmok teljesülésén is. A szerk.)

A cseh szocialisták

a hódítások ellen.

Prága. A szociáldemokratapárt tegnapi népgyűlésén az összes szónokok az imperialista követelések ellen foglaltak állást és

követelték, hogy a cseh-német és magyar proletárokkal a cseh demokraták együtt működjenek. Az egyik szónok hangsúlyozta, hogy a helyzet most Cseliországban olyan, mint Oroszországban volt Miljukow idején. Kramarz politikai szerepe olyan, mint Miljukové volt, Klofécé pedig, mint Kerencké.

Végleges lesz

a békeszerződés.

Newyork. A Washington Starnek jelentik Párisból: Megbízható forrásból vett értesülések szerint a megbízottak elejtették azt a tervet, hogy Németországgal előzetes békét kössenek, és az a szerződés, amelyet a németek alá fognak írni, végleges szerződés lesz, mely a Népszövetség tervezetét is magában foglalja. **A szövetségesek párisi megbízottai a németekkel kötendő békeszerződés aláírása után a németek volt szövetségeseivel kötnek békét.**

A pápa és a békekonferencia.

Rotterdam. Rómából jelentik, hogy Anette párisi bibornok római látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert azt a római kérdéssel összefüggőnek látják. Megbízható helyről származó információ szerint a nagyhatalmak a pápának hozzájárulási jogot akarnak adni a népszövetséghez. Ezzel egyszerre elismerik a szentszék függetlenségét.

Enyhül a betét—rendelet.

Budapest. Az ingóvagyon feletti rendelkezést korlátozó rendelet által okozott izgalom már csillapszik. A bankértekezlet kiküldöttjei hosszasan tárgyaltak Grün államtitkárral, aki kijelentette, hogy csütörtökön új rendelet fog megjelenni, amely a takarékbetétek kivételét ugyanolyan feltételek mellett engedi meg, mint a folyószámlaköveteléseket és a safekre nézve zár alá vétel helyett a leltározást rendeli el. A pesti nagybankok be sem várták a rendelet megjelenését, hanem már tegnap kimondották, hogy a rendelet tudomásulvétele előtt megkezdik a betéteknek az államtitkár által megjelölt módon való folyósítását.

Jön a vagyonadórendelet.

Egy fővárosi bankember nyilatkozata.

— Budapesti tudósítónktól. —

A hivatalos lap vasárnapi száma közölte a kormány rendeletét az értékek teletti rendelkezés időleges korlátozásáról. A rendelet értelmében további intézkedésig tilos az értékek elhelyezésére szolgáló bérelt páncélrekeszeket (safeket) kinyitni, azokba bármit behelyezni, vagy azokból bármit kivenni. A bármely cégnél elhelyezett értékpapir felett csak az esetben szabad rendelkezni, ha az értékpapir ellenértéke folyószámlán a fél javára iratuk. Betéti üzlettel foglalkozó cégeknél betéti könyvekre elhelyezett betétekről tekintet nélkül a betét összegére további rendelkezésig összesen legfeljebb ezer koronáig szabad rendelkezni. Folyó számlára elhelyezett összegek felett a folyószámlatulajdonos további intézkedésig csak annyiban rendelkezhetik, amennyiben a felveendő összegre az őt terhelő adók, vagy más közhatalom kiegyenlítésére, saját és hozzátartozói élelftartása céljára, alkalmazottai fizetésének vagy munkabérének, üzemi vagy üzleti helyiségbérének, mezőgazdasági, ipari, vagy kereskedelmi vállalatának, vagy üzemének folytatásához szükséges kiadásainak kiegyenlítésére, 1919. évi március 15-ét megelőzőleg származó szerződési kötelezettségből eredő esedékessé vált tartozásának kiegyenlítésére mulasztatlan szüksége van, és a felvett összeget tényleg az illető célra is fordítja.

A nagyhorderejű rendelet tárgyában és a vezető pénzügyintézetek álláspontjának megismerése érdekében felkerestük Wálder Gyulát, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatóját, aki kérdéseinkre a következő választ adta:

— Arra a kérdésre, hogy a vezető fővárosi pénzügyi körökben minő megítélés alá esik a rendelet, csak azt felelhetem, hogy a rendelet megjelenését a bécsi vagyonadótörvény megjelentésére közzéle után egészen természetesen tartjuk azon szoros kapcsolatnál fogva, amely Budapest és Bécs között fenáll és amely nálunk is gyors intézkedést tett szükségessé. A rendeletet egyébként nem tekintjük egyetlennek, mint a legközelebbi időben megjelenendő vagyonadórendelet előhírnökének. *A vagyonadórendelet értesítésénél szerint előreláthatólag már a legközelebbi napokra várható.* A zárlat tehát csak átmeneti intézkedés, s ezzel magyarázható az a drákói szigor is, mely intézkedéseiben kifejezésre jut, bár ezek sérelmesnek nem tekinthetők. Egyedül csak az lehet sérelmes, hogy a takarékbetétek fölötti rendelkezési jog nem egyenlő a folyószámla-követelések feletti rendelkezési joggal. Ennek következté

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható

ben elképzelhető, hogy különösen a kisiparos, aki takarékbetétjéből eszközli kifizetéseit, a hét végén szokásos kötelezettségeinek nem tud majd eleget tenni. De nem méltányos az sem, hogy az akinek esetleg minden vagyona takarékbetétben van elhelyezve, s ebből fedezi folyó kiadásait, amelyek az 1000 koronában megállapított kivétel maximumot könnyen túlhaladják, nem tudja még háztartási kiadásait sem fedezni. Ennek a sérelemnek az orvoslása, valamint más kisebb jelentőségű pontok módosítása érdekében a fővárosi pénzügyintézetek a pénzügyminiszterhez fordultak és minden reményünk megvan arra, hogy a pénzügyminiszter kívánságait előzékenyen teljesíteni fogja.

A tőzsdei forgalmat illetően a pénzügyminiszternek az az intenciója, hogy a tőzsdei forgalom folytonossága meg ne zavartassék és szabadsága csupán azzal a korlátozással tartassék fenn, hogy vagyonelevonás létre ne jöhessen. Ha tehát valaki értékpapírokat vásárol, úgy módjában van ezek ellenértékét kifizetni, feltéve, hogy a kifizetendő összeget helyettesítő értékpapírokat helyez letétbe.

A vidéki intézetekre vonatkozólag a rendelet teljes mértékben fentartja a rendelkezési jogot. A vidéki intézetek tehát akár folyóeszámlaköveteléseik, akár pedig lombard-számlájuk felett szabadon rendelkezhetnek és értékpapir-eladási vagy vételi ügyleteikben sincsenek korlátozva. A vidéki intézetek rendelkezéseit a fővárosi pénzügyintézetek ennek következtében nem tartoznak a rendelet szempontjából vizsgálat alá venni, s azokat teljesíthetik. Nem mentesíti azonban ez a vidéki pénzügyintézeteket azon kötelezettség alól, hogy ügyfelik rendelkezéseit ökök vegyék a rendelet szempontjából ellenőrzés alá, s csak oly rendelkezéseket adjanak fővárosi bankösszekötéseiknek, melyek a rendelet határozmányainak megfelelnek. A letétbe elhelyezett értékpapírok felett a fél csak akkor rendelkezhetik, ha az ellenértéket folyószámlán belizeti. Közölhetem, hogy a vagyonzárlat előreláthatólag nem fog sokáig tartani.

HIREK.

— **A nagykanizsai közalkalmazottak és a nemzetgyűlési választások.** Holnap, csütörtök délután 6 órára az állami polgári iskola rajztermébe a közelgő nemzetgyűlési választások ügyében értekezletre hívták össze az összes nagykanizsai közalkalmazottakat. Az osztályparlament ellen küzdött fennállása óta a szociáldemokrata párt állandóan. Nagyon helyesen cselekedett! Ne legyen kiváltsága egyikét társadalmi osztálynak a törvényhozás. Ennek az eszmének gyakorlati megvalósítását óhajtja a közalkalmazottak országos egyesületének helyi szervezete is, mikor a szociáldemokrata párt vezetőségénél azon óhajának kíván kifejezést adni, hogy a közelgő képviselőválasztások alkalmából a jelentékeny számot tevő nagykanizsai tisztviselők közül is fogadjon el egy, a holnap tartandó közgyűlés által jelölendő egyént a kerület részére hivatalos képviselőjelöltül. — Ez jogos kívánságuk a nagykanizsai közalkalmazottaknak. — Csak arra kérjük a közgyűlést, hogy a jelölt megválasztásában ne a személyi kultuszt érvényesítse, hanem azon elv szerint cselekedjék, hogy a jelöltje lehetőleg egyesítse magában azon kvalitásokat, amelyek a győzelem esélyei biztosítják a tisztviselő képviselőjelölt részére. Tehát olyan egyén legyen a jelölt, kinek becsületes önzellen törekvéseit már a múltból ismeri a közönség; ne csupán egy-két társadalmi osztály előtt legyen személyileg ismert,

hanem általában az egész város választóközönségének bizalma összpontosuljon annak személyében. Így aztán a győzelem kilátásával veheti fel a harcot a tisztviselők jelöltje.

— **Uj iparendedélyek Nagykanizsán.** A városi tanácsnak legutóbb tartott tanácsüléséből az alábbi új iparendedélyeket adták ki: *Krontill* Józsefnek női szabó, *Kertész* Bélának bognár, *Blum* Oszkárnak és *Flumbort* Györgynek cipész mesterség gyakorlására. — Ugyanekkor Nagykanizsa r. t. város gyümölcsértékesítő és központi szeszfőzde-vállalata szesznek nagyban való árusítására hatósági engedélyt kapott.

— **A kanizsai hivatásos tűzoltóság ügye.** Nagykanizsa város pénzügyi bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott az új városi tűzoltóügyi szabályrendelettel és ezzel kapcsolatban a városi hivatásos tűzoltóság fejlesztésének kérdésével. Hozzájárult a pénzügyi bizottság a szabályrendeletnek azon pontjához, mely a nagykanizsai hivatásos tűzoltóság jelenlegi 9 főnyi létszámának 15-re leendő feiemelését tervezi, mely 15 főnyi személyzet 1 tűzoltótisztból, 1 őrpáncsnokból (segédtest), 2 rajvezetőből, 1 szertárosból és 10 tűzoltóból állna. Kifogásolták azonban a háztulajdonosok tűzoltóadójának szervezetét, mely szerint minden földszintes ház után egyforma és minden emeletes ház után egyforma illetményeket kelene fizetni. Ehelyett többen azt javasolták, hogy a házak egyenes adója után kirovandó bizonyos percentben állapíttassék meg ez a díj. E tekintetben azonban még nem jutott egységes megállapodásra a bizottság.

— **A nagykanizsai dispensair közgyűlése.** A József szanatorium egyesület nagykanizsai fiókja ma, szerdán délután 3 órakor tartotta meglehetősen mérsékelt érdeklődés mellett évi rendes közgyűlését a szokásos tárgysorozati pontok keretében.

— **Megszűnt Sormáson a sertésvész.** A Nagykanizsát környező községek közül két hónap óta már csak Sormáson volt sertésvész, ahol ez a járvány múlt ősszel még olyan arányokban tombolt, hogy Sormásról naponta tízével-huszával hordták ki a falu határába az elhullott sertéseket. A csapás, mely a sormásiakat sújtotta, a múlt héten végre megszűnt, igaz, hogy abban majdnem az összes sormási sertések elpusztultak.

— **Egy világhírű gondolatolvasó Nagykanizsán.** Jövő kedden, f. hó 25-én egy világhírű ember fogja csodálatba ejteni produkcióival a kanizsaiakat. *Schenk* Jenő, a csodás képességű telepátikus rendez a Polgári Egylet nagytermében előadást azokból a hatodik érzék körébe mutatványokból, melyek nagyrésze a természettudomány részére is még probléma. Hogy milyen rendkívüli képességekkel rendelkezik *Schenk* Jenő, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy előadását Budapesten a Vigadó nagytermében rövid időn belül négy ízben meg kellett ismételnie. *Schenk* telepátikus mutatványai Nagykanizsán is nagy érdeklődésre számíthatnak.

— **Koszorupótló adományok.** Folyó hó 6-án elhunyt dr. *Miklós* Dezső iránti kegyeletből koszorupótló címen adakoztak: Gyászoló család 200 K, Nagykanizsai Bankkegyesület tisztikara 115 K, Schwarzenberg Béla és neje 100 K, Weisz Tivadar, Schwarzenberg Izidor és neje Zalaapáti, Neumark Jenő, Kreiner Gyula és neje, Nagykanizsai Bankkegyesület, Lichtenstein Albert és neje, Leitner Simonné, Dukász Dávid, Beck József 50-50 K, Löwinger Simonné Zalaegerszeg, József Szanatórium elnöksége, Hirschler Sándor 40-40

K, Holzer József, dr. Bród Tivadar és neje, Berger Ignác 30-30 K, Stein Ignác és neje 25 K, Baron Ilonka, Biró István és neje, Biró Simon és neje, Grünberger Lipót, Krausz Albert, Leitner Aladár és neje, Maschankner Ignác és neje, özv. Ney Albertné, Ney Miksa és neje, Peter Hugó és neje, Polgár Henrikné Szombathely, Rosenberg Pál, Steiner Miklós, Wollheim Manó 20-20 K, Berger Mórné, özv. dr. Molnár Jákóné és László Vilmos 10-10 koronát, összesen 1410 koronát. Az *izraelita Szentegylet*.

— **A Szociális Ipargazdasági Párt** felhívja az összes iparosokat, hogy a f. hó 21-én pénteken este 7 órakor az iparcsüvegben tartandó közgyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: 1. Állásfoglalás a nemzetgyűlési választásra. 2. A választmány és a pártelnökség választása. Az *ideiglenes vezetőség*.

Nyilt-tér.*)

Van szerencsém ismerőseimet, s a n. é. közönséget értesíteni, hogy Csengery ut. 2. szám alatt, az Első Magyar Biztosító Társaság palotájában

Óras- és ékszerész üzletet nyitottam.

Üzletemet modern órajavitó műhellyel szereltem fel, s gazdag külföldi tapasztalataim folytán elvállalom a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabbig mindenfajta órák alapos javítását. — Specialista chronometer-, chronographstopper- és antik órák javításában. — Elvállalom ezenkívül ékszerek és látszerészeti cikkek javítását. Kérem ismerőseimet, s a n. é. közönséget, hogy ifju vállalatomat pártolni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Zsoldos Gyula

óras- és ékszerész.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Ügyes irnokot

vagy
gyakorlott gépirónót
keresek. — Cim a kiadóban.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 19. és 20-án

Várkonyi Mihály felléptével!

Baccarat

dráma 4 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és
ünneppnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 március hó 20. és 21-én.

Világszláger!

Csak 2 nap!

TOSCA

Sardou V. világhírű drámája után 5 felv.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár-
és ünneppnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 20. csütörtök

65. szám.

Nyomdászstrájk Budapesten.

Budapest. Ma reggel óta a főváros összes nyomdáiban szünetel a munka. A budapesti nyomdászok ugyanis bérkövetelési differenciák miatt strájkba léptek. Ez miatt ma délelőtt már egyetlen lap sem jelent meg Budapesten és ugyanezen ok folytán ma csak az alábbi néhány telefonhírt adhatjuk.

Wilson győzelme.

Együttes szerződés a népszövetségről és a békéről.

Newyork. A Newyork Worldnak jelentik Párisból: A Népszövetségnek és a békekötésnek egyesítése elleni opposzió tegnap teljesen megszűnt annak következtében, hogy az angolok Wilson kívánságához hozzájárultak. A tízes bizottság tegnap hivatalos ülést nem tartott, de Wilson, Lloyd George és Clemenceau fontos értekezleteket tartottak. A tanácskozásokon a jóvátétel kérdésével is foglalkoztak és hír szerint abban állapodtak meg, hogy a jóvátételi kötelezettség kizárólag a háborús károokra terjedjen ki. Így tehát Németországtól jelenlegi korlátolt fizetési képességei folytán nagyobb kártérítést követelni nem lehet. A tegnapi fejlemények az olasz problémát is érintik és Orlandó kijelentése szerint remény van a meggyezésre.

Olaszország fenyegetődzik.

Bécs. Amerikai jelentések szerint az olaszok kijelentették a békekonferencián, hogy szükség esetén fegyverrel foglalják el azt a területet, amelyet a londoni szerződés az olaszoknak ígért.

Megjelent a vagyonzárlatot módosító rendelet.

Budapest. A hivatalos lap mai száma közli a vasárnap elrendelt vagyonzárlatot módosító rendeletet. A páncélszekrényekre vonatkozóan kimondja a rendelet, hogy az illetékes járásbíró megengedheti egyes okiratok kivevését a safekból, de a safe kinyitásánál bírói kiküldött jelenlétét is elrendelheti. — Módosul a betétek feletti rendelkezés korlátozása is, amennyiben ha a fél igazolja, hogy adó, életfentartás, bér, szerződéses kötelezettség vagy tőzsdei obligo fizetése végett van a betétjének 1000 koronán felüli összeget is vehet ki betétjéből. A március 16 óta elhelyezett betétek felett a felek összegre való tekintet nélkül rendelkezhetnek. A giro-forgalomra vonatkozó rendelkezések nem foglaltatnak, a most megjelent rendeletben. Erre vonatkozólag külön rendelet fog a napokban megjelenni.

Ujabb miniszterválság.

Budapest. Ma este újból minisztertanács lesz, amelyen szóba kerülnek azok a differenciák, melyek B u z a Barna földművelésügyi és S z a b ó István birtokosztási miniszterek között legújabbán ismét felmerültek. Ha az ellentéteket közöttük a mai minisztertanácson nem sikerül elosztani, úgy mindkét miniszter szándéka lemondani.

Közös földbirtokot akarnak a nagykanizsai közalkalmazottak.

Felhívás a kanizsai közalkalmazottakhoz!

Óriási szociális jelentőségű tervvel foglalkozik a nagykanizsai köztisztviselők egy agilis csoportja. Nem kisebb dologról van szó, mint hogy szövetkezeti alapon egy több ezer holdnyi ingatlant szereznek meg (amire a földbirtokreform nekik módot és lehetőséget nyújt) és ennek a gazdaságnak termékeiből látják el az összes nagykanizsai közalkalmazottak magukat gabonától kezdve mindennel, tejjel, burgonyával, a hizlaláshoz szükséges tengerivel stb., stb., amit csak egy földbirtok produkálni tud. A legkomolyabb mozgalom indult meg ez irányban, melynek sikeréhez már a legfelsőbb helyeken is megvan a teljes garancia. A nagykanizsai közalkalmazottak egyik Nagykanizsa melletti több ezer hold kiterjedésű, kiülően felszerelt birtokot akarják szövetkezeti részére megszerezni. Ezen törekvésük valóra váltását célozza a mozgalom egyik vezetőjének alábbi, figyelemre méltó sorai:

Az 1919. évi XVIII-ik néptörvény 9. pontja értelmében a 10 000-nél több lakósu városokban alakult és legalább 500 tagot számláló tisztviselői beszerzési csoportok igényelhetik, hogy tagjaiknak mezőgazdasági termékekkel való ellátásuk céljából megfelelő területű mezőgazdasági birtokot vagy kerti birtokot hasítanak ki számukra városuknak, vagy más községeknek a határában. Azonban csak olyan tag jöhet tekintetbe, kinek saját földbirtoka nincs. A „beszerzési csoport” minden egyes tagja után két hold mezőgazdasági föld vagy 1 hold kerti birtok igényelhető. Ennél nagyobb területet a tagok akkor sem kaphatnak, ha egyes tagoknak a „beszerzési csoportban” több üzletrészüket van. Ha a „beszerzési csoport” tagjainak száma csökken, a népgazdasági miniszter a földbirtok megfelelő részét elvonhatja. Külön méltánylást érdemlő esetekben az országos birtokrendező tanács kevesebb tagszámú szövetkezetek (beszerzési csoportok) számára is engedélyezhet földszerezést, s az egy-egy tagra eső terület mértékét fel is emelheti, de legfeljebb csak 4 holdra.

Röviden ez a fentidézett néptörvény benünket közelről érdeklő tartalma, melynek nemes intenciója lehetetlen, hogy át nem hassa a közpályákon küzdő alkalmazottakat kivétel nélkül. Lehetetlen, hogy valakit is hidegen hagynya az a tudat, hogy felette lebeg egy a jobb és olcsóbb megélhetést biztosító alkalom, melyet — idők csodája — ez egyszer úgy kínálnak felülről.

A fentidézett néptörvényben arról van szó, hogy e tisztviselői „beszerzési csoportok” igé-

nyelhetnek minimális 1000 hold földbirtokot. Tehát, hogy a birtokhoz jogunk legyen, alakítsunk Nagykanizsán egy beszerzési csoportot, melyet különben alakítani sem kellene, mert már megvan, csak át kellene szervezni, széles és modern alapokra lefektetni. A gyorsan megszervezett „beszerzési csoport” tagjai számának megjelölésével felír az Országos birtokrendező tanácshoz Budapestre, megnevezi azt a gazdaságot, melyre igényt tart és kéri a tanács azonnali intézkedését a birtok kisajátítására. Azonban addig is míg a birtok ügyét a megvalósítás közelébe hozhatjuk, a „beszerzési csoport” fogyasztási szövetkezetek szerű átszervezésére sürgős szükség van. Haladék nélkül üssük nyélbe, hogy a legtöbbet szenvedő köztisztviselők minden tekintetben kivédhessék a soba meg nem szűnőnek látszó aruzsorát és kizsákmányolást. A posta és táviró-alkalmazottak Budapesten voltak az elsők, akik 8000 taggal minden árucikket felölöl beszerzési csoportot alakítottak és 16,000 hold földbirtoknak a Kóburg hercegi birtokból való kisajátítását kérték. A tárgyalásokat velük a földművelésügyi miniszterium már meg is kezdte. A budapesti postások az elsők a száz féle kategóriákból, kik a jobb és olcsóbb megélhetést vitató eszméket a felesleges sok teoretizáló konferenciákból kivitték a gyakorlati életbe és vele már a teljes megvalósítás küszöbén állanak.

Remélhető, hogy invenciókban éppen nem szegény kanizsai közalkalmazottak hatalmas tábora is követni fogja a radikális példát és levonja a rajta megtörtént szomorú tapasztalatok összes konzekvenciáit. A mi jövőnk kilátásával tisztában vagyunk. Rajtunk, kiszabott jövedelemből élőkön keserves megvárakoztatások után eljövő kinevezésekkel és pár száz koronát hózó előléptetésekkel nem lesz segítve, mert amennyire növelik csekély anyagi javításokkal a jövőbe vetett reményeinket, kereskedő, iparos, hentes, kofa, a tejes és a többiek művészi módon gondoskodnak a régi egyensúly betartásáról, s nyomban háromszoros arányban emelik fel gyakran silány portékáik árát. Rajtunk csak egy segíthet: ha összefogunk arra, hogy egymást önköltségi áron szerzett jó minőségű fogyasztási tárgyakkal ellássuk és szövetkezzünk, hogy később a biztosan remélhető saját földbirtok és gazdaság segítségével könnyíthessünk sorsunkon, hogy mézárszékekkel, tejcsarnokokkal és a többi hasonlókkal szemben megvédhessük existenciális érdekeinket. A pesti postások birtokigénylő felterjesztését és beszerzési csoportjaik legújabb alapszabályait megszereztük.

Felkérjük az összes nagykanizsai közalkalmazottakat, úgy az állami, mint a városi és járási intézmények minden rangú alkalmazottait (az elhunyt közalkalmazottaknak pedig az özvegyeiket és árváikat, valamint a nyugdíjasokat és a postamestereket is,) hogy a fentiekben vázolt, egy szövetkezeti birtokkal kapcsolatosan létesítendő „beszerzési csoport” alakításának megbeszélésére s. hó 23 án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a nagykanizsai törvényszéki épület kis tanácstermében megjelenni szíveskedjenek.

P. N.

HIREK.

— **Nagykanizsa — önálló törvényhatóság.** A tegnapi minisztertanács határozatával Nagykanizsa rendezett tanácsu városból Nagykanizsa törvényhatósági joggal felruházott város lett. Vége tehát a város szabad fejlődését oly hátrányosan befolyásoló szégyenteljes megyei gyámkodásnak. De a felszabadulás nemcsak jogokat, hanem kötelezéseket is jelent ránk nézve. Most már többé nem lehet a szülőkörű, maradi vármegyére fogni annak egész ódiáját, hogyha Nagykanizsa továbbra is a stagnálás kátyujában marad ülve, vagy pláne mint eddig történt, fejlődés helyett hátrafelé fog haladni. A forradalom és ennek tetters képviselői megszerezték Nagykanizsának a teljes önállóságot, most már rajtunk áll, hogy bebizonyítsuk, valóban megérettünk e már az önállóságra, vagy ami ezzel egyenlő: az öntudatos, kulturát teremtő és azzal élni is tudó városi életre. Értesülésünk szerint a tegnapi minisztertanács Nagykanizsával együtt Szombathelyt, Kaposvárt és Nyíregyházát is az önálló törvényhatósági joggal felruházott városok közé léptette elő.

— **A nagykanizsai néptanács ülése** A városi képviselőtestületet helyettesítő nagykanizsai néptanács holnapután, szombat délután 3 órakor tartja megalakulása óta második ülését a városház kistanácstermében. A szombati néptanácsi ülés tárgysorozata a következő:

1. Bizottságok kiküldése.
2. A villamosáram egységárának felemelése.
3. A tűzoltószabályrendelet.
4. A közokmányi szabályrendelet módosítása és második osztályos főorvosi állás szervezése.
5. A közokmányi pótköltségvetése.
6. A városi múzeum és könyvtár rendezése és igazgatói teendőinek ellátása.
7. A postaház építésével kapcsolatos utca-szabályozás.
8. A városi alkalmazottak drágasági pótléka.
9. A nyugdíjszabályrendelet módosítása.
10. Deák Péter rendőrkapitány nyugdíj zása.
11. Tancsics Béla kataszteri nyilvántartó özvegyének nyugdíja.
12. Kiss József városi rendőr özvegyének nyugdíja.
13. A hadbavonult városi alkalmazottak ruhabezzerzési segélye.
14. Pflanzner Gáborné ajánlata a Gyár utcai házhely megvételére.
15. Sinkovics Sándor ajánlata a Petőfi-uti városi férhely (volt laktanya) bérbevételére.
16. Illetőségi ügyek.

— **A zalavármegyei szállodások, kávécsok és vendéglősök ipartársulatának megalakulása.** A minap megalakult Nagykanizsán a „Zalavármegyei szállodások, vendéglősök kávécsok és korcsmárosok ipartársulata”, melynek címében foglalt zalamegyei üzletemberek, akik eddig folyton csak egymás ellen hadakoztak, ezentúl közös érdekeik védelméért kollektív módon intézik. Az egyesülés létrejöttének főérdeme Antal Jenőt a kanizsai vasuti állomás népszerű vendéglősét illeti, akit a gyűlés elnökévé is választott. Antal Jenő beszédében az egyesülés nagy gyakorlati jelentőségéről szólott hangsúlyozván, hogy ez nem akar az alkalmazottak elleni szervezkedés lenni, mert be kell látni, hogy csak jól fizetett személyzettől várható tisztességes és kiadós munka. A tanonckérdésről és egyéb szakügyekről mondott még figyelemreméltó kijelentéseket. A közgyűlés ezután elfogadta az alapszabályokra vonatkozólag tett javaslatot, végül megalakították az ipartársulat tisztikarát, melynek tagjai gyanánt az alábbiakat választották: Elnök: Antal Jenő, alelnökök: Berger Ignác

és Deák Sándor, pénztárnok: Vili Endre, tükör: (pályázat alatt), társulati ügyész: dr. Havas Hugó. A választmány tagjaiul megválasztottak: Kiss Ernő, Garai Ad II, György-Deák János, Kaiser Károly, Sattler Lajos, Hajas József, Krajcsics László, Pintér János, Köő József, Kardos Vilmos, Winhofier és Opemica Károly. Felügyelő bizottsági tagokul: Garai Frigyes, Merfelcz Lajos, Blaskovich János, Blumenschein Mór, Mattesdorfer Mór és Polgár Sándor. Társulati pénzbeszédül Mattesdorfer Ignácot választották.

— **A Munkástanács ülése.** A nagykanizsai Munkástanács holnap, péntek este 1/28 órakor a Munkástanács helyiségében ülést tart. Az ülésen sziveskedjenek a legutóbbi ülés összes résztvevői mind pontosan megjelenni.

— **Istentisztelet.** A nagykanizsai izraelita templomban a péntek esti istentisztelet f. hó 21-étől kezdve további intézkedésig délután 6 órakor fog kezdődni.

— **“Az igmándi kispap”** Berczik Árpád remek, énekes falusi vigjátékát mutatják be e hó 23-án vasárnap a nagykanizsai vas- és fémmunkások kitűnő betanulással és rendezéssel a Polgári Egylet nagytermében. Ezen vállalkozás sikere ugy anyagilag, mint erkölcsileg biztosítva van, mert, miként értesülünk a jegyek nagyrésztét máris elkapkodták. Az előadás után cigányzenével tánc lesz. Jegyek a Fischel-féle papírútlemben még válthatók.

— **Táncestély.** Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők f. hó 22-én este 7 órai kezdettel táncestélyt tart a Kaszinó disztermében.

— **Az állami rézgálic kiosztása.** Buza Barna magyar földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki az idej rézgálickiosztásra vonatkozólag. Az ország meg nem szállott területek szőlősgazdái részére kiutalt rézgálic ügyében az érdekelt vármegyei és városi törvényhatóságokhoz egyidejűleg intézett körrendelettel azzal a megjegyzéssel, hogy a meg szállott vármegyék megszállva nem levő részeire kiutalt rézgálic kiosztását — amennyiben ebben a törvényhatóság első tisztviselője akadályozva lenne — az ezzel megbízott járási főszolgabírák illetőleg polgármesterek fogják eszközölni.

— **Angolul és németül tanít csoportunkat** és egyenkint, — tanulókat előkészít, — valamint minden irodai teendőket elvállal Rosenfeld Szemere-ut 23. (Csengeri-ut sarok.) — Fogad 12 | 2-ig és 5-7-ig.

Szőlőbirtokosok!

Tekintettel a közelgő évadra, valamint a szállítási nehézségekre, lássa el magát minden szőlőbirtokos idejekorán

szőlőkötöző papirzsineggel.

Kérjen mintát és árajánlatot!

Papiráru Gyári és Kereskedelmi r. t. Budapest, VI., Rákóczi-ut 6. Telefon 83 63.
— Sürgőnycim: PAPIRTEXTIL. —

pirok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Nyilt-tér.*)

Van szerencsém ismerőseimet, s a n. é. közönséget értesíteni, hogy Csengeri-ut 2. szám alatt, az Első Magyar Biztosító Társaság palotájában

órás- és ékszerész üzletet nyitottam.

Üzletemet modern órajavitó műhellyel szereltem fel, s gazdag külföldi tapasztalataim folytán elvállalom a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabbig mindenfajta órák alapos javítását. — Specialista chronometer-, chronographstopperek és antik órák javításában. — Elvállalom ezenkívül ékszerek és látszerészeti cikkek javítását.

Kérem ismerőseimet, s a n. é. közönséget, hogy ifju vállalatomat pártolni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Zsoldos Gyula

órás- és ékszerész.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Boroshordók

ujak és használtak kaphatók

Péter Hugó bor- és hordókereskedőnél Nagykanizsa, Csengeri-ut 31. szám alatt.
(Borok kedvező feltételekkel beraktározhatók)

Urakalmak figyelmébe!

Ajánlunk szavatolt fajazonos MAMUTH és OBERNDORFI

répa-magot

— még a készletből tart. —

Hirsch és Szegő gazdasági magkereskedése Erzsébet-tér

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 21-én
Csak egy nap! Nagy detektív film!

A gyöngy nyakék

detektívdráma 2 részben, 6 felvonásban. — Főszereplő Félix Basch.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 20. és 21-én.
Világszáder! Csak 2 nap!

TOSCA

Sardou V. világhírű drámája után 5 felv.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vlaókra postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilattár és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 21. péntek

66. szám.

Lemond a kormány? Tiszta szocialista kabinet jön.

Budapest. A minisztertanácsot, melynek ülését az éjszaka félbeszakították, ma délelőtt ismét folytatták. Onnét kiszivárgott hírek szerint a kül- és belpolitikai helyzet folytán a minisztertanácsban felmerült a kormány lemondásának kérdése. Nagyon erős az az irányzat, hogy a kormányt egyedül a szociáldemokrata párt vegye át és pedig még a választások előtt. A nagypontosságú kérdésben azonban döntés nem történt. Valószínű, hogy még ma megtörténik a kormány lemondása.

Békefeltételek -- április 5-én.

Bécs. A francia külügyi hivatal jelentése szerint a német kormány április 5-én kapja meg az antant békefeltételeit.

Károly excsászár kiváltása Németausztriából.

Bécs. Dr. Brenner kancellár által az excsászár ügyében tett lépések előzményeiről beavatott helyről ezeket jelentik:

A németausztriai szociáldemokrata pártban még december 22-én felvetették a kérdést, hogy a volt uralkodót formális lemondásra kell bírni és kényszeríteni kell arra, hogy elhagyja Ausztria területét. Wolff államtanácsos volt a mozgalom vezetője, kinek azon indítványát fogadták el, hogy a szocialisták kérjék meg a volt miniszterelnököt, hogy közölje Károly excsászárrel a nép követelését. A munkások jogosan látják veszélyeztetve érdekeiket és követelik, hogy a volt császár hagyja el Németausztria területét.

Ausztria és Németország egyesülése.

Bécs. A lapok jelentik: Német-Ausztria és Németország egyesülésének előkészítésére kiküldött bizottság már a részletkérdéseket tárgyalja. A tanácskozások Bécsben és Berlinben egyidejűleg folynak.

Vilmos excsászár vagyona.

Bécs. Hágai jelentés szerint Vilmos volt német császár pénzt kért a német kormánytól. A kérvényben képtelenségnek mondja, hogy állandóan hollandiai házigazdájától kelljen pénzt kölcsön kérnie, s ezért azt a kérelmet intézi a német kormányhoz, hogy magánvagyona egy részét bocsássa rendelkezésére. A kormány teljesíti a volt császár kérelmét, de vizsgálatot rendelt el annak megállapítása végett, hogy a császár vagyonából tulajdonképpen mennyi az övé és mennyi illeti meg abból az államot. Megállapították, hogy az excsászár jogos igénye 75 millió márka. A kormány elhatározta, hogy egyelőre 600.000 márkát folyósít a volt császárnak.

A budapesti nyomdászsztrájk.

Budapest. A nyomdászok sztrájkja még tart (minek folytán mai telefoni tudósításunk ismét ilyen hézagos). A főnökök egyesülete és a nyomdászok kiküldöttei között tárgyalások folynak. Lehet, hogy a reggeli lapok már meg fognak jelenni.

Narancshéját

minden mennyiségben átvesz
Szeszfinomító likörgyár Erzsébet-tér 12. sz.

Üzleti elfoglaltságom miatt a laska kiadását

csak délutánonként 5 óráig eszközölhetem
Fischer Ferenc Király-utca 8.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.
1919 március hó 20. és 21-én.
Világszláger! Csak 2 nap!
TOSCA
Sardou V. világhírű drámája után 5 felv.
Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Mit jelent a törvényhatósági jog?

Amit a régi uralom alatt évtizedeken át hasztalanul deputációztunk, azt most a kormánybiztos néhány pesti utjával egyszeriben megkaptuk a kormánytól: Nagykanizsa felszabadult a megyei gyámkodás alól. Hogy ez a „felszabadulás” és a „megyei gyámkodás” nem frázisok, hanem pénzt, könyelmet és fejlődési lehetőséget nyújtó illetve elvonó tartalmak, annak megvilágítására főbb vonásaiban rámutatunk az eddigi s az ezután helyzet különbözőségeire.

A rendezett tanácsu város költségvetése szabályrendeletei csak a megye jóváhagyásával léphetnek életbe. Vagyis Lendvahosszúfalú és társai bizalmából kiválogatott uraknak beleszólásunk volt abba, építhet-e Nagykanizsa félmillió korona költséggel vásárcsarnokot, vagy tisztviselőtelepet, avagy beleszólhattak abba, legyen-e Nagykanizsán telekértékemelkedési adó. Amit azonban Nagykanizsa tvj. város elhatároz, abba csak a miniszter szólhat bele.

A főleg falvak küldötteiből álló megyegyűlés állástfoglalhat a politika kérdéseiben, visszatámaszthatja a törvényellenes rendeletek végrehajtását, de a rendezett tanácsu város engedelmeskedni tartozik. A tvj. város ellenben épügy politizálhat mint a megye, felírhat az országgyűléshez, átírhat a többi törvényhatóságokhoz. A rt. város minden befűje a megye kezén át megy, illetve sikkad el, a tvj. város írása, amint postára került, másnap már az illetékes kezekben van.

Eddig Nagykanizsa megyei pótdóalakjában igen tekintélyes percentjét fizette a megyei közigazgatás költségeinek, ezentul kanizsai polgár adójából csak az állami kiadásokhoz járul hozzá s a saját városa költségeit viseli.

Az egerszegi alispáné volt eddig a kanizsai tisztviselők felett a fegyelmi jog, felebbezési fórum volt rendőrbirósági, intézkedő vagy ellenőrzési fórum volt állampolgársági, anyakönyvi, egyleti, cseléd, karhatalmi, kisajátítás, közegészségi, házassági, színházi, vásár és még száz más ügyben. Egerszeg adott utasítást mikor kell járvány miatt a kanizsai iskolákat becsukni! Egerszegre kellett menni dispenczióért! Egerszeg szólt bele, legyen-e Nagykanizsán vásár!

Ezentul ami Nagykanizsán történik, vagy készülődik, annak sorsa vagy itt dől el a város falai között!

Eladó más vállalat miatt egy 8—10,000 lakósu városban 16 év óta fennálló kitűnően bevezetett és jól felszerelt temetkezési vállalat. Nagy raktár koporsóban, szemfödél, sirkoszoru, gyászkocsi stb. — Rokkantak előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban.

Vendéglősök figyelmébe!

Szines abroszok, törülközők,
szalvéták a legolcsóbb árért
= Fürst József =
kék csillag divatruházában kapható

HIREK.

— **A nagykanizsai nemzetg. ülési választási hivatal elnökei.** A hivatalos lap legutóbbi száma közölte, hogy a minisztertanács a Zalavármegye 9 járását magában foglaló nagykanizsai választó-kerületbe a választási hivatal elnökévé *Samuely Ottó*, alelnökévé pedig dr. *Szabadi Lőrinc* nagykanizsai törvényszéki bírót nevezte ki.

— **A villanygyár újabb szénkrízise.** Márciusban már másodizben elakadtak a Franz r.-t. szénszállítmányai. Legujabban március 17-ike óta nem kapott egyetlen gramm szén sem a kanizsai villanygyár, mely ennek folytán mindössze 48 órás szénkészlettel rendelkezik, úgy hogy ha ez idő alatt nem jön szén, akkor vasárnap reggel beszűnik a villanygyár üzeme s reggel együtt a város világítása, valamint az összes villamos erővel dolgozó ipari vállalatok. Sneff kormánybiztos mindent megtett az eshetőségek bekövetkezése ellen és táviratilag fordult az illetékes fórumokhoz, hogy azonnal küldjék a Franz r.-t.-nak a kiutalt szenet.

— **Ötven százalékos drágasági pótlék a városi alkalmazottaknak.** Nagykanizsa város pénzügyi bizottsága minapi ülésén némi habozás után bár igen gálánus módon honorálta a városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak drágasági pótlék iránti kérelmét. Az 1919. évre ugyanis ismét megszavazta részükre a múlt évben is megadott 50 százalékos drágasági pótlékot, mely azonban ezúttal törzs-fizetésükön kívül személyi pótlékuk után is számítható, továbbá, ami a legfőbb, a drágasági pótlék a majdani nyugdíjuk számítás alapjába is bele fog tartani. A városi alkalmazottak ezen drágasági pótlék fölött egyébként végérvényesen, a holnapi néptanácsi ülés fog határozni.

— **Megjavul a nagykanizsa - budapesti összeköttetés?** Befolyásos tényezők azzal a javaslattal fordultak a Déli vasút üzletigazgatóságához, hogy a naponta Nagykanizsáról Budapestre délután 2 órakor induló személyvonat indulási idejét délelőtt 9 órára tegyék át, hogy a vonat utasai ne legyenek kénytelenek a késő éjjeli órákban Budapestre érkezni, amikor ott már villamos közlekedés sincs és akiknek előre biztosított lakásuk nincs, azok legtöbbje reggelig a főváros utcáin csatangolni kénytelen. A Nagykanizsáról délelőtt 9 órakor induló vonat Budapestre délután 6 órakor érkeznek. Értesülésünk szerint alapos kilátás van a praktikus célú mozgalom sikeréhez, s rövid időn belül már délelőtt 9 órakor fog indulni Kanizsáról az egyetlen pesti vonat. Szó volt arról is, hogy az ellenkező irányban, Budapestről Nagykanizsa felé is legyen hasonló menetrendi változás, hogy t. i. az egyetlen pesti vonatunk ne már reggel 6 órakor, hanem a délelőtti folyamán induljon Budapestről. Ez azonban kivihetetlen, mert a Budapestről Nagykanizsára érkező vonathoz figyelembe kell venni a csatlakozásokat is, melyeknek egységes ideje a kanizsai vasúti állomáson délután 2 és 3 óra között van. Nagykanizsáról a pesti személyvonat értesülésünk szerint már a legközelebbi időn belül délelőtt 9 órakor fog indulni.

— **A nagykanizsai tördvészesekeket gondozó intézet holnapi koncertje** kimagasló művészi eseménye lesz még az idei kanizsai szezonnak is, amely pedig ugyancsak bőven ontja a legjelesebb művészi produkciókat. Holnapi művészesten fog fellépni a pécs-nagykanizsai színtársulat volt kitűnő primadonnája, *Scherz Gézáne* sz. *Haraszti Vilma*, továbbá a

bécsi Volksoper tenoristája, *K. Pacher*, kinek neve Európaszerte ismeretes; *Deák István*, a kanizsaiak által csodált és annyira becézett csellóművész is itt lesz holnap és játszik a dispensair koncertjén, melynek ezenkívül egyik zenei szenzációja lesz *Wirnitzer Györgynek*, a 48 asok volt karmesterének, a kiváló fuvola-művésznek fuvolaszóloja, egy nagyszabású fuvolakoncert előadása, aminőt tudunkkal Nagykanizsán még soha nem lehetett hallani. A csupa legmagasabb zenét reprezentáló szólószámokat a zongorának két igazán hivatott művésze, *Blumenschein Vilmosné* és *Pásztor Irma* fogják kíséni. Érthető ilyenformán az a rendkívül arányu érdeklődés, mely a (holnapi művésztet iránt Nagykanizsán és annak környékén megnyilatkozik. — A koncert pazar műsora a következő:

Mayerbeer: Vasco Áriája az „Afrikai nőből”; Wagner: Graal legenda „Lohengrinből”. Előadja: *Pacher H.* operaénekes.

Saint-Saens: Versenymű, A moll. Előadja: *Deák István* csellóművész.

Strauss: Kuplé a „Böregérből”; Zeller Grófné belépője „Bányamester”. Előadja: *Scherz Gézáne*.

Szünet.

Langer: Versenymű: G moll. Előadja: *Wirnitzer György* fuvola-művész.

Puccini: Cavaradossi Áriája „Toscából”; Bizet: Virágária „Carmen”-ből. Előadja *Pacher H.*

a) Popper: Andacht; b) Popper: „Vito”; c) Faurer: „Sziciliana”; d) Popper: „Tarentella”. Előadja: *Deák István* csellóművész.

Strausz: „Tavaszi hangok.” Keringő.

Körner: A három rózsa. Előadja: *Scherz Gézáne*.

A hangverseny pontban este fél 8 órakor kezdődik.

— **Garázdálkodó kanizsai nemzetőrök.** Tegnap este három nemzetőr teljes fegyverzetben, vállukon puskával betért a Korona éttermébe. Zárórákor a nemzetőrök, akik alaposan felöntöttek a garatra, az étteremből kijövet belekötöttek egy postatisztekéből álló társaságba. E pillanatban érkezett oda *Kumper Artúr* polgári rendőrbiztos és rendre intette a nemzetőröket. Ezek egyike durva hangon visszautasította a rendőri beavatkozást és e szókkal: „Ki maga? Maga nekem nem imponál,” — lekapta fegyverét válláról és azt *Kumper* fogta, s így kiáltott rá: „Hat lépést hátra, vagy lövök.” Mielőtt azonban az incidens esetleg komolyabb fordulatot vehetett volna, váratlanul megérkezett a Korona udvarába *Kumper kollégája*, *Schreiber Lajos* polgári biztos és négy rendőr, akik pár pillanat alatt lefegyverezték a garázda nemzetőröket és be-kisérték őket a rendőrkapitányságra. Itt nagy meglepetés érte a rendőrség embereit, amidőn s hűvösre tételük előtt megmolozták a nemzetőröket. Az egyik lefűlt nemzetőrnek, a Rákospalotáról a kanizsai nemzetőrséghez került *Gottlieb János*nak zsebéből átkulcsok, csiptetővasak és harapófogók, szóval egy egész betűőrzésnél került elő. A dologról még az éjszaka jelentést tettek *Sneff József* kormánybiztosnak, aki kijelentette, hogy illetékes helyen oda fog hatni, hogy a kanizsai nemzetőrséget a legsürgősebben oszlassák fel. A garázda nemzetőrök egyenlőre a rendőrkapitányság őrzetében maradtak.

— **Közélemezési közlemények.** *Petróleum*: A legutóbbi petróleum - kimerésből *Lusztig Ödön*, *Ladiszlau Jenő*, *Berger Benő*, *Neu és Klein*, *Lachenbacher József*, *Reich Mátyás*, *Rosenberger Béla* és a Rácz utca fogyasztási szövetkezet üzletekben visszamaradt petró-

leum-készletek az áprilisi jegyekre kiárusítandók. Kiszolgáltató az 1 literes jegyekre fél liter 60 fill érért. — *Cukor* április és május hónapokra átvehető a hatósági elárusítóknál. Április hónapra nyerscukor, május hónapra kristálycukor szolgáltat ki. Fejadag 75 deka-gram. Az ár egységesen kilogramonként 3 kor. 50 fill. — *Dohány*. A mezőgazdasági alkalmazottak részére magyar és kapa-pipadohány utaltatott ki. — Felhívjuk a nagykanizsai gazdákat, bérlőket és földbirtokosokat, hogy dohányra való igényüket a gazdaságaikban dolgozó férfi alkalmazottaik számának bitelt érdemlő módon történő igazolása mellett f. hó 29-ig alulírt hivatalnál (póstával szemben) annál is inkább jelentsék be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek. *Városi Közellátási Üzemek*.

— **Elmaradó táncestély.** A nagykanizsai kereskedelmi alkalmazottak szokásos szombat-estélyi táncestélye a holnapi hangversenyre való tekintettel elmarad.

— **Helyreigazítás.** A Zalai Hírlap március 13-iki és 14-iki számában nem a vasutasok hushagyókeddi, hanem a mozdonyvezetők március 1-i multságán fizették felül.

— **Nagy sertéslopás Sániban.** Ma éjjel *Breuer Izidor* bérlő sánci majorjából ismeretlen tettesek elloptak 8 hizott disznót. A nagyszabású sertéslopás tetteseit a nagykanizsai rendőrség és a somogyiszentmiklósi csendőrség keresi. Állítólag már nyomon vannak.

— **A Szociális Ipargazdasági Párt felhívja az összes iparosokat,** hogy a f. hó 21-én pénteken este 7 órakor az ipartestületben tartandó közgyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárty: Allásfoglalás a nemzetgyűlési választásra. 2. A választmány és a pártelnökség választása. *Az ideiglenes vezetőség*.

— **A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete** vasárnap, folyó hó 23-án délután 3 órakor, fontos ügyben taggyűlést tart, melyre az összes tagok kötelesek megjelenni.

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 22, és 23-án
Szenzációs olasz mestermű!

A rágalom öl

kitűnő filmregény 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Még néhány példány

Franklin
= kézilexikon

3 tartós diszkötésben, 99 K nettó áron.

Kapható:

Uj. Wajdits József könyvkereskedésében

Tekintve azon körülményt, hogy a „Pallas” lexikon elfogyott, s a Réval-féle még néhány év múlva lesz teljes, a Franklin lexikon nélkülözhetetlen.

ZALAI HIRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4.50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 22. szombat

67. szám.

Magyarország — szovjetköztársaság

Tiszta szocialista kormány. — Elhalasztották a nemzetgyűlési választásokat. — Statárium egész Magyarországon: halálbüntetés az ellenforradalmároknak, a rablóknak és fosztogatóknak.

Direktorium alakult Nagykanizsán.

A kormányválságról szóló tegnapi távirat-jelentésünkből már előrelátható volt, hogy az öthónapos tetovázás után radikálisan kell megteremteni az ország szervezetiét. Az antant-imperializmussal szemben csak egy egységes akaratú, konszolidált Magyarország állhat helyt. Tegnapi koalíciós kormány az ország sorsának intézését egy tiszta szocialista kormánynak adta át, mely megegyezést teremtve a kommunistákkal, velük együttesen békében akarja lerakni a Magyar Tanácsköztársaság (szovjetköztársaság) alapjait.

Ma reggel óta szünetel a vidéknek Budapesttel való telefoni és távirati összeköttetése, s ezért csak annak a két budapesti táviratnak közlésére szorítkozhatunk, amelyeket Sneff József kormánybiztos éjjel egy órakor a miniszterelnökségtől kapott, s amelyek a következők:

Budapest, március 22. Az entente-imperializmus a román és cseh vonalon több ezer négyzetkilométernyi újabb terület követel és ezzel a követeléssel Magyarországot a nemzetgyűlési választások lehetőségétől megfosztotta. A kormány a követelést visszautasította és lemondott. Helyét a munkástanács határozata alapján tiszta szocialista kormány foglalja el. A pártvezetőség a kommunisták vezetésével megegyezett. Az egész proletárság egységes akcióban egyesül. A munkástanács megköveteli minden fosztogatót és önkényes eljárást megakadályozását. A fosztogatók ellen a legszigorubb eljárás indítandó. Gyárakban és földeken, bányákban és vasutakon teljes erővel tovább dolgozni. Szocializálás és földbirtok-reform kérdésében az új kormány a legközelebbi napokban intézkedik. Addig önkényes eljárás minden erővel megakadályozandó. Mindenki tartozik a szocialista kormány rendeleteit a legnagyobb pontossággal végrehajtani és ellenszegülővel szemben a helyi munkástanács a legkíméletlenebbül járjon el. A rend fenntartásáról a munkástanács gondoskodik. Addig tartsák fenn a rendet. A munkástanács a helyi katonatanácssal egyetértőleg tartsa együtt fegyelemben a katonaságot. Miniszterelnökség.

Az új kormány:

Budapest. Ma éjszaka megalakult Magyarország új kormánya, melynek tagjai a következők:

Miniszterelnök: **Kunfi Zsigmond**

Külsügyi népbiztos: **Kun Béla**

Szocializáló miniszter:

Böhm Vilmos

Hadügyminiszter: **Pogány József**

Kereskedelmi és belügyminiszter:

Landler Jenő

Statárium egész Magyarországon.

A forradalmi kormányzótanács ma éjszaka az alábbi két rendeletet bocsátotta ki:

I. sz. rendelet.

1. Mindenki, aki a tanácsköztársaság parancsainak fegyveresen ellenszegül, vagy a tanácsköztársaság ellen felkelést szít, halállal büntetettik.

2. Mindenki, aki rabol, vagy fosztogató, halállal büntetettik.

3. A bűnösök fölött a forradalmi törvényszék ítélkezik.

Budapest, 1919. március 22.

A forradalmi kormányzótanács.

2. sz. rendelet.

1. Mindennemű szeszes ital kimérése, forgalombahozatala és fogyasztása tilos.

2. Aki szeszes italt a tilalom ellenére kimér vagy forgalomba hoz, üzletének elkobzásával és 50.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

3. Aki szeszes italt tilalom ellenére fogyaszt, egy évig terjedhető fogsággal és 10.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

4. A bűnösök fölött forradalmi törvényszék ítélkezik.

Budapest, 1919. március 22.

A forradalmi kormányzótanács.

Az új fordulat és Nagykanizsa.

Sneff József kormánybiztos amint a kormányváltásról és az azzal kapcsolatos eseményekről értesült, azonnal fogantatította mindazon intézkedéseket, amelyeket ez a fordulat szükségessé tett.

A nagykanizsai Munkástanács és Katonatanács tagjaiból ma délelőtt direktorium alakult, mely a Nagykanizsán székelő 20-as dandárparancsnokságot átvette, s amely ezentúl teljes hatáskörrel rendelkezik a nagykanizsai helyőrség fölött. A direktorium tagjai: a nagykanizsai munkástanács részéről: Marvalics József Munkástanács elnöke, Wugrinecz Károly, Brónyai Lajos, András Lajos, Polai János és Tenner József; a katonatanács részéről pedig: Gál Imre, Gödölley Lajos és Dömös Gyula századosok, Kovács Endre főhadnagy, Tálosy Lajos alhadnagy, Vlaszák János szakaszvezető és Kócza József tizedes.

Délelőtt 10 órára a nagykanizsai munkások a városház nagytermébe gyűlésre

hívták, ahol Sneff József kormánybiztos a hadseregbe való belépésre hívta fel őket. A felhívásnak máris látható eredménye mutatkozik.

Délelőtt 11 órakor a 20-as laktanyában jelent meg Sneff kormánybiztos, s ott a legénységgel és tisztikarral közölte, hogy a direktorium Zsifkovics Sándor alezredest elmozdította a 20-ik gyalogezred parancsnoki helyéről és az ezred fölötti parancsnoklással Gál Gyula századosot, a Katonatanács elnökét bizta meg. Majd lelkes beszédben a köztársaságnak és a forradalom vívmányainak minden eszközzel való megvédésére hívta fel a kormánybiztos a katonákat, akik több ízben kitörő hangos helyesléssel fogadták szavait.

Délután 2 órakor a nagykanizsai Munkástanács ülése kezdődött, amelyen nagyfontosságú elhatározások történek.

A statáriumról és az új alkoholtilalomról szóló kormányrendeleteket még a délután folyamán kiplakátózzák a város utcáin.

Pecsu.

A szerbek pécsi garázdálkodása.

Tegnap Budapesten egy fájdalmas jankálás jelent meg könyvalakban: a szinmagyar Pécs szenvedései a szerb megszállás alatt. A könyvecske dus tárháza azon borzalmak leírásának, melyek kálváriáját Pécs városa, vagy ahogyan a szerbek elkeresztelték: *Pecsu*, már november 14-ike óta járja. Onnét idézzük mint szemelvényeket az alábbi tragikus tartalmu részleteket, melyek a szerbek által kinevezett baranyai főispannak, dr. Pandurovics Vladiszláv volt pécsi 52. gyalogezredbeli századosnak (legutóbb boszniai ügyvéd) installációját követő napokról szólnak:

A főispáni installáció után a Szlavóniából ünnepi közönségnek Pécsre hozott szerb parasztság elszéledt a korcsmákban, s nem egy helyen apró-cseprő, de véres összeütközésekre került a sor közöttük és a város önértékes magyarsága között. De mintha az installáció óta a szerb katonaság korlátlan urnak képzelné magát a városban, percről-perce elvetemedettebben garázdálkodott. A főispán beiktatásának estéjén, — miközben géplegyveres asszisztencia mellett szerb színleladást tartottak a színházban, amelyen pécsiek szintén nem vettek részt, — nem kevesebb, mint harminc szerb katonák ellen elkövetett garázdálkodásról tettek jelentést a rendőrségen és számtalan azoknak az eseteknek a száma, amelyeket, az esetleges megbotozástól való félelem miatt a sértettek el is titkolnak. Január 28-ikán és 29-ikén Proksa György, Mihály Ferenc, Vész Béla, Szeleszky Lajos, Tóth János, Gábel Gizella, Kugler Lipót, özv. Csemenyel Antalné pécsi lakókat fegyveres szerb katonák minden ok nélkül megtámadták és megverték. Ugyanakkor meglámadták és véresre verték a vasuti műhely több munkását, ami miatt a munkások még világosan hazamehessenek. Tantos Péter üzletébe behatoltak és kirabolták. Varga Jánostól az utcán raboltak el 2000 korona értékű ékszerét, Hoffmann Mária, Winklerek Antal, Verovecs János pécsi lakó-

soktól az utcán rabolták el pénzüket. Hergert János üzletéből több ezer, Szepietics István, Szilpánovics Inra, Rucsnik Ferenc, Misángyi József üzletéből pedig sok száz koronát érő holmit elraboltak. Betörték a magánházakba is. Risztli Ferenc villanygyári főhivatalnok lakásába betörték és mindent összerúztak. Be akartak törni az állami gyermekmenhely és bábaképző intézetek épületeibe is, de megakadályozták őket. Ezzel azonban a szerb garazdalkodások sorozata nem fejeződött be. A járőreket fényes nappal, nyílt utcán inzultálták. Korbácsokkal, botokkal csoportosan járkáltak az utcákon a szerbek és mihelyt sötétedni kezdett, mindenkit elverték aki a kezük ügyébe került. Egy ilyen alkalommal a Ferenciek utcájában a Pannónia-sörgyár egy munkásának az egyik fulét levágták és egy irodából hazatérő leányt megkorbácsoltak.

Egy villamos kalauznőt, aki nyolc óra után foglalkozásából tért haza, az árokba dobták és megkorbácsolták. Egy vendéglőst összeszurkáltak, mert nem adott nekik italt. A szerb tiszték a Pannónia-kávéházban mulatozás közben kézigránáttal dobálództak. Éjszaka pedig lövöldözéssel és gránáthajigálással vegyes zenes felvonulást rendeztek. Az összes eseteket felsorolni természetesen nem lehet, de jellemző az az adat, hogy volt olyan nap, amikor nem kevesebb, mint 72 feljelentés érkezett a rendőrséghez a szerb katonák rémtettei miatt.

A pécsi közönség az esti órák beálltával nem mert kimozdulni lakásaiból. Este öt-hat óra tájban a város egészen üres és kihalt, kienc óra felé az ötösvel cirkáló rendőrökön kívül egy arva lélek sem merészelt az utcára menni.

Az installáción nem vett részt egyetlen pécsi tisztviselő sem, s ezek a munkát is megtagadták. Végül az új szerb főispán azon ígéretére, hogy a városházai bevonják a szerb zászlót, megis kijelentették, hogy lognak dolgozni. Az ezután következőköt az alábbiakat írja a pécsi borzalmak könyve:

„Másnap reggel nyolc órakor az összes tisztviselők elfoglalják helyüket a városházán, várva a szerb zászló bevonását, — hogy megkezdjék a munkát. A Széchenyi-téren, a városháza előtt hatalmas néptömeg várja a szerb zászló bevonását. Kilenc óra. A szerb zászlót nem vonják be, mire Nendtvich Antal polgármester kiadja a parancsot a magyar lobogó felvonására. A Széchenyi-téren az elkeseredett lakosság felkes tüntetésben tör ki, mire szerb katonák és tiszték rohannak elő, meglisztitják a tereket, őrséget állítanak mindenfelé, a magyar zászlót letépik és a sárban megütiporják. Mint-hogy a polgármester a megsértett magyar zászlónak elégtételt kért, azzal a tüzöitővel együtt, aki a magyar zászlót felvonta, letartóztatták. A tisztviselők erre nyomban abbahagyták a munkát. A munka megkezdése dolgában még aznap délután Pandurovics kezdett velük tárgyalásokat, amelyeket ezekkel a szavakkal vezetett be:

— „Mi nagyon jól tudjuk, hogy eljárásunk nem igazságos és hogy az ántántnak sem tesszik. Nagyon jól tudjuk, hogy Pécsen sincsenek szerbek és hogy Baranya nem szerblakta föld. De viszont nekünk erre a megyére szükségünk van, hogy az új jugoszláv állam megélhessen. Mit képelelnék az urak, honnan pótoljuk mindazt, ami Szerbiában elpusztult, ha nem Baranyából, Bácskából és a Bánáttól? ...”

A szerb zászlót ezután csakugyan bevonták, mire a hivatalnokok megkezdtek a munkát, de a szerb főispán dr. Nendtvich Andor polgármestert, dr. Keresse György kormánybiztos és Stenge Ferenc alispánt legyveres kísérettel a demarkációs vonalra szállították. A „rend”

azonban csak pár napig tartott, mert rövidesen megkezdődött a délvidéki szociáldemokrata munkásság hősi küzdelme, a nagy sztrájk, melynek nagyszerű győzelmeig az újabb szenvedések végtelen sorát szenvedték át a szegény szerencsétlen Pécs város lakói.

HIREK.

— **Hír Szibériából kanizsaiokról.** Nagy öröm érte tegnap dr. Rotschild Samu nagykanizsai ügyvédet és családját. Évekkel ezelőtt orosz hadifogságba került fiuktól, dr. Bartha István ügyvédől, aki már közel egy év óta nem hallott magáról, levél érkezett Amerikán és Svájcban keresztül. A kelet-szibériai Krasznóje Rjecskaiból (Chabarowszk mellett a Japáni tenger partján) írja dr. Bartha István a levelét, melynek tartalma az, hogy most már jó dolguk van, mert Amerika védnöksége alatt vannak és kitűnően el vannak látva, továbbá hogy Amerikán át fognak hazajönni. — Dr. Bartha István levele több nagykanizsai családnak is boldogságot szerzett, mert még korábbi értesülések szerint dr. Barthával együtt vannak dr. Beck Dezső, Bentik Lajos és Metzger István is.

— **Házasság.** Mandlbaum Ferenc (Nagykanizsa) és Varga Mariska (Szentgyörgyvölgy) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **280 korona egy öl hatósági fá ára.** Nagykanizsa város közellátási üzemének vezetősége közli: A hatósági tűzifa ára helyt Prpic-féle fátelap 280 koronában állapítatván meg, mindazoknak, kik a fára, az ár megállapítása előtt ölenként 300 koronát fizettek le — tekintet nélkül arra, hogy a fát megkapták e már, vagy nem — 20 korona visszatérítés jár. Ismetelten felhívtnak tehát az érdekeltek, hogy járandóságuk átvétele végett hatósági igazolványukkal a Közellátási üzemeknél jelentkezzenek.

— **Magzatgyilkos kanizsai leány.** Ma reggel tudomására jutott a rendőrkapitányságnak, hogy a Rákóczi-utca egyik házában a kályhában egy ujszülött csecsemő hulláját fedezték fel. Azonnal kiment a helyszínre Hajós Ferenc rendőrfelügyelő és megállapította, hogy a csecsemő egy szakácsné gyermeke volt, aki tegnap adott életet annak, majd súlyos fájdalmi folytán a kózkórházba ment és jelenleg ott ápolják. A kályhában talált csecsemőhullát a rendőrorvos is megvizsgálta és szükségesnek jelentette ki, hogy azt a törvényszéki orvosok felboncolják, mert alapos a gyanu, hogy a csecsemő, mely egy teljesen kifejlesztett kilenc hónapos magzat volt, nem természetes halállal fejezte be pár órást, vagy talán csak pár perces életét. Az ügyesség a hulla felboncolását elrendelte.

— **Közélelmezési közlemények.** *Petróleum:* A legutóbbi petróleum - kimerésből Lusztig Ödön, Ladislau Jenő, Berger Benő, Neu és Klein, Lacheubacher József, Reich Mátyás, Resenberger Béla és a Rác-utca fogyasztási szövetkezet üzletekben visszamaradt petróleum-készletek az áprilisi jegyekre kiadásra kerülnek. Kiszolgálható az 1 literes jegyekre fél liter 60 fillérért. — *Cukor* április és május hónapokra átvehető a hatósági elárusítóknál. Április hónapra nyerscukor, május hónapra kristálycukor szolgáltat ki. Fejadag 75 deka-gram. Az ár egységesen kilogrammonként 3 kor. 50 fill. — *Dohány.* A mezőgazdasági alkalmazottak részére magyar és kapa-pipadohány utaltatott ki. — Felhívjuk a nagykanizsai gazdákat, bérleket és földbirtokosokat, hogy dohánnyra való igényüket a gazdaságaikban dolgozó férfi alkalmazottaik számára hittel érdemlő módon történő igazolása mellett f. hó 29-ig alulírt hivatalnál (póstával szemben) annál is inkább jelentsek be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vételnek. *Városi Közellátási Üzemek.*

— **A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete** vasárnap, folyó hó 23-án délután 3 órakor, fontos ügyben taggyűlést tart, melyre az összes tagok kötelesek megjelenni.

4160/99.

Az 1919. évi rézgálicszükséglet biztosítása

Hirdetmény.

A szőlősgazdák folyó évi rézgálicszükségletének biztosítása céljából felhívjuk a szőlősgazdákat, hogy igényüket f. hó 24-éig bezárolag a városi közellátási hivatalban a hivatalos órák alatt d. e. 9—12 ig, délután 2—5 óráig okvetlenül jelentsek be, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők.

A tulajdonos személyében és a szőlőterület nagyságában a múlt év óta beállott változások hittel érdemlőleg igazolandók.

Kat. holdanként körülbelül 15 kilogramm rézgálic fog kiosztásra kerülni.

Nagykanizsa, 1919. évi március hó 20-án.

Dr. Krátky István s. k.
polgármester h.

Eladó más vállalat miatt egy 8—10.000 lakósu városban 16 év óta fennálló kitűnően bevezetett és jól felszerelt temetkezési vállalat. Nagy raktár koporsóban, szemfödél, sirkoszoru, gyászokcsi stb. — Rokkantak előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban.

Üzleti elfoglaltságom miatt a laska kiadását csak délutánonként 5 óráig eszközölhetem Fischer Ferenc Király-utca 8.

Kereskedők figyelmebe!

Mielőtt szivarkahüvely és szivarka papírszükségletét fedezné, tekintse meg dusan, felszerelt raktáramat, melyben megtalálhatja a világ legjobb gyártmányait, ugymint:

S. D. Modiano, Fekete Club
S a m u m Riz Abadie
Le Délice Janina Club

JACOBI

és még számos más gyártmányt, úgy hüvelyben, mint papírban a legolcsóbb áron kaphatók.

Ajánlok színes és szürke nagykanizsai képeslevezőlapokat 100 drb. 10 K-ért.

Goldstein Ábrahámné

Nagykanizsa, Nádor-utca 1. sz.
TELEFON 342. szám.

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 22. és 23-án

Szenzációs olasz mestermű!

A rágalom öl

kitűnő filmregény 5 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 22. és 23-án.

Egy vőlegény kinszenvedései

A szezon legügyesebb és legidőbb sikert aratott vígjátéka 4 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyiltér és hirdetések díjazás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Szerkesztőség és nyomda: Csengery-ut 7. szám.
telefon 41. — Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda
(Ifju Wajdits József-féle könyvkereskedésben)
Deák-tér 1. szám, telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 24. hétfő

68. szám.

Minden üzlet bezárandó.

Budapest. Böhm Vilmos szocializáló népbiztos ma rendeletet adott ki, hogy az ország területén minden üzlet, — az élelmiszerkereskedések, gyógyszertárak, drogériák, az egészségügyi cikkeket árusító üzletek és papírkereskedések kivételével — azonnal bezárandó. A bezárt üzletekből további rendelkezésig semminemű árut és anyagot semmilyen célra a szocializáló népbiztosság engedélye nélkül nem szabad elvinni. Az üzemfenntartásra halaszthatatlanul szükséges cikkek kiadását a szocializáló népbiztosság áruosztálya engedélyezheti. (Budapest Tőzsdepalota) Akik e rendelkezést megszegik és árukat vagy anyagot a szocializáló népbiztosság engedélye nélkül elvisznek, kiadnak, elrejtjenek, a forradalmi törvényszék elé állíttatnak és halállal büntetnek.

A budapesti események.

Budapest. A főkapitányságot a vörös védőőrség átvette. Rendőrség és vörös védőőrség együtt teljesít szolgálatot és szervek része a vörös hadseregnek. Az átszervezést ma délelőtt beszélték meg Landler népbiztos és Pál főkapitányhelyettes.

Pál főkapitányhelyettes és Wekerle volt miniszterelnököt letartóztatták.

Fényes Lászlót, kit tegnap letartóztatták, ma szabadon bocsátották.

A budapesti törvényszék polgári bizottságai előtt hirdetmény függ, mely szerint a polgári ügyek tárgyalása további intézkedésig szünetel.

A 48-as szocialista párt tegnap Mezőfy Vilmos elnöklele alatt tartott nagygyűlésén elhatározta, hogy teljes szervezettel és több mint százezer tagjával belép a Magyar szocialista pártba.

A magyar újságírók szabadszervezete belépett a Magyar Szocialista pártba.

Közelednek az orosz elvtársak.

Budapest. A Vörös Újság jelenti: Volóc beregmezei községben a múlt héten az orosz vörös hadsereg egy kis járőre jelent meg, mely egy óra múltán, információkat szerezvén visszatért Galiciába. Volócon elmondták, hogy kerülő úton jöttek át a határon s hogy már nem messze jár a vörös hadsereg törzse. — Más forrásból arról jönnek hírek, hogy a vörös hadsereg részei Zemplén- és Máramaros megyében járnak.

Kiev. Bolsevik hadseregünk rendkívül jelentős győzelmet aratott a Podvolocyska-Odessza vasutvonal mentén. Csapatunk Roszkurov előtt állanak. Ezzel a haditénnyel elvágtuk a legfontosabb vasutvonalat, mely az antant keleti hadseregét Középeurópával összeköti.

Csepel. Pétervári szikratávirat jelenti: Az odesszai franciacsapatok 3000 katonája csatlakozott hozzánk. Egy részük

már szolgálatot teljesít a moszkvai bolsevik csapatok kötelékében.

Üritik a megszállt területeket

Szeged. A franciák Szegedről, s általában az egész megszállt területről déli irányban megkezdték a visszavonulást. A Szegeden nemrég a franciák által letartóztatott Neuberger városparancsnokot és a tengerész karhatalom egy részét tegnap szabadon bocsátották. Allítólag Aradról is kivonultak a franciák. — A szerbek is megkezdték a megszállt terület kiürítését.

Fegyelmet a hadseregben.

Pogány József hadügyi népbiztos rendeletet adott ki, mely szerint minden katonára, ki 24 órán belül csapattestének kaszárnyájában beosztási helyét el nem foglalja, forradalmi törvényszék elé kerül, mert a vörös hadsereg fegyelmét minden eszközzel fenn kell tartani.

Habsburgi Károly Svájcban.

Bécs. A Deutschösterreichischer Korrespondent írja: Habsburgi Károly tegnap délután Eckartsanból elutazott Svájcba. Valószínű, hogy ma délután 3 órakor eléri a svájci határt.

Nagy népgyűlés Budapesten.

Budapest. A Magyarországi Szocialdemokrata Párt és a Kommunista Magyarországi Pártja egyesüléséből alakult Magyarországi szocialistapárt tegnap, vasárnap délután 1/4 órakor tartotta az Országháztéren első népgyűlését, de már délután 2 órakor óriási tömeg szorongott a téren, amely vörös zászlók alatt a Marcellé éneklése és a nemzetközi világforradalom éltetése közben várta a gyűlés megkezdésének idejét. Az első szónok Garbai Sándor, a forradalmi kormányzótanács elnöke volt, aki bejelentette, hogy a forradalmi kormányzótanács a proletárság nevében átvette a hatalmat. Utánna Kun Béla külügyi népbiztos beszélt, akinek szavait sűrűen szakították félbe a munkásság helyeslő közbekiáltásai. — „Magyarország proletársága, — ugymond, — az egész világ élén halad és Európa többi államai proletáriátusainak szolidaritásával győzni fog, s ezt a győzelmet követni fogja valamennyi állam kommunistáinak győzelme. De ehhez fokozott munka szükséges. A proletárság meg fogja mutatni, hogy mire képes.” — A hatalmas éljenzéssel fogadott beszéd után Bokányi Dezső népbiztos beszélt. Vágó Béla és Simkó szavai után a közönség Kun Bélát vállaira emelte és úgy kísérte autójáig, melynek lépcsőiről Kun Béla arra hívta fel hivat, hogy állandóan ellenőrizze a kormányzótanács munkáját. Igéri, hogy egy hajszálnyit sem fog engedni abból, amit eddig is programjának vallott. A közönség lelkes hangulatban oszlott széjjel.

Nagykanizsa és a szovjetköztársaság

Három tagu direktórium.

A magyar szovjetkormány, mint ismeretes legelső intézkedésének egyikével felmentette a kormánybiztosokat és elrendelte, hogy helyükbe mindenütt háromtagu direktóriumot válasszanak. A nagykanizsai Munkástanács még szombat éjjel Sneff József, Brónyai Lajos és Bárány József választotta meg a elvtársakat kanizsai direktórium tagjaivá, akik tegnap reggel óta együttesen intézik az eddigi kormánybiztosi hivatal dolgait.

A kanizsai fősolgabíró felfüggesztése.

A nagykanizsai direktórium ma délelőtt hozott határozatával dr. Koller Istvánt, a nagykanizsai járás fősolgabíróját felfüggesztette hivatalától, melynek vezetésével Gyömszay István solgabírót bízták meg, aki mellé ellenőrzőül Vida Lajos elvtársai, a nagykanizsai magántisztviselők szakszervezetének titkárát nevezték ki. Értesülésünk szerint dr. Koller főbíró felfüggesztésének oka az ő korábbi magatartásában keresendő.

Paraszttanács alakult Nagykanizsán.

A szovjetkormány még szombaton tudatta a nagykanizsai szocialista párttal, hogy Budapesten a Munkás és Katonatanács mellé rendelt közhatalmi szerv gyanánt megalakult a Paraszttanács is, s ennek megtelepedésén is Nagykanizsán is kell Paraszttanácsot alakítani. Evégből tegnap, vasárnap délután 3 órára Kiskanizsán a Hunyadi-térre gyűlésre hívták össze az ottani gazdákat és földmunkásokat, hogy sorakból a szovjetállam új intézményét, a nagykanizsai Paraszttanácsot megalakítsák. Sneff József, Brónyai Lajos, Volgyi Zoltán hadnagy, Steiner Ede, Plander Antal kiskanizsai tanító és Poszavec János földmunkás beszéltek a több ezer főnyi hallgatóságának, magyarázva az új világtörténelmi fordulatot, mely az összes polgári pártok megszüntetésével az igazi, legszélesebbkörű népuralmat jelenti. A szónokok az összes dolgozó emberek egyesülésének szükségességét hangoztatták mely az egyedüli mód arra, hogy a mindnyájunk létét fenyegető súlyos helyzetből kijuthassunk. Nagy helyeslés között felolvasták ezután Leninnek és az orosz szovjetkormánynak a magyar proletártestvérekhez intézett táviratát. — Károlyics József jelentkezett szólásra. A nagykanizsai kisgazdapártnak ez az eddigi exponált képviselője általános meglepetést kelte, de annál nagyobb hatást előidézve, kijelentette, hogy most már belátja eddigi tévedéseit, mert felismerte, hogy egyedül a szocialista tanok menthetik meg az országot, sőt az egész világot az összeomlástól s végül ünnepélyes hitvallást tett a tett a szocializmus mellett. A népgyűlés ezután megválasztotta a 20 tagu paraszttanácsot.

A nagykanizsai Munkás-, Katona- és Paraszt-tanácsok holnap, kedden délután 3 órakor a városház közgyűlési termében együt-

tes. Ülést tartanak. Az ülésen a tanácsok minden tagja pontosan jelenjék meg.

Holnap délelőtt 11 órakor a városház előtti téren népgyűlés lesz.

HIREK.

— **A nagykanizsai néptanács ülése.** Szombat délután több nagyjelentőségű városi ügyet tárgyalt le a nagykanizsai néptanács, melynek ülését *Sneff József* népbiztos vezette. A néptanács elfogadta a *Deák Péter rendőr-főkapitány nyugdíjazására* vonatkozó javaslatot és *Deák Pétert* évi 12 000 korona öszszeggel nyugdíjazta. — Módosították a városi nyugdíjszabályrendeletet is akként, hogy a háború ideje alatt szolgálat duplán számít. — Az összes városi alkalmazottaknak 100 százalékos drágasági pótlékot szavaztak meg, mely mindaddig járni fog nekik, amíg csak az állam nem rendezi a városi közalkalmazottak fizetését és státusát. — A városi muzeumot és könyvtárat felállítják és pedig a Sugár-utí gimnáziumban, s annak igazgatói teendőit *Halics István* nyugalmazott tanácsnokra bízták, akit reaktívtáltak. — Az 1919. évre mintegy 100 percenttel felemelték a villamos áram árát. — Elhatározták, hogy a városi kórházban szülészeti és sebészeti osztályt állítanak fel, s annak vezetését egy sebészeti gyakorlattal bíró nőgyógyász-specialistára bízzák.

— **Kinevezések a rendőrségen.** *Sneff József* utolsó kormánybiztosi ténykedése az volt, hogy a nagykanizsai rendőrkapitányságnak négy buzgó tisztviselőjét a jól megérdemelt előléptetésben részesítette. *Pollermann János* rendőrfelügyelőt alkapitánnyá, *Hajós Ferenc* rendőrségi nyilvántartót rendőrfelügyelővé, *Kumper Arthur* polgári biztost pedig rendőrtisztvé nevezte ki a kormánybiztos. *Pollermann János* azonban csak pár óráig viselte az új rangnak megfelelő sarzsit, mert éppen ő volt az, aki Nagykanizsán a csillagok lefejtését kezdeményezte, hogy a szovjetközletársaság egyenlőségi elvének megvalósításában a nagykanizsai rendőrség legelől haladjon.

— **A kanizsai kommunisták első gyűlése.** Amikor a kommunisták és szociálisták magyarországi pártja testvéri jobbot nyújtottak egymásnak és összeegyeztetik álláspontjukat, ugyanakkor Nagykanizsán a szociálistapárt kommunista csoportja tegnapi ülésén megkísérelte az, immár elejtett, kommunista követelések felvételét. A végsőkéig feszült izgalomban tefolyt ülésen felszólláltak *Faragó Márton*, *Hoffmann Jenő*, *Sneff József*, *Berger Vida* Lajos, *Tanner*, *Székely Vilmos*, *Brónyai Lajos*. Az ülés végeredménye az lett, hogy a szociálistapárt megígérte, hogy az ügyek vitelére a Munkás-, Katona- és Paraszt-tanácsok illetékesek. Ma már remélhető, hogy ennek a helyes és jogos kívánságnak a teljesítése kielégíti a kommunistákat és központjuk példájára velük is elejteli az egységbontó követeléseket.

— **A szociálista nők gyűlése.** A szorongásig megtelt arénában tartották tegnapi délután gyűlést a szociálista nők. A jelzett budapesti kiküldött nem érkezhetett meg, de a nők szabadszervezetének vezetősége így is nívós programot állított össze. *Dr. Havas Hugó* lendületes megnyitója után *Szenes Dezsőné* pénztáros, a szociális-programról eltejtett tévhiteket (vallásüldözés, erkölcstelen, ség stb.) cáfolta meg sikereit. *Karozag Rezső* arról nyugtatta meg eredménnyel a nőket, hogy az új rend nem kíván nőközöséget,

csak a kapitalizmus bilincseiből akarja felszabadítani a szerelmet. Végül *Sassné Farhas Böske* titkár az agitáció fontos munkájára hívta fel a hallgatóságot. A gyűlés nagy lelkesedés és a környék polgárosszonyai beszerzésével zárult. — Beiratkozni naponta d. u. 6-8-ig lehet a Haladás kulturális egyesület helyiségében (Badacsony vendéglő).

— **Hétezer méter csempészett textilárny lefoglalása Nagykanizsán.** A nagykanizsai vasuti biztosító őrség tegnap tudomást szerzett arról, hogy Zágrárból kocsikon nagymennyiségű textilárny hoznak Nagykanizsa felé. A vasutőrség kora délelőtt a kiskanizsai országúton lefűlte a csempészeket és az utazókocsikkal és ládákkal megrakott két kocsit a rendőrségre terelték. Rengeteg silfon, zefir, vászon és gyolcs — összesen 7000 méter — 2 bála suszterfonál és 50 lucat cérna került elő a kocsikból és ládákból. Az egész szállítmányt lefoglalta a rendőrség és *Sneff* népbiztos intézkedésére a nagykanizsai kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének adták át, hogy azt a város legszegényebb néposztályai között jegyek ellenében beszerzési áron osszák szét. A csempészek, — egy zágrábi és három muraközi kereskedő, — a mai árakhoz képest igen olcsón vette Zágrábban a rengeleg portékát, melynek ideszállítására azonban tízezer koronájukba került. Ez a tízezer korona természetesen elveszett számukra, mert csak a számlák szerinti vételárakat kapták meg.

— **Jótekonyság.** *Rosenberg Salamon*, nyugalmazott délviasuti kalauz nejének szerencsés felgyógyulása alkalmával 200 Kt azon rendelkezéssel jutaltott hozzánk, hogy azt 10 izr. és 10 másvallású szegény között osszák fel.

— **Befizetések elhalasztása.** A *Délzalai Takarékpénztárral Egyesült Önségélyző Szövetkezetnél* f. hó 25 re eső befizetések az ünnep miatt 28-án, vagyis pénteken délelőtt tartanak meg.

— **„Haladás” kulturális egyesületben** *Frank Sándor* a vasárnap elmaradt előadását kedden este 1/2 órakor tartja meg. Az előadás címe „Etika és történelmi materializmus”.

— **Nemesvidon a plebános szentelte fel a vörös zászlót.** A reakció legsötétebb várait is meghódította immár a „vörös ember”. Ahonnan eddig csak a lebecsülés, gáncsoskodás szavai hangzottak el, ma már beláthatják, hogy a szociáldemokrácia az, amely megválthatja a világot, jobblétet hozhat a dolgozó emberiségnek. Most, amikor a haladás útján mindennap oly hatalmas lendülettel tör utat magának a szociáldemokrácia mindent elsőprő szelleme, most amikor a reakció emberei is öntudatra ébrednek, még mindig érdekes az, ami a közeli Nemesvidon történt, ahol március 15-én tartotta az ottani földmunkások csoportja zászlószentelési ünnepségét. A „vörös zászlót” *Vég István* plebános szentelte föl lelkes beszéd keretében, méltatván a szociálista elvtársak előtt a vörös zászló jelentőségét. A nemesvidi plebános eme mérföldes haladást jelentő uttörő cselekedete annál is inkább dicséretre méltó, mert ő volt az első somogy-megyei pap, aki a reakció viharával dacolva bátran és őszintén tett tanubizonyosságot bizonyára meggyőződéses szociálista hite mellett.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Pálinkafőző kis-üstök
hűtőkészülékkel, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90 és 98 literesek, raktárról azonnal kaphatók
Takács Oszkár
Budapest, Horn Ede-utca 10.

Narancshéját
minden mennyiségben átvesz
Szeszfinomító likörgyár Erzsébet-tér 12. sz.

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 24. és 25-én

Lotte Neumann a bujaszép német művésznő felléptel

A hivatalnoklány

kitűnő dráma 5 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március hó 24. és 25-én.

Harrison és Barrison

2-ik rész. Burleszk bohózat 4 felv.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Kereskedők figyelmébe!

Mielőtt szivarkahüvely és szivarka papírszükségletét fedezné, tekintse meg dusan felszerelt raktáramat, melyben megtalálhatja a világ legjobb gyártmányait, ugymint:

**S. D. Modiano, Fekete Club
S a m u m Riz Abadie
Le Délice Janina Club
J A C O B I**

és még számos más gyártmányt, ugy hüvelyben, mint papírban a legolcsóbb áron kaphatók. Ajánlok színes és szürke nagykanizsai képeslevezőlapokat 100 db. 10 K-ért.

Goldstein Ábrahámné
Nagykanizsa, Nádor-utca 1. sz.
TELEFON 3-42. szám.

Üzleti elfoglaltságom miatt a laska kiadását
csak délutánonként 5 óráig eszközölhetem
Fischer Ferenc Király-utca 8.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilvtár és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:
Csengery-ut 7. szám. — Telefon 41.
Kiadóhivatal:
Deák-tér 1. — Telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 26. szerda

69. szám.

Ijedelem antantéknál.

Fel akarják venni velünk a diplomáciai összeköttetést.

Budapest. Vyx alezredes a magyar Forradalmi kormányzótanácshoz levelet intézett, amelyben formálisan kijelenti, hogy téves az az értelmezés, mintha a demarkációs vonal ezentul politikai határnak tekintnék. Az antant-misszió által sohasem történt említés arról, mintha itt politikai határokról volna szó. Vyx alezredes a francia parancsnokló tábornok nevében arra kéri a magyar kormányt, hogy jelen közlését terjessze a legnagyobb nyilvánosság elé.

Budapest. Ma délelőtt az Astoria-szállodára a Kormányzótanács rendeletére kitzúrták az antant lobogóit. Nagy csődület verődött erre össze a szálloda előtt s már-már olyan volt a hangulat, hogy a szálloda ablakainak beverésétől kellett tartani. A szálloda igazgatója látva a fenyegető hangulatot, bevonatta a zászlókat és jelentést tett a kormányzótanácsnak. Délután rendelet fog megjelenni, mely közli a nyilvánossággal, miért tüzettk ki a zászlókat. Hír szerint az antant főhaditanácsa utasította a magyarországi francia megszálló csapatok parancsnokát, hogy a lehető legrövidebb időn belül ürítsék ki Magyarországot. Allítólag az antant felakarja velünk venni a diplomáciai viszonyt.

A franciák félnek az orosz vörös hadseregtől.

Bécs. Francia diplomáciai körökben az a nézet uralkodik, hogy amennyiben az orosz szovjetcsapatok bevonulnának Magyarországra, az antantnak nem lesznek elegendő számú csapatai, melyekkel szembezállhat az orosz vöröshadsereggel. Azok az antantcsapatok, melyek Déloroszországban különösen Odessza körül állnak, ki vannak szolgáltatva a teljes megsemmisülésnek. A lengyel hadsereg sokkal fegyelmetlenebb, semhogy döntő szerepet játszhalna, a cseh hadsereg pedig nagyon gyenge.

Megdöbbsent az antant.

Bécs. A Bernben időző angol politikusok közt mély hatást tettek a magyar események Híre jár, hogy a békekonferencián Lloyd George indítványt tesz, hogy az antant térjen el eddigi magatartásától. Valósággal megdöbbsentő hatással volt Magyarországnak az orosz Szovjetköztársasággal való szövetségének híre a Svájcban időző angol és román diploma-

tákra, kik attól tartanak, hogy nagyon súlyos bonyodalmak e é állítják őket az új helyzet.

Ausztria elismeri követelinket.

Bécs. A magyar szovjetkormány két bécsi megbízottja (Bolgár Elek és Fenyő Andor elvtársak) több bécsi vezető tényezőnél látogatást tett, többek között dr. Payer külügyi államtitkáránál is. Azonban a látogatásnak nincs hivatalos jellege. Az osztrák polgári sajtó egy részének és a túlzott német nemzeti pártoknak az a nézete, hogy a magyar tanácsköztársaság két megbízottjának nem kell megadni az akkreditációt, vagyis nem kell felvenni a hivatalos diplomáciai érintkezést. Azonban a minisztertanács, mely e kérdéssel foglalkozott, úgy határozott, hogy nincs arra ok, hogy Német-Ausztria a vele legjobb baráti és szomszédi viszonyban élő Magyarország képviselőit ne ismerje el.

Clemenceau lemond?

Berlin. Egyes szélesebb körben terjed el az a hír, hogy Clemenceau sebesülése és az ennek következtében beállott erővesztése miatt le akar mondani a békekonferencia elnöki tisztéről. A valóság az, hogy a magyarországi események és a béke körül támadt nehézségek az okai Clemenceau lemondásának.

A szovjetkormány új rendeletei. Megszűnt a vadházasság.

Budapest. A magyar forradalmi kormányzótanács ma az alábbi tartalmu rendeletet bocsátotta ki:

Azon férfi és nő, akik legalább egy év óta házasságon kívüli viszonyban együtt élnek és nem egyenes ágbeli vérrokonok vagy testvérek, a házasságot minden házassági akadály ellenére megköthetik. Akiknek van házastársuk, de ettől különváltak élnek és új házasságot akarnak kötni, ezt minden akadályoztatás nélkül megköthetik. Az új házasság létrejöttével a régi házassági kötelek minden valóper nélkül megszűnt. A volt feleségnek a volt férj által fizetendő tartásdíját bírósággal állapítják meg. Hasonló módon állapítatnak meg az egyéb magánjogi igények és a gyermekek elhelyezése is. Utóbbiakat az igazságügyi népbiztos külön rendeletben fogja szabályozni.

Nincs törvénytelen származás.

Budapest. A szovjetköztársasági kormányzótanács ma megjelent VII. számú rendelete szerint megszűnt a törvénytelen származás közötti különbségtevés. A szovjetköztársaságban nincs törvénytelen gyermek. Ezzel a rendelettel megszűnt az az előítélet, mely a házasságon kívül anyává lett nőket s az így született gyermekeket egyaránt a legméltatlanabbul sujtotta.

A Tanácsköztársaság programja.

A tegnapi népgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Proletármaink valóságának kezdetén ragyogó ünnep volt a tegnap délelőtt tartott népgyűlés. A városház erkélyéről hatalmas szónoklat ismertette a kommunizmus alapján szervezett magyar Tanácsköztársaság programját, erejét; és mindezt nem mint merész álmot, hanem mint határozott célkitűzést, drága valóságot.

Többszer átszellemült arc figyelt fel a városház erkélyére, mikor 11 órakor *Marvalics* József elvtárs a Munkástanács elnöke megnyitotta a népgyűlést; és még mindig százával jöttek az emberek. A megnyitó szavak után *Brodmann* elvtárs, a budapesti Szocialista Párt kiküldötte felőrás beszédben ismertette a Tanácsköztársaság megalakulását és körvonalait. Lapunk szűkre mért terjedelme miatt csak vázolni tudjuk Igehirdetésnek beillő beszédét.

A proletárdiktatura — ugymond — nem egy politikai vélemény műve, hanem az előzmények kényszerű következménye. Visszahatás a kapitalizmus és az antant imperializmus elnyomása ellen. A párisi békekonferencián csődöt mondott a demokrácia, melyben eddig bízunk. Ott nem a demokráciát szolgálják, hanem az antant-borzsuázia és a minket körülvevő kisburzsua népek hatalmasainak zsebében. Az antant nemcsak megszállta legfontosabb bányáinkat, erőforrásainkat, és rászoritotta kezét főüsterünkre: a Dunára is, de Magyarországot bázisul akarta felhasználni az orosz szovjetköztársaság proletárruralma elleni küzdelemre.

Az összes polgári pártok belátták, hogy képtelenek az ország érdekeinek megvédésére: visszautasították az antant gyalázatos követeléseit s átadták a kormányt az egyedül hivatott politikai tényezőnek: a magyar munkásságnak, mely feladata tudatában egy pillanatra sem késlekedett, s elfogadta a hatalmat.

A demokráciában csalódva, a népura másik eszközével, a proletárdiktatúrával megmozdított a dolgozó népet. Csatlakozott Szovjet-Oroszországhoz és felhívja az antant proletárjait, segítsék a magyar munkásságot, aki végső eredményében az antant proletárjait is felszabadítja.

A kapitalizmus csődöt mondott, híz megállt alatta a termelés. A köztulajdon a legalkalmasabb termelési eszköz. Ez a belátás tömörítette egy táborba a magyar proletárságot. De a kommunizálás egységesen, központilag menjen, s ne egyesek akaratából, mert az gyöngíti a termelést, tehát nem szocializál, hanem a fennakadás folytán hiányt s végül anarchiát teremt. Az sem kommunizálás, ha valaki elveszi a másét, ez rablás és halállal büntetendő.

A föld azé, aki megmunkálja, de itt is a paraszttanács a kormánytól kérje a szocializálást és nagybirtokokon szövetkezéssel dolgozzanak, mert ez könnyebb s eredményesebb.

A kultúra közkinccs legyen, mert eddig kizárólagos élvezői, a borzsoák, éppen a nagyobb

műveltségük segélyével tudták elnyomni a tanulatlan milliókat. A vallás magánügy és magánérvék lévén, kiválasztandó az államtól. Aki akar felkészülni és felekezeti oktatást, gondoskodjék róla, fizesse meg, de ne költse rá az állam pénzét. Közügy ellenben a gyógyítás. Jól fizetett orvosok mindenkit egyforma gondtal gyógyíthassanak, ne legyenek kénytelenek a fizető gazdag gyógyításával a szegényt elhanyagolni. A közigazgatást is át kell szervezni a nép javára. Egyszerű törvények kellenek, mert a bonyolult paragrafusokba belebotlik a tanulatlan nép.

S mindennek megvalósításához, diadalrajutatásához kell a vörös hadsereg, mely nem a kitanított tisztek, de a magaválasztotta parancsnokok alatt harcol — immár nem idegen érdekért, a borzsoáziáért, hanem önmagáért s a világ minden proletárjáért a kapitalizmus ellen.

Aki pedig a régi hatalmasok közül az új rendbe nem tud beleilleszkedni, az maradjon addig magában, míg ő is megéri az idők szavát. Ne zavarja ellenvéleményével a mi szent munkánkat. Ez a hozott rendeletek mellett rá nézve is veszedelmes.

Sneff József népbiztos elvtárs lángoló szavakkal rekapitulálta a kommunista állam eszméit, melyekben testet ölt az íge, hogy kik egyformának születünk, egyforma életre van jogunk. „Egy az ember, amint egy az Isten“.

Mint valaha a templomból, oly átszellemülten tértek haza az emberek a népgyűlésről.

HIREK.

— **Munkaügyi tanács Nagykanizsán.** A nagykanizsai Munkás-, Katona-, és Paraszt-tanácsok tegnapi együttes ülésén, amelyet a városház nagytermében tartottak, egy nagybivatatott intézmény létesült. Munkaügyi tanács az új intézmény neve, amit azonban precízebben lakásépítő tanácsnak lehetne nevezni, mert annak rendeltetése az, hogy az ötödikéves háború egyik legsúlyosabb utókövetkezményén, a Nagykanizsán is óriási mértékű lakásinszenen segítsen. A magánépítkezés mielőbbi megkezdésének lehetővé tévése a Nagykanizsai Munkaügyi Tanács rendeltetése, amely programnak első pontja természetesen az építési anyagok előteremtése kell, hogy legyen. A Munkaügyi Tanács tagjává a Munkás-, Katona-, és Paraszt-tanácsok együttes gyűlése az alábbi nagykanizsai szakembereket választotta meg: Schless István mérnököt, Gozdán Károly ácsot, Pint Ferenc és Fatér Mihály építőmestereket, Sinkovics Sándor géplakatost, Mancsek Ferenc és Vugrinecz Károly kőműveseket, Kolarits Imre asztalost, Meskó József festőt, Tólosi István vasmunkást és Kohári József ácsot. — A Munkaügyi tanács ma, szerdán este 6 órakor a városháza kistermében tartja első ülését. Kéri tagjainak a jelzett helyen pontos megjelenését.

— **Szovjetkormányzás a zalamegyei községekben.** Egész Zalavármegye öntudatos falusi népe bámulatos gyorsasággal illeszkedett bele a minapi világtörténelmi fordulat által teremtett új helyzetbe. A nagykanizsai direktóriumhoz, illetőleg a zalamegyei szocialista pártnak Nagykanizsán székelő vezetőségéhez tegnap és tegnapelőtt Zalamegye minden részéből a táviratok özöne érkezett, amelyek arról szóló jelentéseket tartalmaznak, hogy a zalai községekben máris megalakultak a magyar szovjetkormány helyi szervei, a direktóriumok. Keszthely, Sümeg, Zalaszentő, Sármedék, Zalaáksa, Kerkabarabás, Szentkozmadombja, Zalaszentgrót, Lenti, Balatonfüred, Alsólendva, Gutorfölde, Lesence-Tomaj, Zala-

szentiván, Bucsuszentlászló, Söjtör, Pacsa, Felsőrajk, Nova, Nagypapornak, Kövágócs, Köveskall, Baktúttós, Páka, Zalaszentmihály és Hahót községek küldtek eddig távirati értesítéseket a szovjetkormány helyi végrehajtó intézményeinek megalakulásáról.

— **A kanizsai direktórium a marhaárak uzsája ellen.** A nagykanizsai népbiztosság ma délután az alábbi szövegű körtáviratot intézte a kanizsai járás összes községeihez: „Aki a szarvasmarha árát felhajtja és kilogrammjáért 10 koronánál többet ad, ígér, vagy kövelet, letartóztatandó és forradalmi törvényszék elé állítandó.“ Ez a rendelet természetesen Nagykanizsa város területére is vonatkozik.

— **Eljegyzés.** Fülöp Gyula eljegyezte Zsiga Mártát, Zsiga Gyula nyugalmazott jegyző leányát Borsfáról.

— **Kinevezések a rendőrségen.** A nagykanizsai direktórium a kanizsai rendőrkapitányságnak újabban ismét két ambiciózus, próbált képességű hivatalnokát részesítette a megérdemelt előléptetésben. *Oszesly* Mártát rendőrrnök, *Vajnovics* Lajost pedig polgári biztossá nevezték ki. — A kinevezettek már hivatali esküjüket is letették.

— **Telefon és táviradacenzura Nagykanizsán.** A direktórium mindkét nagykanizsai postahivatalban, úgy a városi 1. számú, mint a pályaudvari 2. számú hivatalokban teljes telefon- és táviradacenzurát rendelt el, s a cenzori teendők végzésével *Balázs* Ernő elvtársat, a Déli vasut nagykanizsai tisztviselőjét bízta meg.

— **Elmarad a husiparosok mai gyűlése.** A nagykanizsai ipartestület husiparos szakosztályának ma délután 1/6 órára egybehívott gyűlését elhalasztották. Az új terminust a lapok utján fogják közölni.

— **Az izr. hitközség közgyűlése.** A nagykanizsai izr. hitközség tolyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a hitközség tanácstermében évi rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Előjárósági jelentés az 1918. évről. 2. Az 1918. évi zárszámadások előterjesztése. 3. A községkerületi képviselő választása. 4. Netáni indítványok tárgyalása. — Az évi jelentés, s a zárszámadások a hitközségi tagok által a hitközségi irodában megtekintethetők. A közgyűlésen csak azon indítványok tárgyalhatók, melyek három nappal előbb írásban beadattak.

— **Orvosi hír.** *Dr. Vajda* Márk fogorvos négy heti távollét után hazatérve fogorvosi rendelését újból megkezdte Nagykanizsán Főut 8 szám alatt. (Bazárépület.)

— **Koszorútpótló adományok.** F. évi március hó 15-en *Rosenberg* Janosné iránti kegyeletből koszorútpótló címen adakoztak: Gyászoló család 400 Korona, Franz Lajos és Fiai r.-t. tisztviselői 240 K, *Rosenberg* Felix Budapest, *Pick* Berta Ischl 100—100 K, Franz r.-t. 70 K, *Lugosi* József Bpest, *Weisz* Tivadar és neje, *Löwenstein* Emil és neje, *Weisz* Ernő és neje, *Elek* Ernő, *Zerkowitz* Lajos és neje 50—50 K, *Neugebauer* Bertalan Bpest, *Radnai* Jenő, *Bettlheim* Győző, *Dr. Rothschild* Samu és neje, *Rosenfeld* József és neje, *Neumann* Aladár 30—30 K, özv. *Sluk* Sándorné, *Grünhut* Henrikné, *Stern* Sándor és neje, *Ebenspanger* Leó 25—25 K, *Dr. Rothschild* Jakab, *Dr. Halphen* Jenő, *Pongor* Henrik, *Hirschler* Sándor, *Kertész* Lajos, *Rothschild* Samu, *Neu* Lajos és neje, *Goldhammer* Károly 20—20 K, *Kohn* Fülöpné 15 K, összesen 1665 Korona. — *Az izr. Szentegylet.*

— **A holnap esti koncert** összes rendezői szíveskedjenek ma este 7 órakor a Polgári Egylet nagytermében megjelenni.

Két erős kocsiló

szerszámokkal és kocsival együtt eladó
= Teleky ut 6 szám alatt. =

Eladó 20 méte mázsa takarmányrépa. Tudakozódni lehet *Strauss* Jakabnál Magyar Borkereskedelmi Részvénytársaság irodájában.

Bórbeadó Csengeri - ut. 60. szám alatt egy kert szép gyümölcsfákkal. Esetleg részesedésre is. *Strém* Károly Sugár-ut 20. szám.

Felhívás husszállításra!

A 20. magyar gyalogezred katonai élelmezésére a hustalan napok leszámításával naponta szükséges kb. 180 kg. jó minőségű marhahus szállítására

1919. évi április 1-től

egy havi időtartamra árlejtés hirdettetik.

Az ajánlatok f. hó 27-ig d. e. 12 óráig küldhetők be.

20. magyar gy.-e.
közétkezési bizottsága.

Narancshéját

minden
mennységben átvesz
Szeszfinomító Iikörgyár Erzsébet-tér 12. sz.

Pálinkafőző
kis-üstök
hűtőkészülékkel, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 98 literesek, raktárról azonnal kaphatók
Takács Oszkár
Budapest, Horn Ede-utca 10.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 26., és 27-én

Igalits *Sandy* és *Dán* Norbert felléptével

Fejedelmi nap

szalon vigjáték 3 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 március hó 26., 27. és 28-án.

A magyar aransorozat 25-ik képe!

Bob herceg

bájos operett 4 nagy felvonásban

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:
Csengery-ut 7. szám. — Telefon 41.
Kiadóhivatal:
Deák-tér 1. — Telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 27. csütörtök

70. szám.

Az antantzászlók védelme. A külügyi népbiztos rendelete.

Budapest. A forradalmi kormányzótanács külügyi népbiztosának ma az alábbi rendeletét plakatirozták ki a főváros utcáin:
„Mindenkihez! A népjogok elvei szerint a külföldi képviselők fel vannak jogosítva a saját nemzeti zászlók kitűzésére. Ezen jog megilleti a Budapesten tartózkodó idegen katonai missziókat is, amelyeknek zászlói tehát a Magyar Tanácsköztársaság oltalma alatt állanak. Ezt mindenkinek oly figyelmeztetéssel hozom tudomására, hogy aki a szóban levő idegen katonai missziók zászlóit megsérti, vagy ezek ellen bármi módon erőszakos cselekményt követne el, forradalmi törvényszék elé állítandó. Budapest, 1919. március 27-én. Kun Béla, külügyi népbiztos.”

Nem végleges a kormány házassági rendelete

Budapest. (Hivatalos.) A tegnapi és a ma reggeli lapok a Forradalmi kormányzótanács VIII. rendelete gyanánt közöltek bizonyos intézkedéseket, melyek a házasságon kívüli együttélésre vonatkoztak. Mint az igazságügyi népbiztos közli, ez a rendelet a forradalmi kormányzótanács végleges állásfoglalásának megtörténte előtt jutott nyilvánosságra. — A forradalmi kormányzótanács foglalkozik ugyan ezzel a kérdéssel, de a közlés tévedésből, idő előtt történt és a véglegesen még el nem fogadott és a hivatalos lapban meg sem jelent rendelet hatályosnak nem tekinthető.

A kiszabadult rabok pénze.

Budapest. Az igazságügyi népbiztos rendelete szerint a fogházból és fegyintézetekből kiszabadult rabok értékeiből csak ezer koronát vehetnek fel, mert az ügyészségek és fegyházigazgatóságok csak ezer korona erejéig adhatják ki azoknak pénzét.

Az új hivatalos lap.

Budapest. A forradalmi kormányzótanács hivatalos lapja mai naptól fogva a „Tanácsköztársaság” címmel jelenik meg. Ezzel a régi hivatalos lap, a Budapesti Közlöny megszűnt.

Megszüntették a vallásoktatást a fővárosi iskolákban.

Budapest. A fővárosi közoktatásügyi népbiztosa az alábbi rendeletet bocsátotta ki:

„Elrendelem, hogy az összes fővárosi iskolákban a vallás tanítása azonnal megszüntetessék és a felszabadult órák részben a mai társadalmi

viszonyok ismertetésére, részben közismereti tárgyak tanítására fordítandók. — Budapest, 1919. március hó 27. G é m e s Sándor.”

Átkeresztelik a laktanyákat.

Budapest. Pogány József hadügyi népbiztos-elvtárs rendeletet adott ki, mely szerint a kaszárnyákat a munkásmozgalmak és a szocializmus nagyjairól nevezik el a királyok, császárok, főhercegek és egyéb nagyfejűek nevei helyett. A budapesti laktanyák már megkapták új neveiket. A Ferenc József gyalogságiból lett Marx, a Károly királyból Bebel, a Mária Teréziából Martinovičs, a József fkg.-ból Lenin, a Vilmos fkg.-ból Engels, a Radetzkyből Petőfi, a Lobkovitzből Tánicsics, a Ferdinándból Liebknecht Károly, a Pálffyból Luxemburg Róza, a Ferenc József lovasságiból Dózsa György, az Albrecht fkg.-ból Trockij, az Andrássy-ból Frankl Leó, a Nádasdyból Jaurés, a Hadikból Lassale és a Laudonból Mehring.

Szerte a világon terjed a bolsevizmus.

Madrid. Spanyolországban a bolsevizmus nőttön-nő. Már csak órák kérdése, mikor veszi át az uralmat egy szovjetkormány.

Hága. Egyiptom bolsevista forradalom színhelye. Az ország bensejében a lakosság fellázadt és hatalmába kerítette községeket, vasutat, postát távirót, és hatalmas tömegek már Alexandria közelében járnak. Diplomáciai körökben a helyzetet nemcsak katonai, de politikai és gazdasági szempontból is rendkívül aggályosnak ítélik és a bolsevizmus újabb térhódításának minősítik. — Anglia egy tábornokot vezényelt Egyiptomba, hogy megmentse ott az angol protektorátust.

Kapkod az antant.

Bécs. Hágából jelentik: Az olaszok és jugoszlávok között Trieszt kérdése körül kitört viszály az antantot a legnagyobb zavarba hozta. A helyzet annyira kiélekedett, hogy a trieszti kérdésben akár az egyik, akár a másik fél javára ítélő döntés a párisi békekonferencia sétugrasztására vezetne. Ily körülmények között felmerült a gondolat, hogy kivezető utat keresnek és Triesztet Német-Ausztriának adják. Amerikai diplomaták oda nyilatkoznak, hogy az esetben, ha Német-Ausztria nem csatlakozik Németországhoz, úgy Német-Csehországot és Triesztet Német-Ausztriához kell csatolni.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

HIREK.

— **Uj számvevő Nagykanizsa városánál.** A városi számvevői hivatal egyre növekvő restanciái, — melyek miatt nem egy esetben jelentékeny anyagi károsodás is érte a várost, — szükségessé teszik a számvevőségnek újabb szakérőkkel való létszámszorítást. Hemmert Károly főszámvevőnek alaposan megindokolt előterjesztésére a nagykanizsai direktorium egyelőre egy második számvevői állás szervezését határozta el és azt a mai nappal be is töltötte. A direktorium Molnár Gyulát, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság számellenőrével nevezte ki Nagykanizsa város új számvevőjéül a IX. fizetési osztályba való bevonásával. Az új számvevő hivatalát a legsürgősebben tartozik elfoglalni.

— **Az új rabbi hivatalbalépése.** A nagykanizsai izr. hitközség rabbi helyettese, dr. Winkler Ernő tegnap foglalta el állását, s első szónoklatát a templomban f. hó 29-én, szombaton, a délelőtti 10 órakor kezdődő muszaf istentisztelet keretében fogja megtartani.

— **Csinálják a budapest — gyékényesi második sínpárt.** Mint a legbeavatottabb helyről közlik velünk, a budapest — gyékényesi — zágráb — símei vasútvonal második sínpárjának megépítésére megtörténtek az első lépések. Somogyban, Gyékényes és Ujdombóvár között a legrövidebb időn belül hozzáfognak a második vágány megépítéséhez. A M. A. V. igazgatóságának kiküldöttei a városokkal és a vonalmenti földek tulajdonosaival megkezdtek a kisajátítási tárgyalásokat.

— **Nincs több árucsempészség Jugoszláviából.** A kanizsai lánckereskedők néhány nap óta, amióta szovjetköztársaság lett Magyarországból, hosszú orrokkal és üres utazókosarakkal jönnek vissza Gyékényesből, ahova tudvalevőleg mintegy két hónap óta naponta rengeteg árut csempészték át a Dráván túlról, s ahol a lánckereskedőknek valóságos árubörzeje alakult ki. Az antantnak a kommunizmustól való féltelme odáig terjed, hogy még a titkos kereskedelmi összeköttetéseket is, melyek Magyarországgal fennállottak, a legerélyesebb eszközökkel igyekszik elvágni. Csak ennek tulajdonítható, hogy három nap óta ugyszólván egy méternyi portéka sem jött Gyékényesbe a Dráván túlról, ahova pedig azelőtt naponta óriási rakományok érkeztek a legfinomabb békeminőségű vásznakból, zefirekből, gyolcsokból, s más efféle rég látott dolgokból.

— **A kanizsai Hadikórház hadnagy-tolvaja.** Keserves panasszal fordult ma reggel a kanizsai rendőrkapitánysághoz több fiatal tiszt, akik mint betegek a nagykanizsai Hadikórházban vannak ápolás alatt. Egyik beteg tisztársuk Soós Sándor budapesti 1. honvéd gyalogezredbeli hadnagy, aki tüdőcsucshurittal volt a Hadikórházban, tegnap délután a vele egy szobában lakó tiszteknek összes ruháit, értéktárgyaikat, pénzüket, ékszereiket, sőt egyiküknek minden személyi okmányát is ellopta, s azokkal nyomtalanul eltűnt. Az ellopt okmányok Szabó István székesfehérvári

születési utalékos hadnagyé voltak, s valószínűleg a tolvaj liszt ezekkel szélhámoskodni szándékozik. A kifosztott katonatisztek közül kettőnek összes lefolyóját ellopta derék kollégájuk, s ezek ismerősöiktől kölcsönkért ruhában jöttek még a rendőrségre is. A karján ruhákkal megrakott és tele hátizsák alatt görnyedő tolvaj katonatisztet csillaglan uniformisában gyanúlanul kiengedte a Hadikórházból a kapuban álló fegyveres őr. Sőt a tolvaj hadnagy a lopott holmik értékesítését mindjárt az őrnél megkezdte, aki több ruhadarabot megvett tőle. A rendőrség megállapítása szerint a jeles firma gyalog vágott neki a világnak, hogy előbb jó áron tul adjon értékes holmiján, s csak aztán fog valahol vonatra ülni, hogy pénzeivel egy szebb vidékre költözködjék. A rendőrség a legszelebbkörü intézkedéseket tette a tolvaj hadnagy kézrekerítése végett.

— **Ebzárlat Nagykanizsán.** Palin községben tegnap és tegnapelőtt veszett kutyák garázdálkodtak, miért is Nagykanizsán, mint a Palinnal szomszédos közigazgatási területen szintén 90 napi ebzárlatot rendeltek el. Ez időtartam alatt Nagykanizsán a kutyák csak pórázon és szájkosárral ellátva bocsáthatók az utcára. A kóbor ebek irtására pedig a városi gyepmestert utasították.

— **Husz millió értékű svájci selymet és fehérneműt kap Ausztria.** A német-osztrák pénzügyi hivatal közölte tegnap egy tanácskozáson, hogy rövidesen nagymennyiségű selyemszövet és fehérnemű jön be Svájcól. Az áru régen meg lett vásárolva s mivel jelentős mennyiségről van szó, (kb. 20 millió korona értékű anyag van Buxban és Zürichben,) remélhető, hogy ezek jelentékenyen mérsékeltek árakon lesznek a közforgalomba bocsáthatók.

— **Kiütéses tifusz a Hadikórházban.** A nagykanizsai Hadikórházban ma reggel egy orosz hadifogságból nemrég hazatért 20-as bakán, aki lázas állapotban került a kórházba, a kiütéses tifusz tüneteit konstatálták. A veszélyes ragályozó betegségben szenvedő embert nyomban átszállították a közeli járványkórházba, a Hadikórházban pedig alapos fertőtlenítést végeztek.

— **A munkával szerzett kisbirtokokat nem szocializálják.** Most, amikor csakis az összetartás, a megértés mentheti meg az élet és elmúlás krízisének küszöbön álló országunkat, akadnak a letűnt pártok hajótöröttei között, akik a szélhuzás szalmaszálába kapaszkodva akarják meguszni az osztályuralom posványát. Akadnak, akik hamis hírekkel igyekeznek a kis- és törpebirtokosokat félrevezetni. Azt hiesztelik a tájékozatlan falusi nép körében, hogy a Magyar Tanácsköztársaság ráteszi a kezét a kisbirtokosokra, hogy ezeket is szocializálják. A legilletékesebb helyen informáltattuk magunkat az ügyre vonatkozólag. Információnk röviden úgy foglalható össze, hogy a jelzett hiesztelés egyszerű hazugság. *A Magyar Tanácsköztársaság a munkával szerzett kisbirtokokat nem szándékozik szocializálni.* Ellenben, s ebből nem enged, igenis, szocializálja a nagybirtokosokat. Szocializálja s keresztül viszi a szociálista párt programjának a termelődíszvetkezetek létesítésére vonatkozó pontját. A földbiztosok munkája egyelőre, de csak egyelőre szünetelni fog. Szünetelni pedig addig, míg a Magyar Tanácsköztársaság kormánya ki nem adja utasítását a földbirtok reformra nézve. Ez az utasítás általában azon az elven készül, amely elvet a földbirtokosok rendezésére nézve a szociáldemokrata párt már ismételt hirdetett s követni

fog. Le kell tehát tülelni azokat az izgalókat, kik azt merik a faluban hirdetni, hogy a kisbirtokosok, a munkával szerzett kisbirtokosokat szocializálják. Akik ilyen hazug hírekkel akarják éket verni a haza megmentésében egyet, összeforrt nép között, azok hazaárulók, s azokkal gazságuk mértéke szerint kell elbánni.

— **Pesti nemzetőrök garázdálkodtak Nagykanizsán.** A minap egy botrányos esetről tudósítottunk, amelyet a vendéglői zártóra után a Korona szálló udvarán három fegyveres nemzetőr inszenált, akik többek között lelövélssel fenyegették meg Kumper Arthur rendőrtisztviselőt. Az ügyben lefolytatott vizsgálat során mindenekelőtt az a körülmény nyert megállapítást, hogy a garázda nemzetőrök, kiknek egyikénél lefegyvereztetésük után egész csomó betörőszerszámot találtak, — nem a kanizsai nemzetőrség tagjai voltak, hanem Budapestről jöttek ide, mint az ottani vasuti vonalbiztosító őrség tagjai. A kitűnő férfiakat mindezek megállapítása után haza expedálták és értesítették parancsnokságukat a kanizsai stikliről és hogy minő betörőfelszerelés volt náluk.

— **Parasztdráma egy zalai községben.** Keszthelyről közlik velünk: A minap egyik este Alsózsiden a község főutcáján találkozott egymással két régi haragos, Kovács József és Borda János. Mint már nem egyszer, most is szenvedélyes szóváltás fejlődött köztük, melynek azzal vetett véget Kovács, hogy lekapta válláról vadászpuskáját és közvetlen közelből rádúplázott ellenfelére. Ez a következő pillanatban összeesett és hiábavaló volt a csakhamar összefutott falubeliek minden mentési kísérlete, Borda János teste már csak élettelen hulla volt. A lövések ugyanis — mint azt a boncolás megállapította — a mellébe hatolva, átjárták a szívet és a tüdőt, s másodpercek alatt kioltották Borda János életét. Sőt a fegyver nem is söréttel, hanem vagdalt ólomdarabokkal volt megtöltve. A gyilkost még abban az éjszakában elfogták a zalaszántói csendőrök, s Keszthelyre vitték, majd innét továbbították Nagykanizsára, az államügyészséghez. Kovács József természetesen tagadja a szándékosságot és azt vallja, hogy fegyvere dulakodás közben véletlenül sült el. A dulakodást pedig, — úgy mondja, — haragosa, Borda kezdte.

— **Nagy repülőtelep Kaposvárott.** Mint Kaposvárról közlik velünk, a forradalmi kormányzótanács távirati intézkedéssel Kaposvárott a már meglévő három hangár mellé még újabb három hangár építését rendelte el. Hat repülőgép fog Kaposvárott állomásozni, mely tehát valóságos repülőcentrum lesz.

Nagy kert gyümölcsösökkel és szőlőültetvényekkel megmunkálás ellenében, csakis szakembernek felesbe bérbeadó. — Bővebbet Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, vagy Vörösmarty-utca 63. szám alatt.

Nyilt-tér.*)

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy munkát ezentul is elvállalunk és az semminemű lefoglalásnak kitéve nincs, csak kész árut nem adhatunk el.

A nagykanizsai órák és aranyművesek nevében:

Kopár A., Schnitzer Géza, Milhofer Ödön utóda László Imre, Zsoldos Gyula, Kugler Antal, Schapringner Adolf, Berényi József és fia, Steiner Mór, Hamburger Miksa, Vékásy Károly, Sebők Károly, Jack utóda Wohlráb Sándor, Tengerdi Ferenc, Zalai Szidónia.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nagykanizsa r. t. város rendőrkapitányától.
2403/1819.

Tárgy: Az Orsz. Közélelmezési Hivatalt vezető Népbiros 1894/1919. VIII. számú rendelete.

Hustalan hét elrendelése.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető Népbiros 1894/1919. VIII. számú rendelete alapján a következőket rendelem:

1919. március hó 28-tól április hó 3-ig terjedő időben friss marhahúst és friss sertéshúst árusítani és fogyasztani tilos.

Ehhez képest ugyanezen napokon tilos ugy magánháztartásokban, mint az ételk kiszolgáltatásával foglalkozó üzemekben és üzletekben (fogadó, vendéglő, egyleti vagy más étkező helyek, kávéházak stb.) friss marhahús, vagy friss sertéshús felhasználásával készülő ételket előállítani, vagy kiszolgáltatni.

Ez alól egészségügyi tekintetéből indokolt esetekben a Népbiros kiveteleket engedélyezhet.

A huszfogyasztás korlátozásaira vonatkozó összes egyéb rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

A jelen rendelet rendelkezéseinek megszegése vagy kihágása egy évig terjedhető fogházzal és 50.000 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik. A bűnösök fölött forradalmi törvényszék ítélkezik.

Nagykanizsa, 1919. évi március hó 28-án.

Kiss Lajos s. k.
rendőrkapitány.

Két erős kocsi

szerszámokkal és kocsival együtt eladó
= **Teleky ut 6 szám alatt** =

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 28-án

Csak 1 nap!

D-tekivdráma!

Kanadai gyémántok

detektív történet 4 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és
Ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órákor.

Pálinkafőző

kis-üstök

hűtőkészülékkel, 25, 40, 50, 60, 70, 80, 90,
98 literesek, raktárról azonnal kaphatók

Takács Oszkár
Budapest, Horn Ede-utca 10.

VILÁG nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 március hó 26., 27. és 28-án.

A magyar arany sorozat 25-ik képe!

Bob herceg

bájos operett 4 nagy felvonásban

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órákor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5 és 7 órákor.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyilvtér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:
Csengery-ut 7. szám. — Telefon 41.
Kiadóhivatal:
Deák-tér 1. — Telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 28. péntek

71. szám.

A hadügyi népbiztos behívja az aktív katonáorvosokat.

Budapest. A hadügyek népbiztosa a következő rendeletet adta ki: „Valamennyi szabadságon levő és szolgálatot nem teljesítő tényleges állományú katonáorvos illetékes katonai parancsnoksága székhelyére azonnal bevonulandó és további intézkedésig ott alkalmazandó. P o g á n y József sk. hadügyi népbiztos.

Terjed a bolsevizmus.

Besszarábia szovjetköztársaság.

Bécs. Chotinban proklamálták a besszarábiai köztársaságot. Megalakították a direktóriumot, mely elhatározta, hogy megkezdi az ellenségeskedést Románia ellen. A besszarábiai köztársasági mozgalom nyilvánvalóan bolsevista jellegű.

A németekre és bolgároknak is számíthatunk.

London. A magyarországi események rendkívüli izgalmat keltett az angol közvéleményben. Az angol sajtó fél, hogy Németország meglagadja a békeszerződés aláírását és élére áll a világforgalomnak. Igen veszedelmesnek látják Románia helyzetét, mert az orosz szovjet-csapatok közvetlenül Románia határán állnak. Másik felől meg a bolgár szomszéd is kezd bolsevista lenni.

Bajorország már érke.

Berlin. Münchenből táviratozzák: A bajor szociáldemokrata párt balszárnya mindinkább a kommunizmus felé hajlik. Tegnap este Münchenben a független szociáldemokraták ülést tartott, mely rendkívül hevesen folyt le. A szónokok majdnem mind a kommunizmus álláspontjára helyezkedtek s egyikük, egy katona, beszéde végén ezt mondotta: „Kár, hogy a forradalom eddig is már nem guillotine-nal dolgozott.“

Bűnbakot keresnek Párisban.

Bécs. Genfből jelentik: Az antant mérvadó politikai és katonai tényezői részéről az utóbbi időben elkövetett és csak most nyilvánosságra jutott hibák és tévedések (különösen pedig azok, amelyek Orosz- és Magyaror-

szággal szemben követtek el) heves polémiát idéztek elő a francia sajtóban. A francia lapok Franchet d'Espéray tábornoknak Magyarországgal szemben tanúsított magatartásáról azt írják, hogy az egyfelől súlyosan sérti az antant céljait, másfelől valósággal kigunyolja Wilson álláspontjának tetteit és mélyen sérti a magyarok nemzeti érzését.

Lengyel csapatokat visznek a német bolsevisták ellen.

Bécs Veimarból jelentik: Itteni politikai körökben elterjedt hírek szerint a német kormány az antanttól jegyzéket kapott, melyben felszólítják Németországot, hogy járuljon hozzá lengyel csapatoknak Danzigban (Keletporoszország, a Balti-tenger partján) való partraszállításához, mert ha a felhívásnak nem tesz eleget, az antant a fegyverszünti szerződést megszüntnek jelenti ki. — Ez a hír minden jel szerint igaz. A német kormány már válaszával is elkészült, s azt elküldötték, annak tartalmából azonban nem tudni semmit.

A németek internálták egy antantbizottságot.

Bécs. Londonból táviratozzák: A Daily Telegraph jelentése szerint Varsóban az a hír terjedt el, hogy a németek Danzigban internálták a Lengyelországba küldött antantbizottság tagjait.

Franciaország újabb veresége a békekonferencián.

Bécs. Párisból jelentik: A népek szövetségéről szóló javaslat tárgyalása során a francia álláspont ismét vereséget szenvedett. A franciáknak azon javaslatát ugyanis, hogy népek ligájának vezérkara legyen, a konferencia elutasította.

URANIA Mozgóképpalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március hó 29. és 30-án

A művészet diadal-utja

nagy művészregény 5 felvonásban.

Főszereplők: Lehár Ferenc hírneves zeneszerző, Lóth Ilus és Olga Beck.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4^{1/2}, 6 és 7^{1/2} órakor.

Kié a föld?

Írta: Kun Béla.

Az alább következő részleteket Kun Bélának, a Magyar Tanácsköztársaság külügyi népbiztosának még orosz hadifogságban, 1919. március havában Moszkvában írt munkájából adjuk. A rendkívül érdekességű ízet Magyarországon néhány héten belül már a negyedik kiadást érte el.

Kié a föld? A föld a dolgozó népé! Csak éppen elbitorolták előle, de rajta áll, hogy visszaszerezze.

Hogy lehet hát hozzájutni? Szép szavak — mondja rá a földnélküli János. De szavak csupán, mert hát a földet sem adják ám ingyen. Nemcsak, hogy nem adják ingyen, hanem még ugyancsak drága az ára.

A háború alatt, amikor már kezdte megsoakalni a nép a lövészárkok oduiban lakást, megelégette már végleg a vérontást, megpróbálták Prohászka püspökék, meg egy másik gróf is, hogy meglíbbentse a szájunk előtt a mézes madzagot, mondván: Fel kell parcellázni a nagybirtokokat, hogy megjutalmazzuk a földdel a parasztságot, amely előljárt a háza védelmében.

Köszönjük, nem kérünk az ilyen parcellázásból. Az ilyen jutalom nem jelent egyebet, mint az adósság terhét venni a nyakunkba egész életre. Ismerjük már a módját, hogy szokta csinálni ezt az állam, meg sok mindenféle kis és nagybank. Mielőtt megperdülne a dob a grófi kastély udvarán, megvásárolja az állam a birtokot vagy megvásároltatja valamelyik bankkal jó drágán, aztán felparcellázza eladja még drágábban, jó kamat mellett a parasztnak. Jön egy rossz termés, az adó is folyvást nő, mert mind több kell a katonaságra, s aztán — nemcsak a földet, de a tehenet s még a párnát is dobra verik. A parcellázásból elég volt nekünk már.

Ez igaz beszéd, tiszta igaz. A parcellázást nem azért csinálják, hogy földhöz jusson a falusi szegénység, hanem azért, hogy megszabaduljon a földtől a földesur meg pap, mielőtt így vagy úgy megszabadítaná tőle más.

Mit kell tehát tenni? Ha erre megtaláljuk a feleletet s ha meg is tesszük, amit a felelet mond, akkor annak a kezére jut a föld, a ki nek egyedüli jussa van hozzá: a dolgozó néphez. A felelet egyszerű, csak az nem érti meg, aki vagy olyan tökkelűtött, hogy a világon semmit sem ért meg, vagy nem akarja megérteni.

Ez a felelet: Minden szegénye a falunak fogjon össze a városok munkás népével. Az erejét ne adja oda a föld bitorlóinak, meg a velük egy követ luvó gyárosoknak, a bankároknak, papoknak, hogy ezáltal a hatalmat kezükben tarthassák a vagyontalanok elnyomására. Ne adja oda erejét a saját elnyomására másoknak, hanem használja azt föl: a hatalom, a föld, a szabadság megszerzésére.

Ne várjátok mástól, hogy ural lehessetek a földnek, amit elbitoroltak előletek. Ezt csak ti szerezheltek meg, önmagatok: a falusi szegények, a városi munkások szövetsége közös forradalma útján. A forradalomban sem hullik azonban öletekbe a föld. Mi kell foglalni

míndenképpen. Minden falu, járás, vármegye, az egész ország összes földtelen vagy kevés-földtel rendelkezője a földnek, el kell, hogy foglalja a nagybirtokot, ami a keze ügyébe esik. Minden földet, amit nem a gazdája művel meg, le kell foglalni. Ezt kell hát tenni. S akkor megéjük, hogy az urak, a papok nem bitorolhatják el a földet, hanem az lesz az ur rajta, akinek egyesegegyedül van jussa hozzá, akié a föld: a dolgozó nép.

HIREK.

Szocialista szellemet az iskolákba!

A mai középiskola minden tantárgya vagy egyenesen az imperializmusból és kapitalizmusból fakadt, vagy legalább is közvetve szolgálja ezeket. Bizonyos, hogy a forradalmi kormányzótanács a leggyorsabban gondoskodni fog róla, hogy az a napi 8-10 óra munka, melyben a tanulólju őrli az energiáját, ne fecsérelődjék e bukott eszmék szolgálatában, hanem készítse elő az ifjút a szociális társadalomban reá váró feladatokra. Addig is míg ez az intézkedés megtörténik, gondoskodni kell róla, hogy a régi tanterv keretében is helyet találjon a mai nagy idők szent vajadásának méltatása, a társadalom és a benne élő egyén feladatainak ismertetése. Gémes elvtárs egyellen írásával bevonta a pesti diákokat a Ma munkájába. Hisszük, hogy a kanizsai direktorium is módot talál arra, hogy az amugy is törlendő vallástan helyett máris tanítsák a kanizsai iskolákban a szocialista állam feladatait és berendezését.

— **Uj hatósági és iparengedélyek Nagykanizsán.** A városi tanácsnak legutobb tartott tanácsüléséből az alábbi uj iparengedélyeket, illetőleg hatósági engedélyeket adták ki: **Hatósági engedélyeket** nyertek *Kabos Ignác* déligyümölcskereskedés, *Fáhn Adolf* rőfös és rövidáru kereskedés, *Weisz Géza* vas-, fa- és vegyesáru, *ilj. Eppinger Izsó* rőfös, rövid- és szövöttáru, *Balázs Miksa* csemege, tojás és zöldség, *Klein József* és testvére rőfösáru, *özv. Dollinger Nándorné* élelmiszer, *Gyenes Lajos* lúszér, csemege és gyarmatáru, *Maschanzker Jenő* rőfös és divatáru, *Halmos József* bőrkereskedés, *Sternberger Samu* lókereskedés, *Stern Ödön* kertli és mezőgazdasági magvak, burgonya, répa és babkereskedés, *László József* kereskedelmi ügynökség, s hordók és szállógazdasági eszközök kereskedésére. Egyszerű **iparengedélyeket** kaptak az alábbiak: *Lajki Imre* asztalos, *Tollár József* csizmadia, *Fehér Szidónia* női szabó, *Kölczer János* asztalos, *Csillag Lajosné* női szabó, *Mendlovics Béla* vas- és fémestergályos, *Hegedűs Vendel* cipész, *Koszuyák Iván* szabó, *Fülöp József* ács, *Zákonyi Károly* cipész és *Sáfrán József* ácsipar üzésére.

— **A Hadviselt szellemi munkások estje.** Hosszu-hosszu idő nem volt Nagykanizsán még egy olyan sikerült műkedvelő előadás, mint amit tegnap este a nagykanizsai Hadviselt szellemi munkások egyesületének tagjai, — egy sereg leszerelt fiatal tartalékos tiszti és önkéntes, — továbbá egy másik sereg szépséges fiatal urindó produkált a Polgári Egylet nagytermében. Végtelenül sok ötletesség, invenció, előadói készség és rendezésbeli tökéletesség tette minden kanizsai mértéken felül nivóssá és feledhetetlenül mulatságossá a tegnapi estélyt, melynek óriási sikerét minden tekintetben teljessé tette a teremnek szintén minden mértéken felül való zsufoltsága. Helyünk korlátozott terjedelme miatt — őszinte sajnálatunkra — nem tudjuk részletes képét

adni a tegnapi est pazar sikerének, mert ahhoz mindenképpel vagy három tucat név felsorolása lenne szükséges. A pompás hangulatu est nagyszerű sikere elsősorban három értelmi szerző, dr. *Bartháné Villányi Agáta*, dr. *Gyulai Béla*, dr. *Mező Ferenc* és *Papp József* zsenialitásához fűződik, akik hármás minőségben, mint kigondolók, mint rendezők és mint szereplők egyformán igazán művészi és értékes dolgot produkáltak. Dr. *Bartháné* a pesti városliget „vurstlijának” egyik legképrázatosabb bohóságát, egy kilenc attrakcióból álló „amerikai tingli-tangli” ültetett át pazar ötletességgel a Polgári Egylet színpadjára, *Papp József* mint egy helyi vonatkozású egyfelvonásos bohózat szerzője és főszereplője, majd mint a tingli-tangli kikiállója aratott örökzöld babérokat. Dr. *Mező Ferenc* mint az est konferansziéja rendkívül sok ötlettel és humorral rengeteg jókedvet varázsolt a zsufolt nézőtérre. A tingli-tangli szólistái közül *Steiner Mancsi*, *Simonyi Sándor* és *Kovács Mihály* tűntek ki produkcióikkal. Szintiszta művészet volt a vonónégyes, melyet *Hofrichter Emma*, dr. *Krátky István*, *Gürtler István* és *Sauermann Béla* játszottak. Ebbe a kategóriába tartozik dr. *Gyulai Bélának* meleg közvetlenséggel elmondott prologusa is. *Garamvölgyi Iván* szavalóművészete is hozzájárult az est sikerének teljességéhez.

— **Mi történt Nagybakónakon?** Tegnap délután különböző rémhírek száguldottak be a várost, melyek keletkezésére az adott okot, hogy a főtérről hat fiakkeren fegyveres nemzetőrök vágattak el a Petőfi-ut irányában. A nemzetőrök, — a vörös őrség tagjai, — és a szocialistapárt vezetőségének egyik exponense Nagybakónakra kocsiztak, mert onnét karhatalmat kértek Nagykanizsáról. Még az éjjel megérkezett a pontos és hiteles információ Bakónakról, hogy a fegyveres erőre nem is volt szükség. Mindössze a következők történtek ugyanis Nagybakónakon: Egy Molnár nevű bakónaki iparos, a szocialistapárt régi tagja, tegnapelőtt a pesti hírek folytán beszédében arra hívta fel a község polgárságát, hogy — minden polgári párt megszűnén, — mindnyájan lépjenek be a szocialista pártba. Néhányan, akik Molnárnak személyes ellenségei, nem értettek egyet a felhívással, mire Molnár azt mondta, hogy katonákat hozat és azokkal szelidíti meg a renitenskedőket. E szavakra Molnár haragosai Molnár lakása elé vonultak, ott többen bicskával kezükben fenyegettek. Molnár látváu helyzetének veszélyességét, egyik emberét sebtiben beküldte Nagykanizsára karhatalomért. A vörös őrség munkájára azonban semmi szükség nem volt Nagybakónakon, mert az egész község lakói mind megértették a kor nagyszerű eszméit és teljes egyetértésben igyekeznek inkább az új rendet és rendszert megszilárdítani.

— **A nagykanizsai Munkástanács** ma este 1/28 órakor a városház nagytermében ülést tart.

— **A nagykanizsai cipész és csizmadia iparosok** szakosztálya holnap, szombat este 7 órakor az Ipartestület helyiségében szakgyűlést tart. Az összes tagok sziveskedjenek megjelenni. *A vezetőség.*

— **Lili bárónő** számot adott ezen a héten — tömördek fényképpel — a Színházi Elet, Incze Sándor lapja. Sikerült fotográfiák vannak még a Madách-színház nagysikerű darabjából. Szép Ernő „Gallérok Gavallérok” cimmal cikket írt, melyet saját maga illusztrált. Ruttkay György, Lengyel Menyhért cikkein kívül Karinthy persziflázását említjük meg. Herczeg Ferenc új darabját ismerteti még ez a szám,

mely kollamellékletül a Lili bárónő egyik tercettjét adja, s közli teljes egészében Garamszeghy „Hung Yü” című drámáját. Egyes szám ára K 1.50. Előfizetési ár egy negyed évre K 16. Kiadóhivatal: Erzsébet-körut 29.

— **A nagykanizsai kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete** folyó hó 30-án délután 3 órakor taggyűlést tart fontos ügyben. Minden tag pon'os megjelenését kéri.

— **Táncestély a Kaszinóban.** A Magán-tisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete holnap, szombat este 6 órai kezdettel táncestélyt tart. *A rendezőség.*

— **Clemenceau merénylőjét.** Cottint a rendőrség eltogta. Az e héten megjelenő *Előre* képes hetilap címlapján látjuk ennek a jelenetnek a megörökítését, midőn a rendőrség a merénylőt karhatalommal védi a burzsoá-öklök ellen. Érdekes, hogy ez a sürge hetilap az első, mely megelőzve az angol és német képes lapokat, ezt az izgató jelenetet bemutatja. A képet ugyanis a párisi expresszel utazó kurir hozta magával, kizárólag az *Előre* részére. Hogy mennyire meghódította az *Előre* képes hetilap a publikumot, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a lapban megjelenő „Pogány munkában” című detektivhistóriák szinte szájról-szájra járnak.

Két erős kocsi

szerszámokkal és kocsival együtt eladó
= Teleky ut 6 szám alatt. =

Pálinkafőző

kis-üstök

hűtőkészülékkel, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 98 literesek, raktárról azonnal kaphatók

Takács Oszkár

Budapest, Horn Ede-utca 10.

VILÁG

nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

1919 március hó 26., 27. és 28-án.

A magyar aransorozat 25-ik képe!

Bob herceg

bájos operett 4 nagy felvonásban

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.

Nagy kert gyümölcsössel és szőlő-ültetvényel megmunkálás ellenében, csakis szakembernek felesbe bérebeadó. — Bővebbet *ilj. Wajdits József* könyvkereskedésében, vagy *Vörösmarty-utca 63. szám* alatt.

Még néhány példány

Franklin

=kézilexikon

3 tartós díszkötésben, 99 K bolti árban.

Kapható:

ilj. Wajdits József könyvkereskedésében

Tekintve azon körülményt, hogy a „Pallas” lexikon elfogyott, s a Réval-féle még néhány év múlva lesz teljes, a Franklin lexikon nélkülözhetetlen.

ZALAI HÍRLAP

Megjelenik naponta délután 4 órakor.
Havi előfizetés: helyben házhoz hordva 4 kor.,
vidékre postán 4-50 kor. Egyes szám 20 fillér.
Nyílttér és hirdetések díjszabás szerint.

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség:
Csengery-ut 7. szám. — Telefon 41.
Kiadóhivatal:
Deák-tér 1. — Telefon 182.

VII. évfolyam.

Nagykanizsa 1919. március 31. hétfő

73. szám.

A kormány a templomokról.

Budapest. A közoktatásügyi népbiztos tudomására adta mindenkinek, hogy a templomokat más, mint vallási célokra nem szándékszik igénybevenni. Mindenki, aki templomokba szocializálás ürügye alatt behatol önhatalmulag jár el. Az ilyen presszióval szemben a közoktatásügyi népbiztos erélyesen fog fellépni.

Rendelet a cukorrépáról.

Budapest. A földművelésügyi népbiztosság a következő rendeletet adta ki:

I. §. Mindenki, akinek cukorrépa-mag készlete van, köteles ezt a készletet az 1919. évi április hó első napján volt adatok szerint a készlet tarolási helyének pontos megjelölése mellett legkésőbb 1919. évi április 9-ig bejelenteni. A szállítás alatt lévő mennyiségeket az átvevő az átvétel alkalmával bejelenteni köteles. II. §. Aki jelen rendelet életbeléptetése előtt már cukorrépa-magot elvetett, köteles ezt a körülményt a bevetett terület és az összes ezen célra felhasznált mennyiség pontos megjelölése mellett az első paragrafusban foglalt rendelkezések szerint bejelenteni. III. §. A cukorrépa-mag készletek felett a földművelésügyi népbiztosság rendelkezik. IV. §. Az a termelő, aki cukorrépa-magot kapott, köteles azt késedelem nélkül elvetni. Ezeket a termelőkön kívül 1919-ben az köteles cukorrépát termelni, aki a harmadik paragrafus alapján cukorrépa-magban részesült. A cukorrépa-magért fizetendő árat és egyéb cukortermelési feltételeket a földművelésügyi népbiztos, a pénzügyi népbiztossal s a szocializációs népbiztossal egyetértőleg kiadandó külön rendeletben szabályozza. V. §. Jelen rendelet rendelkezéseinek megszegői felett a forradalmi törvényszék ítélkezik.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Budapest, 1919. évi március hó 13. napján. Földművelésügyi népbiztosság.

Garbai Szatmáron.

Budapest. Garbai Sándor, a kormányzótanács elnöke ma reggel érkezett kíséretével Szatmárra, hogy meglátogassa a demarkációs vonalon székely ezredet. Kíséretében vannak Kalmár Jenő a kormányzótanács elnöki titkára, Pikler József a Magyar Szocialista Párt titkára, Révész Mihály a Népszava szerkesztője, Nagy Imre a kormányzótanács sajtóügyi előadója, Biró Mihály a Vörös Katona rajzolóművésze és Madarász Emil a Vörös Katona szerkesztője.

Szatmár. Ma reggel 7 órakor a Marseilleise hangja mellett futott be az állomásra Garbai elvtárs különvonata. Az állomáson Nagy Pálnak, a székely-dandár parancsnokának vezetése alatt disz-század sorakozott fel. Garbait Jellinek Ede, elvtárs a szatmári munkás- és katonatanács direktóriumának nevében üdvözölte. Garbai az üdvözlésre a következőkkel válaszolt:

— A forradalmi kormányzótanács nevében szívből köszönöm a fogadtatást. Az az átalakulás, amelynek mi szereplői

vagyunk, az egész emberiség kérdése. A nyugati győzők mindig azt hangoztatták, hogy ők a demokrácia és a jog álláspontján állanak. Ezzel szemben az a valóság, hogy ők a kapitalizmus rablóvágjaiként lépnek fel. Ezt nem szabad tűrni! A nyugattal való együttműködés lehetőségét is felbontottuk, mert nem akarnak egyebet, mint a mi testünkből kielégíteni cinkosaikat. Judáspénzül adni a cseheknek, románoknak, délszlávoknak tett ígéretek fejében. A mi szeretetünk, bizalmunk, szövetségünk az orosz szovjetkötársaságé. A béke katonája a magyar, aki az oláh bojár garázdálkodását is meg fogja szüntetni, amikor majd a románokkal testvéri együttérzésben élhetünk, boldogulhatunk. Testvérünk minden nemzet, mely a munka és a proletárság álláspontjára helyezkedik, de ellenségünk mindenki, aki az imperializmus és kapitalizmus érdekeiért sikraszáll. Kemény szívvel, bátor lélekkel nem riadunk vissza a harctól, mert ez az utolsó háború. A jövőben nem lesz oly rendszer, mely vérontással, háborúval akarja megalapozni saját hatalmát.

Óriási lelkesedés volt a beszéd visszhangja. Garbai átvette a vörös ezred jelentését és üdvözlését s ellépett a disz-század előtt. Délután 1/2 2 órakor kíséretével kiment a demarkációs vonalra. A városban ünnepi a hangulat, a házakat fellobogózták.

Francia képviselők az antiholsevista katonai terv ellen.

Bern. Párisi jelentés szerint Pichon francia külügyminiszter legutóbbi beszéde a képviselőház külügyi bizottságában nagy elégedetlenséget keltett. Brunett szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy ő ugyan nem bolsevista, de nem fogadja el semmiféle oroszországi katonai beavatkozás tervét. Egy másik szociáldemokrata képviselő, Moutet pedig ezeket mondta: „Míg a kormány a bolsevizmust haldoklónak jelentette ki, azalatt Magyarország bolsevista állam lett.“ Majd így folytatta: „Egyik gyarmati fekete századtól levelet kaptam, amelyben a század Oroszországból való visszahívását kéri, mert nem akarnak továbbra is Oroszország ellen küzdeni.“

A debreceni vörös-gárda elutazása a frontra.

Debrecen. A vörös hadsereg első debreceni zászlóalja pénteken utazott el a demarkációs vonalra. A proletárzászlóalj katonái a városház előtt gyülekeztek fegyveresen. Óriási tömeg vette körül a vörös hadsereg katonáit, kiket Vági István köszöntött nagyhatású beszéddel, melyet viharos éljenzéssel fogadtak. Még Hajdu

István szólt röviden s azután a Marseilles hangjaival az egész város üdvivalgásától kísérve a pályaudvarra vonultak a tanácskötársaság debreceni katonái.

Női a vöröshadsereg.

Budapest. A hadügyi népbiztossághoz beérkezett jelentések szerint az ország minden részében serényen folyik a toborzás munkája, melynek eredménye eddig is már rendkívül kielégítő. Mindenütt tömegesen és igen nagy lelkesedéssel vonulnak a proletárok a vörös zászló alá.

Baját is elrabolnák?

Baja. Az itteni szerb főispán kihirdette, hogy az antant rendelkezése szerint Baját Szerbiához csatolják. Ez a bejelentés a városban rendkívül elkeseredést keltett.

Ellenforradalmár törzstiszt.

Sopron. Maróczy Géza volt 18-adik honvédegyalozredbeli törzstisztet (nem a sakkmester) Rábadvidégen letartóztatták és Sopronba szállították. Maróczyt, aki egyike volt a legreakciósabb tisztnek, forradalmi törvényszék elé állítják.

Jaurés gyilkosa felmentve.

Páris. Villeint, Jaurésnek, a francia szociáldemokraták 1914-ben meggyilkolt nagynevű vezérének gyilkosát felmentették.

HIREK.

A vidéki színházakat is szocializálják.

Kis társulatokat szerveznek vidéki körutazások céljából.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Mintha gyorsvonaton száguldnánk valami fantasztikus vidéken, oly tömeges gyorsasággal futnak el mellettünk a napok. Ami tegnap még élő és vérző valóság volt, az ma már halott reminiscencia. A szovjetkormány egymásután oldja meg azokat a súlyos kérdéseket, amelyeket a bukott rendszer kormányai emberöltőknek hagytak örökségül, anélkül, hogy bármit is lendítenek volna rajtuk. A szovjetkormány első és legfontosabb cselekedetei közé tartozik, hogy a színházakat feiszabadtotta a korrupció és bűnös tőke nyomása alól és megtette a színpadot annak, aminek mindig kellett volna lennie: a kultúra agitációs forrásának. De Kunfi és Balázs népbiztosok idáig csak a fővárosi színházak sorsáról intézkedtek, a vidéki színházak nagy részében még ma is a régi rezsim uralkodik. Budapesti tudósítónk felkereste Balázs Bélát, a kiváló író, a színház-szocializáló bizottság funkcionáriusát, aki a következőket mondta fővárosi munkatársunknak a vidéki színházak szocializálásáról.

— A vidéki színházak szociálizálására vonatkozólag még csak az előkészítő lépéseket tettük meg, de a részletes munkálatokat teljesen rábíztuk a már megalakult vidéki munkástanácsokra. Orosz minta szerint a vidéki katonák, munkás- és földművelészek tanácsai meg lehetős autonóm hatáskörrel rendelkeznek és a központi szovjet csupán a főbb direktívákat adja meg nekik. Biztosan hisszük, hogy a proletárium a vidéki színházakat is kiemeli abból a mocsárból, amelybe a kapitalista járom süllyesztette őket. De más terveink is vannak. Fel akarjuk keresni azokat a vidékeket, amelyeket a régi osztályállam ostoba és rosszindulatu közönye gondosan megkímélt a minden kulturától. Az ország sok vidékén még egyáltalán nem láttak az emberek színházat játszani, sőt sok helyütt még a mozgóképet sem ismerik. Az elsőrendű színészekből és színésznőkből staggionákat (kisméretű külön drámái, vagy külön operettszínházak, a szerk.) szervezünk és ezeknek a hivatása lesz a szociálista kulturát szétvinni az isten háta mögötti falvakba. Minden staggione csak egy-két darabot tanulna be, de azt aztán elsőrangban és mindegyik staggione a saját diszleivel járná be a vidéket. Egy-egy falvat, vagy kisebb mezővárost nem egy, hanem több, esetleg tíz-tizenöt staggione is felkeresne és így a falvak proletáriátusa sorozatos előadásokat élvezhetne végig: a legmodernebb darabokat a legművészebb előadásban. Eltekintve attól, hogy ily módon egy csomó állástalan színész és színésznőt foglalkoztatnánk, idővel a staggione-rendszer kifejlődésével olyan szervezetet létesítünk, amelyen keresztül mint az ereken át, a főváros kulturája kiárad a vidékre és az egész ország testébe felszívódik. A szovjet-kormány kulturaterjesztő színészei még az idei nyáron elindulnak utjukra. **Györi Ernő.**

— **Előadás a proletárdiktaturáról és a kollektív termelésről.** Vasárnap délután 3 órakor a városház nagytermében Schöner József budapesti elvtárs kristálytisztá okfejtéssel igazolta a magyar proletárdiktatura jogosságát és ragyogó színekkel ecsetelte a kollektív termelés nyomán fakadó általános jólétet. Magyarországon, de sőt az egész világon — mondta többek közt — diktatura volt eddig is. A kiváltságokon diktatúrája önérdékeikért a milliók érdekei ellen. A proletárok kezében nem azt jelenti a diktatura, mit a tőkésnél mert nem a kiváltságosok érdekét szolgálja, hanem a milliókét, és mindössze párszor tízezer ember rovására. De a proletárdiktatura ezeknek a keveseknek a pusztulását sem akarja, csak régi rendszerüket. Mindenkinnek, aki dolgozni akar, tehát az eddigi heréknek is, joga van az élethez, annak minden szépségéhez, értékéhez. Aki azonban nem illeszkedik bele az új rendbe, hanem ragaszkodik régi várához, az pusztuljon el annak romjai alatt. Hogy ez így legyen, annak biztosítéka az alakulóban lévő Vörös Hadsereg, melynek eddig csak Pesten is már százezer céltudatos, meggyőződéses harcosa van. A kulturát ne féltsék a proletárságtól. A tömegek is oktatásban, művészi nevelésben részesülnek ezenül, tehát a művész, az író amikor a köz számára dolgozik, több lelkesedéssel alkot, mint eddig, mert alkotásában a megértők milliói gyönyörködnek, s nem dughatja azt el otthon a sivarlelkű tőkés. — Az új rend nem a munkásságnak teremt kiváltságokat, mert mikor mindenkit munkássá tesz, akkor a munkásosztály boldogítása mindenkit boldogít. Poincaré, Clemenceau, Wilson hasztalan akarnák most már visszafordítani a dolgokat jobbfelé, nincs

hozzá hadseregük, mert az antant millióinak lelkében is benne élnek ezek a mi vágyaink. Ma már az antant-hadseregek megbízhatóbb erőink nekünk, mint vezéreiknek. — A közgyűlésterem minden zugát betöltő közönség viharos tetszéssel köszönte meg a pompás előadást.

— **Szociálista nőgyűlés.** A szociálista nők szabadszervezetének örvendetesen népes tegnapi ülésében özv. Kalmárné elvtárs megrázó drámaiságu elbeszélésében mutatta be az eddig mindennek és mindenkinnek kiszolgáltatott proletárnő megalázó helyzetét. Havas Hugó elvtárs a szocializmus és a proletárdiktatura elveit fejtette ki világos logikával. Fritz elvtárs (Budapestről) a pártegység lazításának és az önkényeskedő eljárásnak veszedelmeire hívta fel a figyelmet. A találó közbeszólások özőne mutatta, hogy a szónokok mindvégig lekötötték elvtársaink figyelmét.

— **A kanizsai forradalmi törvényszék első tárgyalása.** Ma délután 5 órakor kezdte meg működését a szovjetkormány által minap kinevezett nagykanizsai forradalmi törvényszék, mely tárgyalásait a törvényszéki épület főterületén tartja. A mai első tárgyaláson három ügy kerül a népbíróság boncolókése alá. Lakatos József és Kalányos József kőbor cigányok I. hó 22-én éjjel Jankapusztán az uradalmi majorból három pár lószerszámot loptak, s midőn Nagykanizsán a rendőrök lefűlelték őket, zsákmányukat kiragadták a rendőrség kezéből, sőt az egyik rendőrt is magukkal vitték vágató kocsijukon, s azt véresre verve a Kínizsy-utcában lelőtték a kocsiról. A cigánybanda öt tagból állt, de közülök csak a fent megnevezett két furaóvadékos sikerült elcsipniük a rendőröknek. A két cigány rablással van vádolva, s így lehet, hogy halálbüntetést kapnak. A másik ügy vádlottja Bozsinovits János kanizsai cukrász, aki pálinkát küldött be a kaszárnyába elárulás végett. Egy 21 éves egyedulai parasztlíu tegnapi délután rémesen berugott és faluja főutcáján garázdálkodott, miközben több ház ablakait bevert. Ugy Bozsinovits, mint a parasztleány az alkoholtilalom megszegéseért kerülnek forradalmi törvényszék elé.

— **Sok az alkoholecept.** Amióta a forradalmi munkástanács drákói szigorúságu alkoholtilalmi rendelete megjelent és csak orvosi bizonyítványokkal lehet némi borhoz vagy pálinkához jutni, azóta naponta tucatszámra hordják az emberek az alkoholt rendelő orvosi bizonyítványokat a kanizsai direktóriumhoz. Már túlfogásba kezd menni a sok „alkoholecept” és ezért a kanizsai népbiztosság azt a felhívást intézte a kanizsai orvosokhoz, hogy alkoholfogyasztásra javaslatot csak a legindokoltabb és el nem kerülhető esetekben tegyenek. Nem árt, ha ezt azt intézkedést a szomszéd közönség is tudomásul veszi.

— **Az izr hitközség közgyűlése.** Tegnap délelőtt tartotta a nagykanizsai izr. hitközség évi rendes közgyűlését a tagok óriási érdeklődése mellett. A közgyűlést Sommer Ignác hitközségi elnök vezette. Bartha Lajos titkár terjesztette elő az évi jelentést. Kegyeletes szavakkal parentálta el a múlt év halottait: dr. Neumann Ede főrabbit, Rapoch Gyula, Weiser József és dr. Miklós Dezső elhunyt előjárósági tagokat. A jelentés élénk képet nyújtott a hitközség és az annak kebelében lévő jótékony egyletek által gyakorolt nagyarányú jótékonyaságról. Ez intézmények a szegények segélyezésére az elmúlt évben 54,491 koronát fizettek ki. Koszorupótló adományokból befolyt a múlt évben 48 100 korona, templomi adományokból pedig 39,978 korona

Dacára a hivek által megnyilatkozott ezen rendkívül nagy áldozatkészségnek, a hitközség óriási mértékben megnövekedett kiadásai folytán a számadások mégis nagyobb hiánnyal zárultak. — Székely Nándor az istentisztelet rendjére vonatkozólag indítványt terjesztett elő melyhez dr. Winkler Ernő, az új rabbi szól, hozzá, kinek előterjesztéseit nagy tetszéssel és egyhangú helyesléssel fogadták el. Végül egy választási aktus következett. Néhai dr. Neumann Ede főrabbi helyére a zala-somogyi izr. községkerület 6-ik képviselőjévé Pongor Henriket választották meg. — S ezzel a közgyűléssel történelmi határák mellett ment el a kanizsai zsidó hitközség. Nem lesz többé hitközségi adó, s nem lesz hitközségi jótékonyaság, mert amire a hitközségi adó kellett, a hitközségi iskolákat a szovjetállam veszi át, a papot és a hitközségi tisztviselőket az állam fogja fizetni, s ez gondoskodik a munkaképtelen szegényekről is, akik eddig a Szentegylet filléreire tengődtek. S jól lesz ez így nagyon örülni kell, hogy így lesz.

— **Operaestély Nagykanizsán.** A „Muzsa” budapesti hangversenyrendező társulat március 29-re hirdettelet operaestélyét technikai akadályok miatt április 2-ára kellett elhalasztani. Fellépnek Szemere Árpád az Operaház baritonistája, Palay Matild az Operaház művésznője és Kurucz János zongoraművész-zeneszerző. Az estély a volt Polgári Egyet nagytermében 8 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók Szerb Ernő főúti könyvkereskedésében. Szervezeti munkások kedvezményes áru jegyet kapnak. A diákjegyeket előre kell megváltani.

— **Magántisztviselők szakszervezete** holnap kedden este 8 órakor választmányi gyűlést tart.

— **Német nyelvfolyam.** A „Haladás” kulturális egyesület német társalgási nyelvfolyamot nyit heti 3 órában. Az önköltségek fedezésére tagok 4 K, nem tagok 8 K díjat fizetnek havonként. Jelentkezni lehet hétfőn délután 1/2 5—6 óráig az egyesület Fő-ut 24. sz. alatti helyiségében.

Egy komplett kék mokett férfi-szoba költözködés és helyszüke miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1919. március 31. és április 1-én.

Carmen Cartellieri és Vándory G. fellépte!

A cigányleány

szerelemi történet négy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7-kor, Vasár- és ünnepnap 3, 4 1/2, 6 és 7 1/2 órakor.

VILÁG nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1919 március 31-én, és április 1. és 2-án.

ROBINSON = KISASSZONY

(Todesfahrt nach Monte - Silva.) kalanddráma 6 nagy felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5 és 7 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 órakor.